

**T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI
ARKEOLOJİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**BATI ANADOLU'DAKİ MİNOS VE MYKEN ESERLERİNDEN
BİR SEÇKİ**

Kerim Özgür ÖZGEN

**Danışman
Prof.Dr. Ergün LAFLI**

İZMİR - 2019

TEZ ONAY SAYFASI

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Batı Anadolu’daki Minos Ve Myken Eserlerinden Bir Seçki” adlı çalışmanın, tarafımdan, akademik kurallara ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

..../..../.....

Kerim Özgür ÖZGEN

İmza

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Batı Anadolu'daki Minos Ve Myken Eserlerinden Bir Seçki

Kerim Özgür Özgen

Dokuz Eylül Üniversitesi

Sosyal Bilimler Fakültesi

Arkeoloji Anabilim Dalı

Arkeoloji Programı

Batı Anadolu M.Ö. II. Binde yoğun olarak deniz aşırı kültürlerin ilgi odağında olmuştur. Bu kültürlerden Girit'ten gelen Minos ve kıta Yunanistanı'ndan gelen Myken kültürleri bölgeyle yoğun olarak ilişki içinde olmuştur. Yerli halklarla yoğun olara ticaret yapmış ve karşılıklı olarak birbirlerinden etkilenmişlerdir. Ayrıca Oniki adalardan gelen Kiklad kültürü de bu kültürlere öncülük etmiştir. Bu ilişkilerin izleri çeşitli yerleşimlerde arkeolojik buluntularda görülmektedir. Bu buluntular çoğunlukla üzengi kulplu kap, alabastron ve amphora gibi seramik eserler ve kılıç, hançer gibi metal buluntulardan oluşmaktadır.

Anahtar kelimeler: Seramik, kılıç, ticaret, höyük, Minos, Myken.

ABSTRACT

Master's Thesis

A Selection of Minoan and Mycenaean Works in Western Anatolia

Kerim Özgür Özgen

Dokuz Eylül University

Graduate School of Social Sciences

Department of archaeology

Archaeology Program

Western coasts of Asia Minor, in the concentration of the overseas culture has been the focus of interest during the II. Millenium B.C. Two of these cultures Minoan culture from Crete and Mycenaean culture from Mainland Greece have been intensively associated with the region. They have intensively engaged with indigenous peoples and have been mutually influenced by each other. Also, the Cycladic culture from the Dodecanese islands has pioneered these cultures. The traces of these relations are observed in archaeological finds in various settlements. These finds mostly consist of ceramic artifacts such as stirrup jars, alabastrons and amphoraes, and metal finds such as swords and daggers.

Keywords: Ceramic, Sword, Trade, Mound, Minoan, Mycenaean.

BATI ANADOLU'DAKİ MİNOS VE MYKEN ESERLERİNDEN BİR SEÇKİ İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	ii
YEMİN METNİ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
EKLER LİSTESİ	viii

GİRİŞ	1
-------	---

BİRİNCİ BÖLÜM BATI ANADOLU'DA KRONOLOJİK OLARAK KÜLTÜRLER

1.1. BATI ANADOLU'DA YERLEŞİM	3
1.1.1. Minos İzleri	5
1.1.1.1. Batı Anadolu'da En Erken Minos Buluntularının Dağılımı	7
1.1.2. Minyas Seramikleri	10
1.1.3. Myken İzleri	12
1.1.3.1. Batı Anadolu'da Myken Buluntularının Dağılımı	14
1.1.3.1.1. Geç Hellas II Seramiği	14
1.1.3.1.2. Geç Hellas IIIA Seramiği	15
1.1.3.1.3. Geç Hellas IIIB Seramiği	18
1.1.3.1.4. Geç Hellas IIIC Seramiği	21

İKİNCİ BÖLÜM BÖLGELERİNE GÖRE BULUNTULAR

2.1.BAKLATEPE	24
2.2.BAĞLARARASI	26
2.3.PANAZTEPE	28
2.4. AYASULUK	38

2.5.METROPOLİS	40
2.6.MİLET	43
SONUÇ	45
KAYNAKÇA	46
EKLER	

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Katolog

ek s.1

GİRİŞ

Batı Anadolu'da Neolitik Çağlardan beri Çeşitli halkların ilgisini çekmiş ve cazibe merkezi ola gelmiştir. Bölgede çeşitli dönemlerde yapılan arkeolojik kazılar bize bu ticaret ve dolayısıyla Kültür alışverişinin izlerini yoğun olarak göstermektedir. Özellikle seramik buluntular ticari bir obje olmasının yanı sıra kültürel açıdan da önemli izler taşımaktadır.

Önceki zaman sürecinde yapılmış olan arkeolojik kazılar ve halen süregelen arkeolojik kazılarda elde ettiğimiz materyaller çok önemli ipuçları taşımaktadır.

Bu kazılarda yerli ve ithal seramiklerin bir arada bulunmuş olmaları ticari etkileşimin yanı sıra kültürel alışverişin de yoğun olduğu gözler önüne serer. Bu çalışmada özellikle odaklanacağımız kültürler

Girit kökenli Minos ve ardılı olan kıta Yunanistan kökenli Myken kültürlerine ait izlerdir.

İ.Ö.II.Binyılın ilk yarısında Minoslular çevrelerindeki diğer kültürlerle etkileşime geçip Deniz aşırı ülkelerle ticaret yapmaya başlamıştır.Ticari ilişkilerin izleri çeşitli yerleşimlerden çıkan buluntularda görülmektedir.Bulunan eseler arasında sadece ticari objeler değil,dini kült objeleri ve kılıçlar gibi metal eserler de bulunmuştur.Bağlararası ve Milet bu tür buluntuların ele geçtiği en önemli merkezlerdir.

Bu bölgelerde göçmenler Hatti, Luvi ve Hititler gibi yerli halklarla iletişime geçmişlerdir.

Bu dönemde Batı Anadolu'daki deniz aşırı kültürel etkileşimler sadece Minos kültürüyle değil, Oniki adalardaki Kiklad kültürüyle de etkileşime geçilmiştir. İ.Ö.15. yüzyılda Thera adasındaki volkanik patlamanın etkileri Minos kültürünün deniz aşırı ilişkilerini olumsuz etkilemiş, Batı Anadolu'daki ithal ürünlerin sayısında ve kalitesinde azalma görülmüştür.

İ.Ö.II. binyılın ikinci yarısında Batı Anadolu’da Minos kültürünün yerini Kıta Yunanıstanı’ndan gelen Myken kültürü almıştır.Mykenler Minoslardan devraldıkları güzergahları ve yerleşimler üzerinden Batı Anadolu’yla iletişime geçmişlerdir.

Beş yüzyıl süren bu ilişkilerin kanıtları olan buluntularda Myken seramiğinin tarihsel gelişimi görülebilmektedir.Düzenli olarak gelişen bu kap gelişimi İ.Ö.1200’lü yıllarda Geç Hellas IIIC seramik formunun ortaya çıkmasıyla farklı bir seyir izlemeye başlamıştır

Bunun sebebinin seramik gelişimini belirleyen Saray ekonomisi sisteminin çökmesi olduğu düşünülmektedir. Bu form sadece Kıta Yunanıstan’da değil, Batı Anadolu’da da bulunmuştur.

Ayrıca yerel halk da bu formları taklit etmeye çalışmıştır. Bu kültürlere ait eserleri daha iyi anlayabilmek için her eseri iki bölümde ikiye kez inceleyeceğiz.

İlk bölümde eserleri ait oldukları kültürlerin kronolojik gelişimlerin bağlı olarak kısaca inceleyeceğiz. İkinci bölümdeyse eserleri bulundukları buluntu yerlerine odaklanarak daha detaylı olarak ele alacağız.

BİRİNCİ BÖLÜM

BATI ANADOLU'DA KRONOLOJİK OLARAK KÜLTÜRLER

1.1. BATI ANADOLU'DA YERLEŞİM

Batı Anadolu'daki dışarıdan gelen Kültür izlerinin Minos öncesindeki öncülleri sırasıyla Kikladlar, Luviler ve Hititler şeklinde sıralanabilir. Yapılan arkeolojik çalışmalar bize Batı Anadolu bölgesine denizden gelen ilk halkların başında Kikladların yer aldığını gösterir. İsmi Kutsal Delos adasını çevreledikleri için Yunanca Çember anlamını taşıyan Kiklad halkı bu adalarda önemli izler bırakmıştır. Toplam da 220 adadan oluşan bu adaların en önemlilerinin adları Naxos, Mikonos, Milos, Andros, Thera (Santorini), Paros, Syros, Kea, Kythnos, İos, Tinos, Sikinos ve Sifnos'tur. Bu adalar İ.Ö.5000 civarında Anadoludan tarım toplulukları göçü yaşandığı yine yapılan arkeolojik çalışmalarla ortaya konmuştur¹. Kiklad kültürü ve sanatı Minos Kültürü'yle karşılıklı olarak etkileşim içinde olmuştur. Hem Minos sanatından etkilenmiş, hem de onu etkilemiştir². Dolayısıyla Minos etkisi olan Kiklad buluntuları olduğu gibi Kiklad etkisi olan Minos buluntuları da mevcuttur. Kikladlar Batı Anadolu'da Baklatepe, Bağlararası ve Panaztepe gibi merkezlerde önemli izler bırakmıştır.

Kikladlara ait en ilginç eserlerden biri İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenen, Baklatepe buluntusu Kapaklı bir kutudur (Resim 1)³. Erken Tunç Çağı dönemine ait mezar buluntusu olan eser Tahtalı barajı kurtarma kazılarında bulunmuştur.

Milet (Söke-Balat) Orta Tunç Çağı'na tarihlenen dönemden itibaren Minos etkilerini yoğun olarak göstermektedir⁴. Kentte domestik seramik ve Minos kült uygulamalarına ait kanıtların ortaya çıkarılmış olması Minos varlığı ile ilişkilendirilir. Daha sonrasında ise Milet'te ele geçirilen eserler Minos varlığını daha açık seçik şekilde bizlere anlatır. Milet'teki kazılar Geç Minos IA ve I B (İ.Ö.1675/50-1490/70) Bölgede bir Minos yerleşiminin bulunduğu dair kanıtları

¹ B. Rutter, **Prehistoric archaeology of the Aegean**, Hannover, NH, 1996, s. 8.

² B. Rutter, 1996, s. 8

³ Hayat Erkanal, Özkan Turan, **Tahtalı Barajı Kurtarma Projesi**, İzmir, 1999, s. 18-19.

⁴ Barış Gür, **Minos, Miken ve Hititler Ekseninde Batı Anadolu'daki Muhtemel Sömürgecilik Faaliyetleri**, Aralık 2012, s. 235.

bize sunar⁵. Batı Anadolu'da Minos etkisinin görüldüğü pek çok yerleşim bölgesi bulunmaktadır. Kısaca bunları sayarsak, Iassos (Güllük), Panaztepe (Menemen), Akbük Körfezi ve Tavşan Adası, Knidos (Datça) ile birlikte Çeşme Bağlararası bize çok önemli kanıtlar sunar.

Bir başka enteresan kap formu da Minyas stili kaplarıdır. Bu kaplar Orta Tunç Çağı II seviyesindeki yerleşimlerde bulunmuştur. Bu kap formu yıkım izleri olan yerlerde bulunduğu ve yerel kap formlarının gelişiminden farklı olduğu için ilk başta uzmanlar bu formu Hellas kavimlerinin Yunanistan'a yerleşmesine bağlamıştır⁶. Ama daha sonra anlaşılmıştır ki bu formun aslında Proto Hellas kabilelerinin gelişinden daha eski olduğu için Hellaslardan önce Yunanistan'a giren başka bir Proto Hint-Avrupa halkından kalmış olması fikri daha kuvvetlidir.⁷ Bu tip gri perdahlı ve çark yapımıdır. Bu tip sabun gibi kaygan görünmesine rağmen belirgin şekilde aşındırıcı ve el yapımı bir kabalığa sahiptir.⁸ Minosluların ticaret güzergâhlarını takip eden Mykenler de Batı Anadolu kıyılarına gelmişlerdir.

Mykenlerin Batı Anadolu'daki en erken izleri Limantepe (Urla), Iasos (Güllük), Troya'da bulunmuştur. Panaztepe ve Limantepe de önemli buluntu yerlerindendir. İ.Ö. 1400 civarında Girit ve Ege adalarındaki yıkımlar sonucunda Minos uygarlığının ekonomik açıdan sonunun geldiği bilinmektedir. Minos'un Batı Anadolu'ya olan ilgisinin ardından tarih sahnesinden çekilmesi ise beraberinde Mikenlerin altın çağını getirmiştir. Ege havzasındaki Minos kolonilerinin yerini Mikenlerin almaya başladığı görülürken, Mısır'da Amarna'da, Suriye'de ve Sicilya'da bulunan Ege kökenli seramiğin artık Girit yerine Kıta Yunanistan'dan gittiği görülmektedir. Mikenlerin ticari aktivitelerini önceleri Batı Anadolu kıyılarındaki Minos kolonisi olarak tanımlanan kentlere daha sonraları ise iç bölgelere yayarak sürdürdükleri görülmektedir.

Myken seramiğinin ele geçtiği en önemli bölgelerden birisi olan Panaztepe Ege bölgesinde denizden gelen halklar ve yerli halkın temas kurup ticaret yaptıkları en önemli merkezlerden biri olarak kabul edilmektedir. İthal Myken ve Minyas

⁵ Gür, Aralık 2012, s. 235

⁶ Drews, *Coming of Greeks, Indo-European conquests in Aegean and Near East*, Princeton, NJ, Princeton University Press, 1988, s. 26

⁷ Drews, 1988., s. 46

⁸ Drews, 1988., s. 26

eserlerinin yanı sıra Mykenlerin bölgede ürettikleri yerli üretim eserler ve yerli halkın ürettiği taklit eserlerde mevcuttur. Ayrıca bölgede farklı tiplerde bulunan mezar tipleri ve mezar hediyeleri bölgede kültürel bir etkileşimin yaşandığına da işaret etmektedir. Batı Anadolu’da Minos ve Mykenlere ait buluntular yalnızca seramik eserlerden ibaret değildir. Ayrıca silah ve diğer metal buluntular da önemli bir yer tutmaktadır.

1.1.1. Minos İzleri

Batı Anadolu’da Kiklادلardan sonra etkinlikleri gözlemlenen ikinci en eski deniz aşırı kültür Girit’ten gelen Minoslardır. Yukarıda değindiğimiz gibi Miletos/Milet (Söke-Balat), Batı Anadolu’da Minos etkisinin göze çarptığı en eski yerleşim alanlarından biridir.⁹Minos idari yapısına kanıt teşkil edebilecek Minos mühürleri, kült amaçlı kullanılmış olabilecek bazı konik kaplar ve yerel üretim domestik Minos kapları ile birlikte Milet’in Orta Tunç Çağı’na ait olan III. yapı katında ele geçmiştir. Kentin Minos varlığı ile ilişkilendirilmesini sağlayan en önemli unsurlardan biri domestik seramik ve Minos kült ritüellerine ait kanıtların bulunmasıdır. Minos kültürünün bölgedeki varlığı daha sonraki dönemlerde etkinliğini giderek arttırmıştır¹⁰.

Milet’in bir Minos yerleşimi olduğunun kanıtları çeşitli dönemlerde karşımıza çıkar. Buna örnek olarak İ.Ö.17.yüzyıl ile 15.yüzyıl arasındaki döneme ait olan Linear A yazıtının, kesme taş bloklarından oluşan Minos duvarcılığının izleri ve domestik Minos seramiğini gösterebiliriz. Ayrıca freskolar, Minos tipi tapınak, çeşitli kült objelerini, mühürleri ve Minos stilindeki ağırşaklar da bu örnekler arasında yer alır¹¹.

Kente gelen Minos Yerleşimcilerinin kente Girit’ten getirdikleri bütün kültürel özellikleri Milet IV olarak bilinen ve Yeni Saray periyoduna denk gelen bu dönem boyunca yansıttıkları görülmektedir ¹².Minos etkisinin Batı Anadolu’da tek etkili olduğu yer Milet kenti değildir. Minos yerleşimi öncesinde küçük bir köy olan Iasos (Güllük), Minosluların gelişi ile birlikte bu bölgede söz sahibi, önemli bir liman kenti

⁹ Gür, Aralık 2012, s. 235.

¹⁰ Ekin Kozal, Son Tunç Çağı Anadolu ve Komşuları, ArkeoAtlas, No1/2012, s. 291.

¹¹ Gür, Aralık 2012, s. 235.

¹²Gür, Aralık 2012, s. 235.

olmuştur. Orta Minos II-III'e tarihlenen İasos taş yapısının Girit'teki yerel hükümdarlık binalarını hatırlatması İasos'ta aynı şekilde merkezi bir idare olduğunu göstermektedir. İasos'ta yapılan kazılarda Geç Minos I-II (İ.Ö.1700-1400) dönemi ithal Minos seramiğinin yanı sıra çok yerli üretim seramik'de ortaya çıkarılmıştır. Ortaya çıkarılan kanıtlar bu dönemde bir Minos kolonisi olduğu görüşlerini kuvvetlendirmektedir¹³. Bu arada Akbük körfezindeki Teichoussa'da ve Tavşan Adası'nda Minos seramiğinin ortaya çıkarıldığını görmekteyiz. Benzer buluntular Knidos'ta (Datça) da ele geçmiştir. Minos varlığına dair önemli kanıtların ele geçtiği bir diğer yerleşim ise Çeşme Bağlararası'dır.

Geç Minos II/III AI dönemlerine ait kulplu büyük depo kapları'nın Anadolu'da en kuzeyde ele geçtiği merkez Troya'dır. Minos etkisinin izleri Gediz havzasında Panaztepe mezarlık alanında da görülmektedir. Minos seramiğinin ele geçtiği bir diğer yerleşme de Torbalı ovasındaki Bademgediği tepe'dir¹⁴. Minos Seramiği İ.Ö.1500 ve 1400'lü yılların başında Doğu Akdeniz güzergahında Levant bölgesi ve Kıbrıs'a ve hatta Mısır'a kadar ulaşmaktadır. Giritli elçiler M.Ö.1400'lerde Mısır vezirlerinin ve saray memurlarının mezar resimlerinde görülmektedir.

Doğu Akdeniz'de köklü ticari ilişkiler kuran Minos Batı Anadolu'da stratejik açıdan önemli konuma gelme çabası içindeydi. Yapılan araştırmalar Eski saray döneminde Phaistos'ta ele geçen bazı mühürlerin Anadolu'da Karahöyük, Acemhöyük, Kültepe, Boğazköy ve Boğazkale'de de bulunmuş olması Assur ticaret kolonileri çağındaki ekonomik ilişkilerin göstergesi olarak kabul edilmektedir¹⁵. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki Minoslular Batı Anadoluyu adalar ve iç bölgeler arasında bağlantı sağlayabilecek ekonomik bir istasyon olarak kullanmışlardır¹⁶.

Minosluların Doğu Akdeniz'den aldıkları kalay ve diğer malları Batı Anadolu sahillerine sattıkları şüphe götürmemektedir. Aynı dönemde Hititli tacirlerin de kalay alışverişi yapmak

¹³ Gür, Aralık 2012, s. 236.

¹⁴ Gür, Aralık 2012, s. 236.

¹⁵ Gür, Aralık 2012, s. 236.

¹⁶Gür, Aralık 2012, s. 236.

için Batı Anadolu 'ya geldikleri düşünülmektedir. Minosluların Batı Anadolu'da metal ticareti konusunda çok etkili oldukları yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur¹⁷.

1.1.1.1. Batı Anadolu'da En Erken Minos Buluntularının Dağılımı

Liman Tepe, Batı Anadolu'da en eski Minos buluntusunun keşfedildiği yerdir.¹⁸ Girit kökenli olduğu varsayılan bir seramik parçası, Limantepe'de bulunmuş ve ErkenMinosII'ye(İ.Ö.2900-2300, Prepalatial dönem) tarihlendirilmiştir.¹⁹

Limantepe'de bulunan bir diğer Minos buluntusu da Geç Tunç Çağı yerleşim katında bulunan bir ağırlıktır.

Çeşme'de, Bağlararası'nın 2.mimari tabakasında dikdörtgen biçiminde evler, trapez biçiminde atölyelerden oluşan bir yerleşim açığa çıkartılmıştır²⁰. Yerleşimin 2B tabakasında Erken Minos III (İ.Ö.2300-2160,Prepalatial dönem) döneminden kalma buluntular ele geçmiştir. Bu kanıtlar arasında en önemlilerden biri Çeşme Müzesinde sergilenen 2 B tabakasında bulunmuş üç ayaklı bir kaptır (Resim 2)²¹. Yan taraflarında İp geçirmek için delikler bulunan eser kavuniçi rengidir.

Troya, Orta Tunç Çağı'na tarihlenen Minos buluntularının kuzey sınırındır²². Knidos, Minos Batı Anadolu'nun güneyinde eserlerinin keşfedildiği bir diğer merkezdir. Ancak söz konusu seramik örnekleri henüz yayınlanmamakla birlikte Knidos'ta Orta Minos I B-Geç Minos I A'ya tarihlenen çok sayıda seramiğin olduğu S.Manning, L.C.Love,W.D.Niemeier ve M.Mellink'in yayınladıkları çalışmalarda vurgulanmıştır²³.

Minos bağlantılı buluntu veren diğer merkez ise Güneybatı Anadolu'da yer alan Şeytan Deresi batığı'dır. G.Bass, sözü geçen ve Orta Tunç Çağı sonuna ait olarak tarihlendiği buluntuların, bir gemiden yükü hafifletmek amacına yönelik olarak atıldığı tezini savunmaktadır. Buna gerekçe olarak da bölgede bir batığın hiçbir zaman bulunmamış olmasını göstermektedir. Bu arada R.E.Margariti ise bu

¹⁷Gür, Aralık 2012, s. 236

¹⁸Aykurt A. , 2009, s. 35

¹⁹Aykurt A. , 2009, s. 35

²⁰Şahoğlu, 2014, s. 87

²¹Şahoğlu, 2014, s. 88

²²Gür, Aralık 2012, s. 240

²³ Aykurt A. , 2009, s. 36

buluntuların Minos geleneğine göre üretilmiş olduğunu işaret ederek eserlerin tarihini İ.Ö. 1600'e vermiştir. Çok sayıda Batı Ege kökenli buluntu Iassos'ta yapılan kazılarda ele geçmiştir. Minos ve Kiklad kökenli bazı buluntular bu yerleşmenin Agorası'nda yapılan kazı çalışmalarında B ve F olarak isimlendirilen yapıların içerisinde keşfedilmiştir²⁴.

Konik bardaklar, lambalar ve pithoslar burada bulunan Minos seramik buluntularına örnek olarak verilebilir. Ayrıca bu bölgede seramik dışında Minos stili ağırlıklar ve taştan konik vazolar ele geçmiştir²⁵. Minos buluntularının keşfedildiği bir diğer merkez ise Iasos'un kuzeybatısındaki Kömüradası/Techiussa'dır.²⁶ Burada Geç Minos I A/I B'ye tarihlenen seramik örnekleri arasında dini içerikli tütsü kapları da bulunmuştur. Geç Minos I A dönemine ait buluntular Didim'in kuzeyindeki Tavşanadası'ndaki yapılan çalışmalar keşfedilmiştir²⁷.

Konik şekilli bardaklar ve bir ızgara parçası da seramik buluntu örnekleri arasında bulunmaktadır. Minos kökenli buluntuların en yoğun ele geçtiği merkez Milet'tir.²⁸ Milet buluntuları arasında yer alan Girit ithali el yapımı silindir formlu bir fincan, Eski Saraylar Dönemi/Orta Minos IA'ya, Kamares stili seramik örnekleri ise Orta Minos IIB'ye tarihlenmektedir.

Milet buluntuları arasında Minos tipinde iki tane mühür ve bir tane mühür baskısı bulunmuştur. Mühürlerin üzerinde Girit yaban keçisi motifi bulunduğu görülmektedir. Mühür baskısı ise iki delikli yumru ("Two Hole Hanging Nodule.") stilinde olup üzerinde yer alan "S-kanca" şeklindeki bu motif, Orta Minos dönemine tarihlendirilmektedir²⁹.

Milet'de ayrıca IV. Tabakada yerli üretim Minos seramik formları, ithal olan "Polychrome Ware" ve "Tortoise Shell Ripple Ware" örneklerinin³⁰ yanı sıra keşfedilmiştir. Bu tabakanın diğer buluntuları ise şu şekilde sıralanabilir: Üzerinde Minos tipi dişi aslan kabartması bulunan konik rhyton parçası ve çok sayıda Minos tipi ağırlık. Marine stili seramik ve standart üslup olarak adlandırılan seramik örnekleri, yerel üretim Minos tipi konik bir vazo ile Milet'in Geç evresini oluşturan

²⁴Aykurt A. , 2009, s. 36

²⁵Gür, Aralık 2012, s. 236.

²⁶Aykurt A. , 2009, s. 36

²⁷Aykurt A. , 2009, s. 37.

²⁸Gür, Aralık 2012, s. 235.

²⁹Gür, Aralık 2012, s. 235.

³⁰Aykurt, Nisan,2010, s. 57.

IV B tabakasında bulunmuştur. Ayrıca yine burada keşfedilen duvar boyası parçaları ise kültürel etkileşimin yoğunluğunu göstermesi açısından önemlidir. Söz konusu bu buluntular üzerlerinde yer alan ve Minos'u simgeleyen zambak, papirüs ve Griffin kanat parçası motifleri taşıması bakımından farklı bir önem taşımaktadır.

Minos bağlantılı seramiğin ele geçtiği bir diğer merkezi ise İzmir'in Menderes ilçesine bağlı Değirmendere beldesinin kuzeyinde yer alan Kocabaş tepe'dir. Orta Tunç çağı'na ait yerli üretim konik şekilli bir bardak Kocabaş Tepe'nin I.mimari tabakasında bulunmuş olup, form açısından Minos seramik geleneğine aittir. İ.Ö.2000'e tarihlenen bir yerleşme İzmir'in Torbalı ilçesindeki Bademgediği tepesinde yapılan çalışmalarda ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca Girit kökenli seramik örnekleri de bulunmuştur.

Minos bağlantılı buluntu veren önemli bir diğer merkez ise İzmir'in Menemen ilçesinde yer alan Panaztepe'dir. U.Deniz, Panaztepe'nin karışık tabakasında bir seramik parçası bulmuş ve Minos kökenli olarak tanımlamıştır³¹.

Panaztepe'de bulunan bir diğer eser ise İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen Orta Minos II(İ.Ö.1800-1700,Propalatial dönem.) dönemine ait bej-gri renkli bir fincandır (Resim 3)³².

Yine Panaztepe'de bulunana bir diğer fincansa daha farklı bir profil çizmektedir. İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen bu eser, Geç Hellas I (İ.Ö. 1700-1625) dönemine ait bej-gri renkli bir fincandır (Resim 4)³³.Ağız kısmı kavisli dip kısmı düzdür. İç tarafta kulbun olduğu tarafta aşınma görülmektedir. Bu formdaki eserler hem Minos, hem de Myken ve Minyas sanatlarında görülmektedir.

Trapez şekilli atölyeler ile dikdörtgen biçiminde evlerin oluşturduğu bir yerleşme Bağlararası'nın 2.mimari tabakasında (Orta Tunç Çağı II) tespit edilmiştir³⁴.

Bağlararası'nda yine Orta Minos III-Geç Minos I evrelerini içeren tabakalarda ele geçmiştir.³⁵.Mimari, seramik ve dokuma gereçleri gibi Minos varlığının kanıtı olan bulgular mimari kalıntılarla az sayıda da olsa Orta Minos III'e geçmiştir³⁶.Çok

³¹Aykurt A. , 2009, s. 38.

³²Aykurt, Nisan,2010, s. 12.

³³Erkanal & Günel, 29 Mayıs,2 Haziran 1995, s. 304-328.

³⁴Şahoğlu, 2014, s. 87

³⁵Aykurt A. , 2009, s. 38

³⁶ Aykurt A. , 2009, s. 38

sayıda çöp çukuru Bağlarası'nın I.mimari tabakasında (Orta Tunç Çağı I) belirlenmiştir. Geç Minos IA tarihli Minos buluntularının yanında kökeni Kikladlar ve Kıta Yunanistanı'na dayanan seramik örnekleri de bu çukurlarda keşfedilmiştir. Minos izleri taşıyan bir buhurdanlık ve“tütsü kabı” da burada bulunmuştur³⁷.Bundan da anlaşılmaktadır ki Minos dini ritüelleri ve ritüeller için kullanılan dini objeler Minos kültürü Anadolu kültürü arasında etkileşim olduğunu göstermektedir. Buhurdanlık Çeşme Kalesi'nde sergilenmektedir ve İ.Ö.1500'lerden kalmadır (Resim 5)³⁸.Tütsü kabı da aynı müzede sergilenmektedir ve Thera üslubundadır (Resim 6)³⁹. Şekil olarak tavaya benzemektedir. Yayvan ve incedir. Ağız kısmı yüksek, kenarları geniş, kaidesi incedir. Tutacak sap kısmı köşelidir.

1.1.2. Minyas Seramikleri

İlk kez Heinrich Schliemann tarafından Orkhomenos'ta bulunan Minyan Ware (Minyas tipi) için bazı uzmanlar bu tipe bulunduğu yerden ötürü Orkhomenos tipi olarak adlandırmışlardır. Schliemann için daha romantik olan Minyan Ware ismi hüküm sürmüştür⁴⁰. Bu Yunan Mitolojisinde şanlı ama zayıf olan Kral Minyas'ı hatırlatır. İlk kez Orta Tunç Çağı II döneminde ortaya çıkan Ware Tipi daha sonrabir çok farklı yerde bulunmuştur. Boeotia, Attika, Mora gibi. Aynı anda birçok farklı yerde farklı tahribat düzeylerinde bulundu. Ege bölgesi ile de ilişkili olan bu Orta Helladik dönem tipi, ilk kez keşfedildiğinde Kıta Yunanistanı'ndaki Prehistorik Seramik gelişiminde farklı özellikler gösterdiği için bu tipin ortaya çıkışı Hellenlerin gelişine bağlanmıştır. Ama daha sonraları bu formun yerli üretimden gelişmiş olduğu, Hellenlerin gelişinden eski olduğu ya da başka bir Proto-Hint-Avrupa halkının göçüyle bağlantılı olabileceği gibi fikirler kabul görmüştür.

Bu tip gri perdahlı ve çark yapımıdır. Bu tip sabun gibi kaygan görünmesine rağmen belirgin şekilde aşındırıcı ve el yapımı bir kabalığa sahiptir.⁴¹Sabunumsu yüzey, ince bir kilin yüzeye yumuşak bir malzeme ile uygulanması sonucunda elde

³⁷ Votruba, 2006, s. 58

³⁸ Votruba, 2006, s. 58

³⁹ Votruba, 2006, s. 58

⁴⁰ Drews, 1988., s. 12

⁴¹ Drews, 1988., s. 12

edilmiştir. Genelde ince nitelikli hamur yapısına sahip Minyas seramik örnekleri çarkta yapılmıştır. Gri ve siyah renklerin dışında sarı, kırmızı, kahverengi, yeşil renklerde de olabilmektedir. Çok iyi fırınlanmış olup yüzeyi perdahlıdır. Karakteristik kap formları arasında Kantharos, ufak kulplu ve pedestal dipli goblet ya da yiv bezemeli, ağız üzerinden yükselen ilmek kulplu kâse bulunmaktadır. O.T.P.K.Dickinson, Minyas seramiğini dört dönem olarak ele alır⁴². Bu dönemler şöyledir: Erken Minyas, Bezeli Minyas, Olgun Minyas ve Geç Minyas.

Bu dönemler Erken Minyas seramiği Erken Hellas Dönemi sonunda, diğer dönemler ise Orta Hellas Dönemi içinde gelişmiştir. Orta Tunç Çağı II dönemi'ne ait Minyas seramik örnekleri İzmir'de Panaztepe'de yapılan kazılarda bulunmuştur. Bu seramik grubunun sarı ve kırmızı örnekleri Panaztepe akropolü'nün IIB tabakasında keşfedilmiştir. Yapılan çalışmalarda sarı seramiğin kırmızı seramiğe oranla daha fazla olduğu gözlemlenmiştir.

Panaztepe kazısında yapılan çalışmalarda kap formu olarak sarı seramikte gobletler ve bir amphora, kırmızı Minyas seramikte ise kantharos ve kapalı bir kaba ait parçalar belirlenmiştir⁴³.

James Mellaart'ın çalışmalarına göre, Yunanistan'da Orta Hellas Döneminde görülen Minyas seramiğinin, Batı Anadolu'da geliştiğine yönelik bulgular elde edilmiştir. Kuzeybatı Anadolu'da Minyas seramik kap örnekleri, Troya'nın V.tabakasıyla (İ.Ö.2100-1900) paralel bir kronoloji göstermektedir. İnce nitelikte gri seramik çeşitleri Troya'nın V.tabakasında üretilmekte, ancak Minyas kap tipleri bilinmemektedir. Yine yapılan çalışmalar göstermiştir ki, Troya'da Minyas seramiği İ.Ö.1900 yılından önceye gitmemektedir. Ancak gri Minyas seramik kaplarına Kütahya yakınlarında Köprüören ve Tavşanlı'da yaklaşık İ.Ö.2100-1900 yıllarında sıkça rastlanmaktadır⁴⁴. Şu ana kadar elde edilen arkeolojik verilere göre Minyas seramiğinin Yunanistan'da belli bir bölgede üretildiği ve dağıtıldığını ileri sürmek mümkün görünmemektedir⁴⁵.

Uzmanların araştırmalarına göre Minyas seramiği Yunanistan'da da bölgeler arasında farklı yapım özellikleri taşımaktadır. Örneğin Boeotia bölgesindeki örneklerde

⁴² Aykurt, Nisan,2010

⁴³ Aykurt, Nisan,2010, s. 44

⁴⁴ Mellaart, 1958, s. 17-18

⁴⁵ Mellaart, 1958, s. 17-18

ya çok az yada hiç mika örneğine rastlanmazken Güney Teselya'daki örneklerde bol miktarda mika katkısı görülmektedir. Argolis ve Korinth bölgelerinde yine mikaya rastlanmazken Attika bölgesindeki örneklerin hamurunda altın mika zerrecikleri saptanmıştır. Mykenai'de mezardan ele geçen iki kâse, açık sarı renkte olmak üzere yerel malzeme veren, form açısından biri ufak, diğeri yüksek kulplu karakteristik Minyas kap formlarına sahiptir⁴⁶.

Minyas seramiğinde yukarıda da değinildiği gibi belirli kap formları önemli rol oynamakta ve bu kaplardaki bezeme biçimleri Minyas seramiğinin tanımında etken oluşturmaktadır. Gri Minyas seramiğinde “sabunumsu yüzey ise, ince bir kil yüzeye yumuşak bir malzemeyle uygulanan perdahlama işlemiyle elde edilmiştir.

Bu bağlamda, Minyas seramiğinin form ve bezeme açısından gelişmiş örneklerini Yunanistan'da görmek mümkündür. Ancak bu örneklerle dayanarak Minyas seramiğinin gelişiminde esas kaynağını oluşturan prototipler kesin olarak Yunanistan'a verilmemelidir.

1.1.3. Myken İzleri

Mykenlerin Batı Anadolu'daki en erken izleri Limantepe (Urla), Milet, Panaztepe, Iasos (Güllük) ve Troya'da bulunmuştur⁴⁷. Araştırmacılar, Minos medeniyetinin ekonomik açıdan sonunun İ.Ö.1400 civarında Girit ve Ege adalarındaki doğal afetlerin sonucu olarak geldiği konusunda hem fikirdir. Minosluların tarih sahnesinden çekilmesiyle beraber Kıta Yunanistanında Mora yarımadasından gelen Mikenlerin altın çağını getirmiştir.⁴⁸ Ege havzasındaki Minos kolonilerinin yerini Mikenlerin almaya başladığı görülürken, Önasya ve Doğu Akdenizde Mısır'da Amarna'da, Suriye'de ve Sicilya gibi merkezlerde yapılan kazılarda bulunan İ.Ö.15.yüzyıla ait Ege seramiğinin artık Girit yerine Kıta Yunanistan'dan gittiği ortaya çıkarılmıştır. Mikenlerin ticari aktivitelerini önceleri Batı Anadolu kıyılarındaki Minos kolonisi olarak tanımlanan kentlere daha sonraları ise iç bölgelere yayarak sürdürdükleri görülmektedir.

⁴⁶Forsdyke, 1914, s. 135.

⁴⁷ Bilin, 2008, s. 2

⁴⁸Gür, Aralık 2012, s. 237.

İlk kez Heinrich Schliemann tarafından Orkhomenos'ta bulunan Minyan Ware (Minyas tipi) için bazı uzmanlar bu tip'e bulunduğu yerden ötürü Orkhomenos tipi olarak adlandırmışlardır. Ege bölgesi ile de ilişkili olan bu Orta Helladik dönem tipi, ilk kez keşfedildiği zaman Kıta Yunanistan'ndaki Prehistorik Seramik gelişiminde farklı özellikler gösterdiği için bu tipin ortaya çıkışı Hellenlerin gelişine bağlanmıştır. Ama daha sonraları bu formun yerli üretimden gelişmiş olduğu, Hellenlerin gelişinden eski olduğu yada başka bir Ön-Hint-Avrupa halkının göçüyle bağlantılı olabileceği gibi fikirler kabul görmüştür.⁴⁹ Bu tip gri perdahlı ve çark yapımıdır. Bu tip sabun gibi kaygan görünmesine rağmen belirgin şekilde aşındırıcı ve el yapımı bir kabalığa sahiptir.

Liman Tepe'de bulunan Orta Tunç Çağı I dönemi, Kıta Yunanistan kökenli mat boyalı seramiğin hamuru orta nitelikte, kumlu ve ince kalker parçaları katkılı olup, sarı, yeşilimsi-sarı, bej-krem, sarımsı bej ya da pembe renklerde. Hamur renginde astarlı olan seramik örneklerinin yüzeyi mat kahverengi, kırmızımsı kahverengi ya da mor renklerde boya bezemelidir. Motif olarak ince-kalın yatay bantlar, kafes motifleri, zigzaglar, çengel motifleri görülmektedir. Amphora ve pithoslara ait parçalardan oluşan bu seramik örnekleri, kumlu hamur yapısı ve motifleri bakımından S.Günel tarafından Aegina kökenli olarak yorumlanmıştır⁵⁰.

Anadolu Myken seramiğinde, boya bezeme tekniğinde görülen kaplar üzerinde, Myken kültüründen bilinen motifler ve geometrik formlar yer almaktadır⁵¹. Kapların dekorasyonunda esas itibarıyla, ana motif veya doldurma motifi özelliklerini taşıyan motifler; ahtapot figürleri, dalgalı çizgiler, sınırlı yarım daire, ağ motifi, dama tahtası, zigzag, panel-triglif motifi, çizgi bant-şeritler, bağlantılı yarım daireler, üçgen motifi şeklinde sıralanabilir. Anadolu Myken seramiklerinde görülen gelişim ve motif uygulama biçimlerinin, Kıta Yunanistan ve Adalar ile paralel bir gelişimi gösterdiği anlaşılmıştır.

⁴⁹Drews, 1988

⁵⁰Aykurt, Nisan,2010, s. 33.

⁵¹Deniz, 2016

1.1.3.1. Batı Anadolu’da Myken Buluntularının Dağılımı

Batı Anadolu’da Myken seramiklerinin en çok bulunduğu yerler Panaztepe, Baklatepe, Milet, Bademgediği ve Limantepe’dir.

1.1.3.1.1. Geç Hellas II Seramiği

Geç Hellas II evresinde turuncu ve kavuniçi seramik formları yaygındır. Bu renk formlarında seramikler daha çok Panaztepe’den bulunmaktadır. Bölgede önemli bir ticaret merkezinin bulunduğu artık kanıtlanmıştır. Bölgede bulunan seramik örneklerinden birisi yerli seramik etkisi taşıyan gaga ağızlı bir testidir (Resim 7)⁵². Arkadan “V” şekilli bir çentikle bölünen eser İzmir arkeoloji müzesinde sergilenmektedir.

Panaztepede bulunan turuncu seramiklerin bir başka örneği de dar ve dik bir alabastron’dur (Resim 8)⁵³. Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmaya eserin üzerinde çark izleri görülmektedir.

Panaztepe’de bulunan turuncu seramikler içinde en iyi durumda olanlardan bir kapaklı bir kaptır (Resim 9)⁵⁴. Kapak kısmı bir Çin şapkasına benzeyen eser altın mika astarlıdır. Eser İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir.

Bu eserin bir benzeride yine İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenmekte olan yivli bir alabastrondur (Resim 10)⁵⁵. Yüzeyi çok az pürüzlü ve parlaktır. Bu eser de altın mika astarlıdır.

Batı Anadolu’da Mykenlere ait eseri sadece seramik eserler değil metal buluntularda oluşturmaktadır. Bölgedeki buluntular Myken metalürjisinin gelişimini göstermektedir. Bunun en iyi örneklerinden biri Ayasuluk’ta bulunan Geç Hellas II dönemine ait bir kılıçtır (Resim 44)⁵⁶. Efes Müzesi’nde sergilenen eserin yüzeyi yer yer korozyona uğramıştır. Dümdüz bir üçgene benzeyen form kavisli değildir. Sanders A tipi kılıçlara benzemektedir. Kabzanın giriş kısmı boynuz şeklindedir.

⁵²Günel, 1999

⁵³Günel, 1999

⁵⁴Vaessen, 2016, s. 47

⁵⁵Vaessen, 2016, s. 47

⁵⁶Votrubá, 2006, s. 96

1.1.3.1.2. Geç Hellas IIIA Seramiği

Geç Hellas III döneminden itibaren bezemeli seramiklerin ve gri seramiklerin üretiminde artış görülürken turuncu seramiklerin üretiminde düşüş görülmektedir. Geç Hellas III A dönemi iki evreye ayrılır. Geç Hellas IIIA1 (İ.Ö.1425-1400) ve Geç Hellas III A 2 (İ.Ö.1400-1300).Geç Hellas IIIA2'nin, Geç Hellas IIIA1'den en büyük farkıysa aynı motifler kullanılmaya devam etse de bezemeler giderek standart hale gelmiştir. Baklatepe'de bulunan dalga motifli bir çanak bölgede bulunan Geç Hellas III A1dönemi Myken eserlerine iyi bir örnektir (Resim 11)⁵⁷.

Ayasulukta bulunan çan şekilli bir Myken krateri etkileyici eserler arasındadır (Resim12)⁵⁸. Eser Mykenlerin Minoslulardan esinlendikleri en önemli motiflerden biri olan ahtapot motifiyle bezenmiştir. Bu eser Geç Hellas III A dönemine aittir.Bu dönemde Ayasulukta Batı Anadolu'nun en önemli ticaret merkezlerinden biri olan Apasa kenti yer almaktadır.Eser Efes Müzesi'nde sergilenmektedir.

Panaztepe'de bulunan gri bir amphora ilgi çekicidir (Resim 13)⁵⁹. Bu amphora tipi Geç Hellas III döneminde çok yaygındır. Ayrıca hem Myken hem de Minyas seramiklerinde görülmektedir.

Geç Hellas III A dönemine ait nadir turuncu seramiklerden biri Panaztepe'de bulunan bir mataradır (Resim 14)⁶⁰.Yüzeyinde büyük oranda aşınma görülen eser İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

Yine Panaztepe'de bulunan çizgi sıralarıyla bezenmiş bir alabastron da ilginç eserler arasındadır (Resim 15)⁶¹.Eserin üst kısmında dikey, kısa çizgi sırası yer alırken alt kısmındaysa yatay çizgi sırası yer almaktadır.

Geç Hellas III A1 döneminde spiral motifini en iyi işleyen eserlerden biride Ayasuluk'ta bulunmuş şişkin karınlı bir şişedir (Resim 16)⁶².Efes Müzesinde sergilenen eserin boyun kısmı çizgi bant bezemeleriyle süslüdür.

⁵⁷Erkanal & Şahoğlu, Baklatepe, 2012, s. 97

⁵⁸ Baran & Gültekin, 1964, s. 123

⁵⁹ Günel, 1999, s. 59

⁶⁰Günel, 1999, s. 102

⁶¹Günel, 1999, s. 59

⁶²Baran & Gültekin, 1964, s. 124

Geç Hellas IIIA2 seramiğinin en iyi örneklerinden biri Ayasuluk'ta bulunan ayin amaçlı bir Rhyton'dur (Resim 17)⁶³.Efes Müzesinde sergilenmektedir. Eserin korunma durumu pek iyi değildir. Pek çok parçası kırık ve eksiktir.

Geç Hellas IIIA2 dönemine ait gri seramiklerin en ilginçlerinden biri Panaztepe'de bulunan sarımsı gri bir alabastron'dur (Resim 18)⁶⁴. İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenen eserin yüzeyin aşınma ve çark izleri vardır.

Bu eserin bir benzeride yine İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenen bir başka gri alabastron'dur (Resim 19)⁶⁵.Bu eser de Panaztepe'de bulunmuştur. Eserin gövdesi köşelidir. Kulpların boyası aşındığı için gövdeden daha açık renktedir.

Panaztepe'de bulunan bir diğer gri alabastron daha yuvarlak formdadır (Resim 20)⁶⁶. İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen eser yuvarlağa benzer bir şekildedir.Dip kısmı yuvarlak, gövde silindire yakın,basık bir formdadır ve şişkindir.

İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen bir başka gri eser çift kulplu bir kasedir (Resim21)⁶⁷.Panaztepe'de bulunan eser açık gri renktedir. Eserin gövdesi profilden "S" şeklindedir. Eser fazla fırınlandığı için dış yüzeyinde kararma izleri vardır.Ayrıca üzerinde astar izleri de vardır.

Geç Hellas IIIA2 dönemine ait bezemeli seramiklerin bir örneği Ayasuluk'ta bulunmuş bir alabastron'dur(Resim 22)⁶⁸. Bezeme rengi koyu kahverengidir. Gövdenin omuz kısmında yatay çizgi bantlar arasında dikey kısa çizgi sırası yer almaktadır. Karın kısmındaysa kalın ve ince yatay çizgi bant sıraları yer almaktadır.Efes Müzesi'nde sergilenen eserin korunma durumu iyi değildir.Ağız çevresi ve boyun kısmı büyük ölçüde kırılmıştır. Renkte büyük ölçüde sararma vardır.

Panaztepe'de bulunan gri seramiklere son örneğe İzmir Tarih ve Sanat Müzesi'nde sergilenen Kulplu bir şişedir (Resim 23)⁶⁹. Bu eser genel olarak gövde ince uzun bir formdadır. Omuz üzerinde karşılıklı gelecek şekilde dikine yerleştirilmiş ip delikli tutamak biçimli iki kulp yer alır.Gövdede çark ve astar izleri mevcuttur.

⁶³Baran & Gültekin, 1964, s. 123

⁶⁴Günel, 1999, s. 59

⁶⁵Günel, 1999, s. 58

⁶⁶Günel, 1999, s. 59

⁶⁷Votruba, 2006, s. 64

⁶⁸Bilen, 2008, s. 84

⁶⁹Günel, 1999, s. 365

Panaztepe’de bulunan yonca ağızlı bir maşrapa turuncu seramiklerin Geç Hellas III dönemindeki örneklerinden biridir (Resim 24)⁷⁰.Yonca biçimli ağızdan başlayan form dibe doğru yuvarlak bir form almaktadır. İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenen eserin yüzeyi büyük oranda leke ve gözeneklerle kaplıdır.

İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenen başka bir Geç Hellas III turuncu seramiği de kulplu bir şişedir (Resim 25)⁷¹.Bu eser İzmir Tarih ve Sanat müzesinde sergilenen gri şişe’den (Resim 22) farklı olarak kalın ve düz boyunludur. Omuz kısmında bir yiv bulunmaktadır. Omzun hemen altında karşılıklı gelecek şekilde yerleştirilmiş ip delikli tutamak biçimli iki kulp yer almaktadır.Bu eserin yüzeyinde kabarma ve aşınmalar vardır.Panaztepe’de bulunmuştur.

Ayasuluk’da bulunan Geç Hellas IIIA2 dönemine ait ilginç bir bezemeli eserde üzerinde konsantrik daire motifleri bulunan matara tipi bir kaptır (Resim 26)⁷².Efes müzesinde sergilenmekte olan eser bir şişeye benzemektedir.Gövde yuvarlağa yakındır. Boynun alt ve üst kısımlarında yivler bulunmaktadır.Kulplar boyundan omuzlara uzanmaktadır. Eserin karın kısmında çentikler bulunmaktadır.

Geç Hellas III A döneminin gri seramiklerin bir diğer örneği Panaztepe’de bulunan koyu gri-kahverengi bir amphora’dır (Resim 27)⁷³.Bu eserin yüzeyinde fazla fırınlanmanın sebep olduğu kararmalar görülmektedir. Boyun kısmı uzun,omuz kısmı yivlidir.”V” şeklini andıran kulplar karından çıkıp omza kadar yükselmektedir.

Panaztepe’de bulunan büyük ve üç kulplu, şeftali rengi bir Oinochoe Geç Hellas IIIA2 döneminin spiral bezeme formunu taşımaktadır (Resim 28)⁷⁴.Form genel olarak yuvarlağayakın, armuda benzer bir şekildedir.Bezeme formu iki sıra halinde düzenlenmiş ve birbirine bağlanmış spirallerden oluşmaktadır.İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenmekte olan eserin korunma durumu yetersizdir.Üzerinde büyük ölçüde aşınma ve dökülmeler vardır.Eserin bezeme rengi kiremit rengidir.

Geç Hellas III A döneminde metalürji ve kılıç üretiminde de gelişmeler olmuştur.Bunun en iyi örneği Ayasuluk’ta bulunmuş bronz bir kılıçtır (Resim 45)⁷⁵.Efes Müzesi’nde sergilenen eserin korunma durumu yetersiz,yan tarafında içe

⁷⁰Günel, 1999, s. 50

⁷¹Günel, 1999, s. 365

⁷²Bilen, 2008, s. 87

⁷³Günel, 1999, s. 66

⁷⁴Günel, 1999, s. 220

⁷⁵Votruba, 2006, s. 96

doğru aşınmalar mevcuttur. Uç kısmı yukarı doğru kalkmıştır.Sanders B tipi kılıçların özelliğini taşımaktadır.Namlusu geniş hem kesmek hem de saplamak için tasarlanmıştır.Kabzasına doğru genişlemektedir.

Ayasuluk'ta bulunan bir başka bronz kılıç daha iyi durumdadır (Resim 46)⁷⁶. Efes Müzesinde korunan eser genel olarak iyi durumdadır. Yalnız yüzeyinde yer yer lekeler mevcuttur.

Bu kılıç da bir önceki (Resim 45) gibi Sanders B tipi kılıçların özelliğini taşımaktadır. Namlusu geniş hem kesmek hem de saplamak için tasarlanmıştır. Kabzasına doğru incelmektedir. Ama gövdesi ve namlusu bir öncekine göre daha ince ve uzundur. Panaztepe'de, Myken mezarlarında bulunan ilginç bir metal buluntu da bronz bir hançerdir (Resim 47)⁷⁷. İzmir Tarih ve Sanat Müzesi'nde sergilenen eserin korunma durumu yetersizdir.

Yüzeyi büyük ölçüde korozyona uğramıştır. Yan taraflarında aşınmalar yoğundur. Kabza kısmı eksiktir. Panaztepe'de bulunan bir Mızrak başı da önemli buluntular arasındadır (Resim 48)⁷⁸.

Eser, İzmir Tarih ve Sanat Müzesi'nde sergilenmektedir. Eser, genel olarak iyi durumda olmakla birlikte yer yer aşınmaya uğramıştır.Genel olarak form çok geniş değildir.Kanatlar gövdeye yapışıktır.

Panaztepe'de bulunan bir ok ucu çok daha farklı bir tasarımıdır (Resim 49)⁷⁹.İzmir Tarih ve Sanat Müzesi'nde sergilenmekte olan eser yoğun korozyon uğramış olsa da genel olarak iyi durumdadır.Yalnız her iki kanadının uç kısımları eksiktir.Genel olarak geniş ve kanatlı bir üçgen formundadır. Oldukça uzun ve kare kesitli sap bölümü bulunmaktadır.Sapa göre enli ve delici kısım,sap geçişi ile keskin bir biçimde birleşen kanatlar alçak ve düz profilli orta çizgiye sahiptir.

1.1.3.1.3. Geç Hellas IIIB Seramiği

Geç Hellas III B döneminde bezeme formunda dalga motifler, birleşen yarım daireler “N” ve “V” dizileri, yapraksı motifler ve zigzaglarda artış görülmektedir. Ayrıca bu motifler Dikey çizgi bezemelerin görüldüğü seramiklerde doldurma

⁷⁶Votruba, 2006, s. 96

⁷⁷Gür, Myken Buluntulu Batı Anadolu Mezarlarının Tanımlanmasına Yönelik Öneriler, 2012, s. 5

⁷⁸Votruba, 2006, s. 74

⁷⁹Votruba, 2006, s. 51

motifleri olarak kullanılmaktadır. Ayrıca kalın ve ince çizgi bant bezemeler bir arada kullanılmıştır.

Panaztepe’de bulunmuş en güzel seramik örneklerinden biri şeftali rengi bir Oinochoe’dir(Resim 29)⁸⁰.İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenmekte olan eserin korunma durumu yetersizdir. Üzerinde büyük ölçüde aşınma ve dökülmeler vardır.Eserin bezeme rengi kiremit rengidir.Eserin hamur rengi bej-sarı rengi,yüzey boyası şeftali rengidir.Ağız kısmı geniş, boyun kısmı uzun ve kavislidir.Gövde yuvarlak ve hafifçe basıktır.Karın kısmına kadar genişleyen form,karından sonra kaideye doğru incelmektedir.Kaide kısmı ince ve küçüktür.

Geç Hellas III B (İ.Ö.1300-1200) dönemine ait bir diğer ilginç örnek dalga motifli, çan şekilli koyu sarı bir Kylix’tir (Resim 30)⁸¹.Çan şeklinde, dik kulplu, küçük kaide tabanlıdır. Yine Baklatepe’de bulunmuş bir Dinos benzer formlarla bezenmiştir (Resim 31)⁸².İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenen eser Baklatepe Oda Mezarı’nda bulunmuştur. Form genel olarak yuvarlağa yakındır.Koyu sarı yüzey boyası olan eserin bezeme rengi Açık kahverengi ve kiremit rengidir.Eserin bezeme formu çoğunlukla dalga motifleri ve çizgi bant bezemeleri’nden oluşmaktadır.Fakat esas önemli bezeme formu karın kısmında yer almaktadır.Bu ters bir üçgene benzeyen bir motiftir.Motifin yanlarında çıkan kıvrık çizgi formları vardır.Bu çizgilerin birinin içindeyse ağ motifi belirgindir.Motifin yan taraflarındaki içi çizgili üçgenler Anadolu formunu hatırlatmaktadır.Ayrıca gövdenin sol tarafında spiral motifi de belirgindir.

Milet’de bulunan bu döneme özgü ilginç eserlerden biri üzengi kulplu bir kaptır (Resim 32)⁸³.İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenen eser dik kulpludur.eserin yüzey boyası şeftali rengi, bezeme rengi kahverengi,kiremit rengidir.Eserin bezemesi çizgi bant şeritlerinden oluşmaktadır. Kulpların omuzdan yükseldiği yerde sahte bir ağız yer almaktadır.Bu sahte ağızın üstünde yer alan konsantrik daireler gövdedeki çizgi bant şeritleriyle uyumludur.Omuz kısmındaki bezeme “V” harfine benzeyen içiçe geçmiş açılardan oluşmaktadır.

⁸⁰Günel, 1999

⁸¹Erkanal &Şahoğlu, Baklatepe, 2012, s. 97

⁸²Erkanal; Hayat,Özkan Turan, 1999, s. 16

⁸³Gür, Miken Uygarlığı ve Ahhiyawa, 2014, s. 94

Panaztepe’de bulunmuş bir diğer ilginç eserse üzengi kulplu bir amphoradır (Resim 33)⁸⁴.İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenmekte olan eserin yüzey boyası şeftali rengi, Bezeme boyası kahverengi, turuncu ve sarıdır. Ana bezeme motifi yine ince ve kalın yatay çizgi bantlardan oluşmaktadır. Bunun dışında omuz kısmında kısa, çapraz,dikey çizgi sırası yer almaktadır.Yuvarlağa yakın olan form ters bir armuda benzemektedir.Omuz kısmında dikey kulplar yer almaktadır.Boyun kısmı kalın kaide kısmı diktir.

İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenmekte olan bir başka Geç Hellas IIIB alabastronu da Panaztepe’de bulunmuştur (Resim 34)⁸⁵. Bu eserin korunma durumu iyi değildir. Yüzey büyük ölçüde solmuş ve aşınmıştır.Panaztepe Tholos mezarında bulunmuş olan eserin yüzey boyası grimsi bej bezeme boyası kahverengidir. Gövde profilden genel olarak beşgene benzemektedir. İki dik kulpludur. Bezeme formunun büyük kısmını çizgi bant bezemeler oluşturmaktadır.Omuz kısmında dalga motifleri yer almaktadır.

Baklatepe’de bulunan ilginç bir eser de krem rengi bir Kylix kadehidir (Resim 35)⁸⁶.Eser İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenmektedir. Taban kısmı düz olan eserin yüzey boyası sarımsı krem rengi, yüzey boyası kahverengidir. Genel olarak kavisli bir formda olan kadeh, ağızdan boyna doğru incelmektedir.Kulplar ağızın iki yanındadır.Bezeme motifleri ilginçtir.Üst kısımda ahtapot motifi yer almakta, alt kısımda doldurma motifi olarak çizgi bantlar yer almaktadır.

Panaztepe’de bulunan matara tipi bir kap da ilginç eserlerden biridir (Resim 36)⁸⁷.İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenen eser tek kulpludur. Eserin korunma durumu kötüdür. Eserin yüzeyinde büyük ölçüde dökülme ve aşınmalar vardır.Eser genel olarak yuvarlak bir formdadır. Karın kısmı bombeli ve yuvarlaktır.Tek kulpludur. Kulp boyundan çıkıp alt tarafta karın ile birleşmektedir. Eserin yüzey boyası kahverengi ve kiremit renklerindedir. Bezeme durumu genel olarak konsantrik yarım dairelerden oluşmaktadır. Bezeme üst taraf ve boyunda kahverengi,alt taraftaysa kiremit rengidir.Orta kısımda dalga benzeri bombeli çizgi sırası görülmektedir.

⁸⁴Günel, 1999, s. 57

⁸⁵Erkanal Hayat & Armağan, 07-09,07 2014, s. 7-9

⁸⁶Erkanal; Hayat,Özkan Turan, 1999, s. 16

⁸⁷Bilen, 2008, s. 60

Panaztepe'den gelen bir başka ilginç buluntu İzmir Tarih ve Sanat Müzesi'nde sergilenen kulplu bir şişedir (Resim 37)⁸⁸.Eserin korunma durumu yetersizdir.Yüzeyinde büyük oranda kırık ve çatlaklar bulunmaktadır.Omuz kısmındaki parçalardan bir eksiktir.Boyun kısmı bantla tutturulmaktadır.Eserin yüzey boyası krem rengi, bezeme boyası kırmızı ve kahverengidir. Eser genel olarak bir şişe formundadır.Boyun uzun ve silindirik şeklinde, gövde ise yuvarlak ve basıktır. Kulplar omuz ve boyun arasındadır.Bezeme formu boyun ve karın kısmında çizgi bant formlarından oluşmakta, omuz kısmındaysa ağ motifi yer almaktadır.

Panaztepe'de bulunan bir Amphora'da İzmir Tarih ve Sanat Müzesi'nde sergilenmektedir (Resim 38)⁸⁹. Eserin yüzey boyası grimsi bej, bezeme boyası kahverengidir.Form genel olarak ters bir armuda benzemektedir.Üzengi kulplu ve diktir.Üç kulpludur.Omuz kısmına kadar genişleyen form omuzdan sonra incelemektedir.Omuz kısmında iki kulp arasında dalgalı çizgiler yer almaktadır.Gövdenin altkısmalarında çizgili bant şeritler yer almaktadır.Boyunda bulunan şeritler büyük oranda silinmiştir.Kulpların boyası da fazlası ile silinmiştir.

1.1.3.1.4. Geç Hellas IIIC Seramiği

İ.Ö.12.yy başlarında Anadolu'nun Ege ve Akdeniz kıyılarında, Kıbrıs ve Levant'ta ortaya çıkmışlardır. Daha önceki mal grubu olan Geç Hellas IIIB kapları gibi özenli ve lüks sayılabilecek ürünler olmalarına karşın,arkeolojik kazılarda bulundukları yerlere ticaret yolu ile gelmemişlerdir. Yerel üretimdirler. Yapılan analizlerde kullanılan çömlek hamurunun kesinlikle yerel toprak olduğu anlaşılmıştır Myken kültüründen gelen insanlar tarafından üretilmişlerdir.Özellikle Yunan anakarasındaki saray ekonomilerinin ortadan kalkmasının ardından başlayan Geç Hellas IIIC döneminin orta evrelerinde, merkezi otoritenin ortadan kalkması sonucu, daha özgür bir şekilde yorumlanmaya başlanan kaplar yerel seramik atölyelerinde serbestçe üreilmeye başlanmıştır. Bu seramikler Anadolu'nun Ege ve Akdeniz kıyılarında görülmüştür. Anadolu'nun Akdeniz kıyılarında ise yoğunlukla da Mersin, Adana ve Hatay bölgelerinde görülmüştür. Geç Hellas IIIC seramikleri sadece Anadolu ile sınırlı kalmadan, Güney Levant'a kadar yayılmış, Ashkelon,Ashod ve Akron'da yoğun

⁸⁸Gür, Geç Hellas IIIC Seramiği, 2012, s. 61

⁸⁹Gür,2012, s. 61

miktarda görülmüştür. Batı Anadolu’da Myken seramiğinin en fazla bulunduğu bölgeler arasında Panaztepe, Metropolis, Milet, Çine-Tepecik höyüğü ve Kadıkalesi sayılabilir⁹⁰.

Geç Hellas III C seramiklerinin en ilginç örneklerinden bir Metropolis’te bulunmuş üzengi kulplu bir testidir (Resim 39)⁹¹.İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenen eserin korunma durumu yüzeyindeki kirler ve yer yer görülen dökülmelere rağmen genel olarak iyi durumdadır. Yüzey boyası şeftali rengi, bezeme boyası turuncu ve kiremit rengidir. Genel olarak yuvarlağa yakın ve basık bir formdadır. Omuz üzerinde kabın tam orta ekseninde yükselen sahte ağız kısmı, silindir biçiminde yukarıya doğru genişleyen ince ve uzun bir boyundan oluşmaktadır.Bunu tepe kısmı dışa doğru mantar şekilli olarak yükselmektedir.Kulplar ise sahte ağızın üzerinde birleşmektedir.Üst tarafta göz ve damla motifleri yer almaktadır.Bu motifler kulplar ağız ve sahte ağız bulunduğu üst kısmı çevrelemektedir.Sahte ağızın tepe kısmındaki çizgi bant bezemeleri bu kısmın bombeli profilini belirtecek şekildedir.Kulplar çizgi bantla doldurulmuştur.⁹²

Milet’de bulunmuş bir maşrapa’da bu dönemin ilginç eserleri arasındadır (Resim 40)⁹³.

İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenen eserin yüzey boyası krem rengi, bezeme rengi kahverengidir. Gövde genel olarak silindire yakın iç bükey bir formdadır. Ağız dışa çekik,gövde içe doğru kavislidir. Tek kulbu vardır. Üç ayaklıdır ve bu ayaklar gövdenin yan tarafından çıkmaktadır. Ağız kısmında dalga motifler ve hemen altında çizgi bant formu yer almaktadır. Ana gövdede spirallerden oluşmuş kuş formları ve küçük ve içleri zigzaglarla doldurulmuş balık formları yer almaktadır. Bunların altında yine çizgi bant formu yer almaktadır. Çizginin altında gövdenin alt kısmında konsantrik yarım daireler ve dikey kısa çizgi sıraları yer almaktadır. Ayaklarda da kalın çizgi ve noktalar yer almaktadır.

Metropolis’te bulunmuş bir alabastron da etkileyici eserler arasındadır (Resim 41)⁹⁴.İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenen eserin korunma durumu yetersizdir. Ağız kısmının yarısı kırıktır. Gövde kısmındaysa aşınma ve dökülmeler

⁹⁰ Gür, Anadoluda Geç Hellas III C seramiğine ilişkin bazı gözlemler, 2012, s. 47

⁹¹Gür, 2012, s. 40

⁹²Gür, 2012, s. 40

⁹³Gür,2012, s. 40

⁹⁴Gür,2012, s. 40

görülmektedir.Genel olarak silindir şeklinde olan form diktir.Ağız uzundur.Üç kulpludur.Bu kulplar gövdeye çapraz ve paralel şekildedir. Bezeme koyu sarı zemin üzerine çeşitli kalınlıklarda koyu kahverengi çizgi bantlardan ve bordür sıralarından oluşmaktadır⁹⁵.

Metropolis'te bulunan bir başka alabastron da ilginçtir (Resim 42)⁹⁶. İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen eserin yüzey boyası şeftali rengi,bezeme rengi kiremit rengi ve kahverengidir. Form genel olarak bir süt güğümü şeklini andırmaktadır. Diğer çoğu Myken dönemi Alabastronu'nun aksine yayvan değildir.Dik bir formdadır.Ağız hafifi dışa dönük, kulpları omuzda yer alır.İki kulpludur.Kulplar gövdeye paralel ve çapraz bir şekildedir.Gövdenin geri kalan kısmı hafif incelerek aşağı doğru inmektedir.Bezeme formu yatay ve dikey çizgi sıraları ve dalga motiflerinden oluşmaktadır.

Panaztepe'de bulunan bir alabastron'da ilgi çekicidir (Resim 43)⁹⁷. İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen eserin yüzey boyası kayısı rengi, bezeme boyası kahverengidir.Üç kulpludur ve kulpları diktir.Form yayvan ve geniştir. Omuz kısmının kavisli olması dikkat çeken bir özelliktir.Omuz ve gövdenin kesiştiği yer diktir.Bezeme formu boyun ve gövdede ince ve kalın çizgi bant şeritlerinden,omuz kısmındaysa ağ motiflerinden oluşmaktadır.

Panaztepe'de bulunan Geç Hellas III C dönemine ait metal buluntulardan birisi de İzmir Tarih ve Sanat Müzesi'nde bulunan bir ustura'dır (Resim 50)⁹⁸.Panaztepe Myken mezarlarında keşfedilen eserin keskin yüzü oldukça aşınmış ve yer yer kırılmıştır.Uzun ince görünümlü kör kenar profilli kesici bölüm, bu bölüm ile kaynaşan uzun ince ve kavisli bir tutacak kısmına sahiptir.

⁹⁵Gür, 2012, s. 40

⁹⁶Gür,2012, s. 40

⁹⁷ Akyurt, 1998, s. 39

⁹⁸ Bilen, 2008, s. 51

İKİNCİ BÖLÜM BÖLGELERİNE GÖRE BULUNTULAR

2.1.BAKLATEPE

İzmir'in içme suyu ihtiyacını karşılamak üzere inşa edilen Tahtalı Barajı göl alanı içinde kalan arkeolojik merkezleri kurtarma amacıyla İzmir Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü tarafından bir araştırma yapılmış ve bu araştırma sırasında izmir'in güneyinde, Menderes ilçesine bağlı Bulgurca köyünün kuzey kenarında bir prehistorik yerleşim tespit edilmiştir. İzmir'in güneyinde, Menderes'in eski Bulgurca köyünün kuzey kenarında yer alan Bakla Tepe, yıllardır bakla yetiştirilen bir alan olduğundan bu isimle bilinmektedir. Höyük, 250 m çapında, 20 m yüksekliğinde doğal bir kayalık yükseltisidir. Tepenin üstünde 70 m çapında bir düzlük alan yer almaktadır. Yerleşimin, MÖ 4. ve 3. bin yıllarda deniz ticaretini besleyen bir yerleşim olduğu, zengin buluntularla desteklenmektedir⁹⁹. Erken Tunç Çağı dönemine ait bir mezarlık alanı önemli bir buluntu kaynağıdır.

Yerleşimde bulunan en eski ithal eserler Kiklad seramikleridir. İzmir Arkeoloji müzesinde sergilenen ve erken Tunç Çağı IIIA mezarlığında keşfedilmiş kapaklı bir kutu (Resim 1) bunlara örnektir¹⁰⁰. Bu kutu formu özellikle Ege'de çok yaygındır. Formu Pagoda tipi Çin evlerini andırmaktadır. Bazı yerlerinde yer yer toprak lekeleri bulunmakta, renk solmaları görülmektedir. Genel olarak koni biçiminde olup, metal görünümü verilmeye çalışılmıştır. Aşağı doğru genişleyen form üç ayak üzerinde durmaktadır. Yan taraflarında ip geçirilecek delikler yer almaktadır. Eser iki ayrı kata ayrılmıştır. Katların arasında çizgi şeritleri ve yivler yer almaktadır. Metal görünmesi için bej ve gri renge boyanmıştır. Gerçek astarlı, çark yapımı ve perdahlıdır. Mezarlıkta Bu kutuyla aynı formda başka kaplar da bulunmuştur. Mezar eşyaları arasında önemli bir grubu oluşturmaktadırlar. Bu tür kapların tam paralelleri olmasa bile benzerleri Ege'de yaygın olarak görülmektedir.

Kikladlardan sonra bölgeye etki eden bir diğer kültür Mykenler'dir. Ele geçen çok sayıda seramik örnek arasında bölgeye has devetüyü astarlı örnekler yanında boyalı ithal

⁹⁹ Aykurt, Nisan, 2010, s. 10

¹⁰⁰ (Erkanal; Hayat, Özkan Turan, 1999, s. 18-19)

Myken seramiği, lokal Myken seramiği örnekleri de ele geçmiştir. Buluntuların ele geçtiği en önemli kontekslerden biri Geç Hellas IIIB dönemine ait oda mezarıdır¹⁰¹.

Bu mezarda bulunan mezar hediyesi seramiklerde bölgenin ticari ve önemli konumu konusunda veriler sağlamaktadır¹⁰². Bunlar yanında Myken kültürünün özelliklerini yansıtan çeşitli fildişi, altın, kemik taş ve bronz buluntular da bu mezarın önemli kişilere ait olması gerektiği yolunda ipuçları vermiştir. Buluntu açısından oldukça zengin olan mezar büyük ihtimalle yerel bir bey ile ailesine ait olmalıdır. Burada bulunan buluntuların çoğu İzmir Arkeoloji Müzesi ve İzmir Tarih ve Sanat Müzesi'nde sergilenmektedir.

En ilginç örnekler arasında İzmir Tarih ve Sanat Müzesinde sergilenen dalga motifli bir Dinos (Resim 11) yer almaktadır¹⁰³. Geç Hellas III A (İ.Ö.1400-1300.) dönemine aittir. Formu Genel olarak yarım daire şeklindedir. Ağızdan başlayarak genişleyen form kaideye doğru yeniden daralır. Ağız kısmı diktir. Üstte dalgalı çizgili altta bant çizgilidir. Krem rengi hamur üzerine şeftali rengine boyanmış kabın bezeme rengi kahverengi ve kiremit rengidir. Gerçek astarlıdır ve astar rengi içte ve dışta şeftali rengidir. Yüzeyde dökülmeler ve bezemede solmalar mevcuttur¹⁰⁴.

Oda mezarı buluntuları arasında bir diğer ilginç örnekdalga motifli, çan şekilli koyu sarı bir Kylix'tir (Resim 30)¹⁰⁵. Bu eser Geç Hellas III B (İ.Ö.1300-1200) dönemine aittir. Çan şeklinde, dik kulplu, küçük kaide tabanlıdır. Açık bej hamur üzerine sarımsı bej boyalı ve kahverengi bezemelidir ve gerçek astarlıdır. Astar rengi içte ve dışta kahverengi ve bejdir. Eserin üst kısmında kahverengi bant şeritleri arasında yarım daire ve çizgi formları yer almaktadır. Yatay ve dikey çizgilerin oluşturduğu rezerve boşluk dalga motifleriyle doldurulmuştur. Eserin alt kısmında, kaidesi ve iç tarafında yine kahverengi bant şeritleri yer almaktadır. Eserin yüzeyinde bezeme boyasında yer yer dökülme, akma ve solmalar görülmektedir.

¹⁰¹Erkanal; Hayat, Özkan Turan, 1999, s. 17

¹⁰²Erkanal; Hayat, Özkan Turan, 1999, s. 10

¹⁰³Erkanal & Şahoğlu, Baklatepe, 2012, s. 97

¹⁰⁴Erkanal & Şahoğlu, 2012, s. 97

¹⁰⁵Erkanal & Şahoğlu, 2012, s. 97

Oda mezarı buluntuları arasında başka bir Dinos oldukça ilginçtir(Resim 31)¹⁰⁶.İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenenen eser Geç Hellas IIIB (İ.Ö.1300-1320) döneminde yapılmıştır.Form genel olarak yuvarlağa yakındır ve ağız kısmı içe doğru hafif kavislidir. Hamur rengi bej, boya devetüyü rengi ve bezeme rengi kahverengi ve kiremit rengidir.Gerçek astarlıdır.Bezeme formu oldukça ilginçtir.Ağız kısmında kahverengi ve kiremit rengi çizgi bantlar yer almaktadır, altında açık kahverengi dalga formu yer almaktadır.Dalga formu altında yine çizgi formu yer almakta, onun altında da esas önemli bezeme formu bulunmaktadır.Bu üçgen şekilli bir motiftir. Yan tarafındaki içi çizgili üçgenler yerli Anadolu seramik formlarındaki bezeme repertuvarını hatırlatmaktadır.İç taraf koyu kahverengidir.Alt kısmında yine çizgi bant motifleri yer almaktadır.Yüzey durumu genel olarak iyi olmakla birlikte, yer yer kırık izler ve gözeneklerle kaplıdır.Pek çok kırık yeri daha sonradan tekrar birleştirilmiştir.

Oda mezarında bulunan ilginç bir eser de bir Kylix kadehidir (Resim 35)¹⁰⁷.Bu eserde Geç Hellas III B(İ.Ö.1320-1300) dönemine aittir.Hamur rengi pembemsi krem rengi, boya sarımsı krem, bezeme kahverengidir.Genel olarak kavisli bir formda olan kadeh, ağızdan boyna doğru incelmektedir.Boyun kısmı düz ve silindir şeklidedir.Kaide basık ve düzdür.Kulplar ağızın iki yanındadır.Üst kısımda ahtapot motifi yer almakta alt kısımda doldurma motifi olarak çizgi bantlar yer almaktadır. Hafif pürüzlü olan yüzeyde bezeme boyasında yer yer aşınmalar mevcuttur. Ayrıca yüzey boyasında da yer yer dökülmeler mevcuttur.

2.2.BAĞLARARASI

Çeşme'de bulunan 7 bin yıllık Bağlararası yerleşimi Bölgenin en önemli ticaret merkezlerinden biri olmuştur.Yerli halkın Ege kültürleriyle temas kurduğu bilinen yerleşimin çeşitli katmanlarında Kiklad Minos ve Myken kültürlerine ait yada bu kültürlerin izlerini taşıyan buluntular yerli buluntularının yanında ele geçmiştir.Bağlararası Minos buluntularının çıktığı en kuzeydeki bölgelerden biridir.Bağlararası'nın yerleşim tarihi, şu ana kadar gerçekleştirilen çalışmalar ışığında günümüzden 4600 yıl kadar geriye gitmektedir.

¹⁰⁶Erkanal; Hayat,Özkan Turan, 1999, s. 16-Kapak Çalışması

¹⁰⁷Erkanal; Hayat,Özkan Turan, 1999, s. 16

O dönemde, taş temelli kerpiç duvarlara sahip yapılarda yaşayan en eski Çeşmeliler, denizcilik ve tarımla uğraşmışlardır. Binlerce yıldır kesintisiz bir şekilde iskân edilen bu alanda, günümüzden 3700 yıl öncesine tarihlenen dönemde, sokaklarla ayrılmış yapı bloklarında yaşayan Çeşmeliler, yine taş temelli kerpiç duvarlara sahip yapılarda oturmuşlardır. Evlerin duvarları bu dönemde beyaz kireç ile sıvanarak kerpiçler koruma altına alınmıştır. Denizcilik ve ticaret bu dönemde tarımsal faaliyetler yanında Çeşme'nin en önemli ekonomik faaliyetlerini oluşturmuştur.

Çeşme, günümüzde olduğu gibi binlerce yıl öncede Anadolu'nun en önemli limanlarından birisi olmalıdır. Bu dönemde Ege'deki deniz ticaretinde önemli bir rol oynayan Çeşme limanı, özellikle Kiklad Adaları, Doğu Ege Adaları ve Minos kültürü ile ticari ilişkiler içerisine girmiştir. Bu kültürlerle ait Seramik örnekleri Çeşme Bağlararası'nda bol sayıda ele geçmektedir¹⁰⁸.

Özellikle 2B tabakasında bulunan dini amaçlı seramik buluntular Bugün Çeşme Kalesi müzesinde sergilenmektedir. Bu buluntular arasında Orta Minos dönemine ait ip geçirmek için tutacakları olan üç ayaklı bir kap (Resim 2)¹⁰⁹, üzeri delikli bir buhurdan kapağı (Resim 5)¹¹⁰ ve Thera üslubunda yapılmış bir buhurdanlık (Resim 6)¹¹¹ yer almaktadır. Buhurdan kapağı dar ağızlı, geniş bir şişeye benzemektedir. Ağız kısmı silindirik şekilli, gövde şişkin, gövdenin üzerinde delikler yer almaktadır. Buhurdanlık amaçlı kullanılan kabın üzerinde yakılan buhurun dışarı çıkmasını sağlayacak çok sayıda delik sıralanmıştır. Fazla fırınlanmış ve rengi koyulaşmıştır. Geç Minos Dönemine (İ.Ö.1500-1400) yani Orta Bronz çağına aittir. Boyun kısmında yoğun gözenekli. Gövde kısmında ise daha az gözeneklidir. Ancak bu kısımda da asıl kil rengini gösteren aşınmalar bulunmaktadır. Yeryer aşınma izleri taşımasına ve Renkteki solmaya rağmen iyi durumdadır. Az da olsa karbon izleri hala korunmuştur. Kendinden astarlıdır.

Bağlararası'ndaki kazılar, günümüzden yaklaşık 3700 yıl önce burada çok büyük bir depremin yaşandığını ortaya koymuştur. Bu büyük deprem sırasında tüm yerleşme yerlebir olmuş ve o an kullanılan binalar tamamen yıkılarak yerleşmedeki hayat kesintiye uğramıştır. Bu deprem sırasında yıkılarak kullanımdan çıkan önemli

¹⁰⁸ Aykurt, Nisan, 2010, s. 33

¹⁰⁹ Şahoğlu, 2014, s. 88

¹¹⁰ Votruba, 2006, s. 58

¹¹¹ Votruba, 2006, s. 58

bir yapı,günümüzden 3700 yıl önce kullanılan bir şaraphane binasıdır.Anadolu'nun bilinen en eski şaraphanelerinden biri olan bu örnek, şarap üretiminin gerçekleştirildiği ve elde edilen ürünün dinlendirilerek depolandığı bir düzenlemeye sahiptir.

Bölgedeki Myken etkisi yerleşimin en üst tabakasında görülmektedir ve Myken yerleşimi çok uzun sürmemiştir. Yerleşimin Erken Tunç Çağı katmanlarında öncelikle Kikladlardan ithal yada Kiklad etkisi taşıyan seramikler görülmektedir. Bağlararası'nın Orta Tunç Çağı'nın 1.mimari tabakasına ait çok sayıda çöp çukuru ile duvar kalıntıları açığa çıkarılmıştır. Mimari kalıntılarla birlikte ele geçen yerli seramik Orta Tunç Çağı III'e tarihlenmektedir. Yerli seramik örnekleri çarkta şekillendirilmiş ve iyi fırınlanmış kırmızının tonlarında, deve tüyü renginde ve gri astarlı seramikten oluşmaktadır. Yerli seramiğin yanında az sayıda da ithal seramik ele geçmiştir.

İthal seramik buluntuları içinde Minos kökenli Polychrome Ware ve Tortoise-Shell RippleWare, Kiklad kökenli White Ware ve Minos taklidi Kiklad seramiği, Kıta Yunanistan kökenli Mat Boyalı Seramik bulunmaktadır.

2.3.PANAZTEPE

1985 yılından itibaren Prof.Dr. Armağan Erkanal başkanlığında Hacettepe Üniversitesi Öğretim elemanları ve öğrencilerinden oluşan bir ekip tarafından kazısı yürütülen Panaztepe, İzmir ili Menemen ilçe merkezinin 13 km batısında, Yedi tepeler olarak da anılan kesimin kuzey ucunda bir doğal tepe ve yamaçları üzerinde yer almaktadır.Gediz Nehri'nin taşıdığı alüvyonlar, Panaztepe ve çevresinin zaman içinde dolmasına yol açmıştır.Bugün kıydan 10 km içeride yer alan tepenin tarih öncesi dönemlerde İzmir Körfezi'nin kuzey kesiminde stratejik bir konuma sahip olan bir ada yerleşimi olduğu düşünülmektedir.Panaztepe Ege bölgesinde denizden gelen halklar ve yerli halkın temas kurup ticaret yaptıkları en önemli merkezlerden biridir. İthal Myken ve Minyas eserlerinin yanı sıra Mykenlerin bölgede ürettikleri yerli üretim eserler ve yerli halkın ürettiği taklit eserlerde mevcuttur¹¹².Buluntuların çoğu Asur Ticaret Kolonileri ve Hitit dönemleriyle de çağdaştır. Ayrıca bölgede farklı tiplerde bulunan mezar tipleri ve mezar hediyeleri bölgede kültürel bir etkileşimin yaşandığına da işaret etmektedir. Arkeolog Coşkun Özgünel'in görüşüne göre bu mezarlar başka yerlerden bu bölgeye çalışmak için gelen kişilere aittir.

¹¹²Erkanal A., 1999 Panaztepe Kazısı Sonuçları, 2000

Kazılar yerleşimin geçmişinin Erken Tunç Çağına kadar uzandığını gösteriyor. Yerleşim bazı kesintilerle birlikte Erken Tunç Çağı'ndan Osmanlı Dönemi'ne kadar iskân görmüştür¹¹³.

Yerleşim kazılarında yoğunlaştığı üç ana bölgeden oluşmaktadır. Akropol, Liman Kent ve mezarlık alanı. Ayrıca II ve IV. Elektrik Direkleri olarak adlandırılan noktalarda yapılan kazı çalışmalarında Erken Tunç Çağı sonundan Geç Tunç Çağı sonuna kadar kesintisiz bir tabakalaşma ortaya konulabilmiştir.¹¹⁴ Güney kazı alanında yürütülen çalışmalarda saptanan Geç Tunç Çağı 1.yapı katı kısmen korunmuş mimari kalıntılarla karakterize edilmekte olup geç dönem yapılaşmasına bağlı olarak tahribata uğradığı görülmektedir. Söz konusu yapı katı GeçHellas IIIC döneminin orta ve geç evreleri ile çağdaştır.¹¹⁵ Geç Hellas IIIC döneminin erken evresi ile çağdaş olan Geç Tunç Çağı 2.yapı katı yassı taşlarla döşeliavlulu ve çok mekânlı bir yapı ve kuyu ile temsil edilmektedir. Geç Tunç Çağı'nın 3.yapı katı şu ana kadar yedi mekânı saptanabilmiş büyük bir yapı kompleksi ile temsil edilmekte olup Geç Hellas IIIB dönemi ile çağdaştır. Burada bulunan buluntuların çoğu İzmir Arkeoloji Müzesi ve İzmir Tarih ve Sanat Müzesi'nde sergilenmektedir.

Burada bulunan en eski eserlerden biri Orta Minos II(İ.Ö.1800-1700, Propalatyal dönem.) dönemine ait bej gri renkli bir fincandır(Resim 3).¹¹⁶ Genel olarak iyi durumda olmasına rağmen dış yüzeyinde yer yer çatlaklar bulunmaktadır. Objektif biçiminde gövdeye sahiptir, düz diplidir. Ağız kenarından yükselen dikey kulbu gövdenin üstüne bağlanmaktadır.

Bir diğer fincan buluntusu da Nekropol bölgesinden gelmektedir.(Resim 4).¹¹⁷ İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Korunma durumu genel olarak yetersizdir. Yüzeyinde dökülmeler görülmektedir. Kendinden astarlı eserin dışında da çatlaklar görülmektedir.

Vapheio kap formunu andırmaktadır. Çok dar bir kaide üzerinde yükselen form ağız kısmına doğru genişlemektedir. Kulb kısmı ağızdan karına doğru "S" formunu andıran bir şekilde inmektedir. İç yüzeyde kulbun olduğu kısımda aşınma görülmektedir. Dış yüzeyin alt

¹¹³Erkanal A. , <http://www.izmirmuzesi.gov.tr/antik-yerlesim-alanlari-panaztepe.aspx>, 2012

¹¹⁴Erkanal A. , Batı Anadolu'nun bilinmeyen tarihi Panaztepe, 2013, s. 44

¹¹⁵Gür, 2012, s. 33

¹¹⁶Aykurt, Nisan, 2010, s. 12

¹¹⁷Erkanal & Günel, 1994 Panaztepe Kazı Sonuçları,, 29 Mayıs, 2 Haziran 1995, s. 304-328

kısının astarı aşınmıştır.Bu formdaki eserler hem Minos,hem de Myken ve Minyas sanatlarında görülmektedir.

Bölgede bulunan İ.Ö.16 yüzyıl'a ait buluntuların çoğu kavun içi yada turuncu rengindedir. Bu eserlerin en önemli örneklerinden biri gaga ağızlı bir testidir (Resim 7).¹¹⁸Eser Geç Hellas III B (İ.Ö.1500) dönemine aittir. Dışa dönük olan ağız kısmı arkadan V şekilli bir çentikle bölünmektedir. Kulp bu çentiğin hemen altından başlamaktadır. Kulp boyundan gövdeye kadar inmektedir. Gövde kısmı çan şekline benzerdir. Gövde omuzdan karın kısmına kadar genişlemektedir. Karından sonra eğimli bir biçimde kaideye doğru incelmektedir. Kaide kısmı incedir. Renkte yer yer solmaların görüldüğü yüzeyde ayrıca çentik ve oyuklar da görülmektedir.

Panaztepe'de bulunan kavuniçi eserlerin bir diğer örneği dik formulu küçük bir alabastrondur (Resim 8).¹¹⁹Yine İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir. Gerçek astarlıdır. Ağız kısmı dışa dönüktür. Boyun kısmı kısa ve kavislidir. Gövde boyundan omza kadar genişleyerek iner. Omuzdan sonra form kaideye kadar hafif bombeli olarak inmektedir. Form bir şişeye yada süt güğümüne benzemektedir. Yüzeyde gözenekler yoğundur. Ayrıca gövdede astar ve çark izleri de görülmektedir.

Bu üslubun bir diğer örneği kapaklı bir kaptır (Resim 9).¹²⁰Genel olarak üçgene benzer bir formdadır.Kapak kısmı bir Çin şapkasına benzer.Ağız kısmı dışa dönük ve incedir.Boyun kısmı ince ve kavislidir.Omuzdan itibaren karına doğru genişleyen bir forma sahiptir.Karın kenarı yuvarlak ve keskinhatlıdır.Bu kısımda form değişiyor ve kaideye doğru kase şeklini alarak inceliyor.Kaide ve dardır.Kulplar gövdeye bitişik,düz ve keskin formludur.

Bu eserle aynı stilde yapılmış bir diğer eser yine Panaztepe'de bulunmuş bir alabastron'dur (Resim 10).¹²¹Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmayan eserin hamur rengi bej, boyası kavun içidir.Gerçek ve altın mika astarlıdır.Genel olarak yuvarlağa yakın bir formdadır. Ağız kısmı dışa dönük ve köşelidir. Kulplar bedene yapışık durmaktadır.Kulplar köşelidir ve yan taraflarında yiv yer almaktadır.Form yukarıdan aşağı doğru genişlemektedir.Kulpların hizasındaki omuz kısmında genişbir yiv yer almaktadır.Kaide kısmı incedir.

¹¹⁸Günel, 1999

¹¹⁹Günel, 1999

¹²⁰Vaessen, 2016, s. 47

¹²¹Vaessen, 2016, s. 47

İ.Ö.15.yüzyıla ait buluntularda Panaztepe’de kavun içi ve turuncu seramiklerin sayısında düşüş görülmektedir.Buna karşın gri ve kahverengi seramiklerin sayısında artış görülmektedir.Bu dönemde Geç Hellas III A dönemi başlar.Bu döneme ait buluntular arasında koyu gri renkli,üzengi kulplu bir amphora dikkat çekmektedir(Resim 13)¹²².

İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenmekte olan eserin dış yüzeyinin çoğu esas kil rengini gösteren aşınmalarla doludur.İç yüzeyde de bu tip aşınma izleri vardır. Eserin hamuru bej rengi, boyasıysa koyu gridir.Eser kendinden astarlıdır.Ağzı dışa dönük, boyun kısmı dar, omuz kısmı geniş ve kulplar diktir. Gövde omuzlardan kaideye doğru incelmektedir. Kaide daha geniş bir taban şeklindedir. Yüzey boyası dışında bezeme bulunmamaktadır. Bu Amphora formu hem Myken hem de Minyas seramiklerinde yaygındır.

Panaztepe’de bulunan ilginç eserlerden biri de devetüyü ve kahverengi-kiremit rengi bir mataradır (Resim 14)¹²³.Eser İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir. Bu eserde Geç Hellas III A 1 dönemine aittir.Eserin korunma durumu oldukça yetersizdir.Üzerinde büyük oranda aşınma vardır.Hamur rengi devetüyü rengiyken boya rengi kiremit rengive kahverengidir.Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.Eser fazla fırınlanmıştır.Gövde kısmı boyun kısmından daha çok yanmış,yine bu bölümde renkte yanma sebebi ile oluşmuş koyulaşma vardır.Yüzeyde büyük ölçüde renk farklılıklarıgöze çarpmaktadır.Gövdede kir lekeleri, esas hamur rengini gösteren aşınma lekeleri vardır.Eserin formu şişeye benze bir şekildedir. İnce boyunlu, tek kulplu ve şişkin karınlıdır.Yan tarafı çerçeveye benzemektedir.Üst kısmı kaplumbağa kabuğunu andıran,boyun kısmına doğru incelen bir form göstermektedir.

Panaztepe’de İ.Ö.15. yüzyıldan itibaren bezemeli seramikler yoğun olarak görülmüştür.

Bunların en güzel örneklerinden biri üzerinde çizgi form bezemeleri bulunan bir alabastrondur (Resim 15)¹²⁴.Bu eserde Panaztepeden çıkan pek çok buluntu gibi İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenmektedir.Hamuru krem rengi, yüzey boyası devetüyü ve bezeme boyasıysa kahverengi ve kiremit rengidir.Yüzey durumu genel

¹²²Günel, 1999, s. 59

¹²³Günel, 1999, s. 102

¹²⁴Günel, 1999, s. 59

olarak çok az hasar görmüştür. Gövde kısmında astar ve çark izleri belirgindir. Kiremit rengi boyanın az miktarda aktığı ve bulaştığı farkedilebilir. Yüzeyi üzerinde yer yer görülen aşınmalara rağmen iyi durumda sayılabilir. Eser gerçek astarlıdır. Astar boyası düzgün, yüzeyinde astar izleri görülmektedir ve gözeneksizdir. İç tarafı açık kahverengidir. Eserin formu genel olarak köşelidir. Ağız kısmı dışa dönük, omuzlar dik, gövde silindir formdadır. Üç kulpludur. Üzengi şekilli ve dik olan kulplar, omuz hizasında yer almaktadır. Bezeme formu çizgi bant şeritlerden oluşmaktadır.

Üst kısımda hizasında dikey çizgi sırası yer alır. Panaztepe’den çıkan gri eserlerin bir diğeri sarımsı gri bir alabastrondur (Resim 18).¹²⁵

İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenen eserin hamuru bej rengi, yüzey boyası sarımsı gri renktedir. Bezemesi yoktur. Fazla fırınlanmıştır, iç yüzey renginde kararma belirgindir. Dış yüzey ve ağız esas kil rengini gösteren aşınma izleri ile kaplıdır. Ayrıca astarlama ve çark izleri de vardır. Ağız kısmı dışa dönüktür. Küçük dipli, geniş omuzlu, dik kulplu ve köşeli gövdelidir. Geç Hellas III A 2 dönemine aittir. Bu alabastron formu hem Minyas hemde Myken seramiklerinde yaygındır.

Panaztepe’den çıkan bir başka gri alabastronda benzer bir formdadır (Resim 19)¹²⁶. Hamur rengi açık bej, yüzey boyasıysa sarımsı koyu gridir. Yüzeyde katkı maddelerinin neden olduğu lekeler ve yer yer boyanın döküldüğü kısımlar vardır. Ayrıca yüzeyde gözenek ve oyuklar da mevcuttur. Dip kısmı düz, gövde silindire yakın formdadır. Karın çevresi köşelidir. Boyun kısa ve silindir şeklindedir. Ağız dışa dönüktür. Üç kulpludur. Kulplar diktir, katkılıdır. Kulpların rengi büyük oranda solmuştur. Buna rağmen genel olarak iyi durumda korunmuştur.

Panaztepe’de bulunan Geç Hellas III A 2 dönemine ait bir başka alabastron’da İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir (Resim 20)¹²⁷. Dip kısmı yuvarlak, gövde silindire yakın, basık bir formdadır ve şişkindir. Boyun kısa ve silindir şeklindedir. Ağız kısmı dışa dönüktür. Kulplar diktir. Bu Alabastron formu hem Myken hem de Minyas seramiklerinde yaygındır. Yüzey boyası dışında bezeme bulunmamaktadır. Dış yüzeyde ağız çevresinde esas kil rengini gösteren leke, aşınma ve gözeneklerle birlikte fırınlanma sırasında oluşmuş lekeler yer almaktadır. Kulpların

¹²⁵Günel, 1999, s. 59

¹²⁶Günel, 1999, s. 58

¹²⁷Günel, 1999, s. 59

rengi daha açıktır.Ağız çevresinde de renkte solma vardır.Karın kısmında aşınmalar yoğunlaşmaktadır. Fazla fırınlanmıştır.İç ve dış yüzeyinde yer yer yanık izleri var.

Yerleşimde bulunan bir başka gri seramik, sarımsı gri renkli çift kulplu bir kasedir (Resim 21)¹²⁸. İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenen eser Geç Hellas IIIA 2 dönemine (İ.Ö. 1400-1300) aittir.Hamur açık bej renklidir, boya sarımsıgri renktedir. Dış yüzeyin çoğu esas kil rengini gösteren aşınmalarla doludur.Sol kulbun içtarafından aşınmış yerler vardır.Dış yüzeyde yanmış yerler vardır.Ağız kısmındada yer yer koyu lekeler bulunmaktadır.İç tarafın büyük kısmı yanmaktan dolayı kararmıştır.Gövde “S” şeklindedir.Ağız geniş ve dışa dönüktür.Boyun kısmı dardır.Gövde yukarıdan aşağı doğru daralmaktadır.Kaide kısmı ince ve dardır. Her iki yanda kulplar yer almaktadır.Bu kap formu hem Minyas, hem de Myken seramiklerinde yaygındır.

Panaztepe’de bulunan gri seramiklere son örneğe İzmir Tarih ve Sanat Müzesi’nde sergilenen Kulplu bir şişedir (Resim 23)¹²⁹.Bu eser genel olarak gövde ince uzun bir formdadır.Ağız dışa dönük ve kalın, boyun ince uzun ve içe doğru kavislidir. Omuzlara kadar olan kısım tam bir şişe formundadır. Omuz üzerinde karşılıklı gelecek şekilde dikine yerleştirilmiş ip delikli tutamak biçimli iki kulp yer alır. Gövdede çark ve astar izleri mevcuttur.Gövdenin en geniş yeri olan omuzdan sonra form tabana doğru incelmektedir. Gövdenin alt kısmı koni biçimine benzer bir form oluşturmaktadır.Kaide hafif dışa dönük ve halka dipli olarak adlandırılan bir formdadır.

Panaztepe’de bulunan yonca ağızlı bir maşrapa turuncu seramiklerin Geç Hellas III dönemindeki örneklerinden biridir (Resim 24)¹³⁰.yonca biçimli ağızdan başlayan form dibe doğru yuvarlak bir form almaktadır.İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenen eserin yüzeyi büyük oranda leke ve gözeneklerle kaplıdır.Yuvarlak form dip kısmından başlayıp, gövdede devam etmektedir.Yarımküre biçimini alan form boyun kısmına doğru gittikçe daralarak ağızda son bulmaktadır. Yonca biçimli ağız formunun bu şeklinin, kabın profilinden aşağı doğru genişleyerek gövdede devam eden bir süreklilik içerdiğini görmek mümkündür.Kabın ayrıca ağız kısmında başlayan ve gövdede birleşen dikey bir kulbu bulunmaktadır.Kulp elips

¹²⁸Votruba, 2006, s. 64

¹²⁹Günel, 1999, s. 365

¹³⁰Günel, 1999, s. 50

kesitlidir.Ağızda yonca biçimini oluşturan akıtacak kısmı ise solda yer alır.Kabın tamamı incelendiğinde boyun, omuz ve gövdenin, ayırım yapılmaksızın bir bütün halinde yekpare işlendiği göze çarpmaktadır.

İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen başka bir Panaztepe buluntusu, Geç Hellas III turuncu seramiği de kulplu bir şişedir (Resim 25)¹³¹.Bu eser İzmir Tarih ve Sanat müzesinde sergilenen gri şişe'den (Resim 23) farklı olarak kalın ve düz boyunludur.Boyun hafifçe içe doğru kavislidir.Ağız dışa dönüktür.Omuz kısmında bir yiv bulunmaktadır.Omuzun hemen altında karşılıklı gelecek şekilde yerleştirilmiş ip delikli tutamak biçimli iki kulp yer almaktadır.Bu eserin yüzeyinde kabarma ve aşınmalar vardır.Gövde genel olarak ince ve uzun bir formdadır. Omuzun üst kısmında bir yiv bulunmaktadır.Gövdenin en geniş yeri olan karından sonar form tabana doğru incelmektedir.Gövdenin alt kısmı koni biçimine benzer bir form oluşturmaktadır.Kaide hafif dışa dönük ve halka dipli olarak adlandırılan bir formdadır.Omuz üzerinde karşılıklı gelecek şekilde yerleştirilmiş ip delikli tutamak biçimli iki kulp yer almaktadır¹³².

Geç Hellas III A döneminin gri seramiklerin bir diğer örneği Panaztepe'de bulunan koyu gri-kahverengi bir amphora'dır (Resim 27)¹³³.Bu eserin yüzeyinde fazla fırınlanmanın sebep olduğu kararmalar görülmektedir.Boyun kısmı uzun,omuz kısmı yivlidir."V" şeklini andıran kulplar karından çıkıp omza kadar yükselmektedir. Genel olarak form inceve uzundur.Boyun kısmı uzundur.Omuz kısmı yivlidir ve kulpları üst hizasına gelmektedir.Kulplar gövdenin orta kısmından çıkıp, omuz hizasına kadar yükselmektedir.Boyundan gövdeye kadar genişleyen form gövdeden itibaren tabana doğru yine daralmaktadır.Taban geniştir.Dış yüzeyde esas kil rengini gösteren leke, aşınma ve gözenekler birlikte fırınlanma sırasında oluşmuş lekeler yer almaktadır.

Panaztepe'de bulunan büyük ve üç kulplu, şeftali rengi bir amphora Geç Hellas IIIA2 döneminin spiral bezeme formunu taşımaktadır (Resim 28)¹³⁴.Form genel olarak yuvarlağa yakın,armuda benzer bir şekildedir. Genel olarak yuvarlağa yakın armuda benzer bir formdadır.Ağız düz ve geniş, boyun kavislidir.Form omuzlardan

¹³¹Günel, 1999, s. 365

¹³²Günel, 1999, s. 365

¹³³Günel, 1999, s. 66

¹³⁴Günel, 1999, s. 220

karına doğru genişlemektedir.Üç kulpludur.Dik olan kulplar omuz kısmında yer almaktadır. Form karından sonra kaideye doğru incelmektedir. Kaide dışa dönük ve düzdür. Bezeme formu İki sıra halindedüzenlenmişve birbirine bağlı spirallerden oluşmaktadır.Omzun üzerinde ve boyun kısmındaki çizgi bantlar, gövdede ve dipte de görülmektedir.Gövdenin en geniş kısmında,birbrine paralel çizilmiş iki kalın çizgi bant arasında, ince çizgilerin çizildiği bir düzenleme yer almaktadır.Gövdenin en alt kısmında ve dipte yer almak üzere yine birbirne paralel çizgi bant yer almaktadır.Hafif pürüzlü olan yüzeyde bezemede aşınma ve solma yoğun olarak görülmekte ve aşınma ile birlikte çentiklerde artış görülmektedir.

Panaztepe’de bulunmuş en güzel seramik örneklerinden biri şeftali rengi bir Oinochoe’dir(Resim 29)¹³⁵.İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenmekte olan eserin korunma durumu yetersizdir. Üzerinde büyük ölçüde aşınma ve dökülmeler vardır.Eserin bezeme rengi kiremit rengidir.Eserin hamur rengi bej-sarı rengi,yüzey boyası şeftali rengidir.Ağız kısmı geniş, boyun kısmı uzun ve kavislidir.Gövde yuvarlak ve hafifçe basıktır.Karın kısmına kadar genişleyen form,karından sonra kaideye doğru incelmektedir.Kaide kısmı ince ve küçüktür.

Panaztepe’de bulunmuş ilginç bir eserse üzengi kulplu bir amphoradır (Resim 33)¹³⁶.İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenmekte olan eserin yüzey boyası şeftali rengi, bezeme boyası kahverengi, turuncu ve sarıdır.Bezeme formunun çoğunu ince ve kalın yatay çizgi bant şeritler oluşturmaktadır. Omuz kısmında çapraz ince çizgi dizisi yer almaktadır.Omzun hemen altında yine çizgi bantlar yer almaktadır. Karın kısmı boştur. Gövdenin alt kısmında yer alan ince turuncu çizgiler, kalın kahverengi çizgilerle iç içedir. Kaidenin üzerinde ince turuncu bir çizgi bulunmaktadır. Yuvarlağa yakın olan form ters bir armuda benzemektedir.Omuz kısmında dikey kulplar yer almaktadır.Boyun kısmı kalın kaide kısmı diktir. Ağız kısmı geniş ve düz, boyun kısmı kısa ve kavislidir. Omuz diktir. Kulplar omuzda yer almaktadır. Omuzdan itibaren form, kaideye doğru oldukça içe dönük kavisli bir biçimde inmektedir. Kaide kısmı çok geniş değildir.

¹³⁵Günel, 1999

¹³⁶Günel, 1999, s. 57

İzmir Arkeoloji Müzesinde sergilenmekte olan bir başka Geç Hellas IIIB alabastronu da Panaztepe’de bulunmuştur (Resim 34).¹³⁷Bu eserin korunma durumu iyi değildir.Yüzey fazla pürüzlüdür ve büyük ölçüde aşınmıştır.Bezemelerde solma ve silinmeler yoğundur.Panaztepe Tholos mezarında bulunmuş olan eserin yüzey boyası grimsi bej bezeme boyası kahverengidir. Gövde profilden genel olarak beşgen’e benzemektedir.Ağız geniş ve dışa dönük, boyun kısa ve içe doğru kavislidir.İki kulpludur ve kulplar diktir.Bezeme formunun büyük kısmını çizgi bant bezemeler oluşturmaktadır.¹³⁸ Omuz kısmında iki kulp arasında dalga motifleri yer almaktadır. Bu dalga formlarının ardından gövdenin alt kısmında yine çizgi bant şeritleri yer almaktadır.

Panaztepe’de bulunan matara tipi bir kap da ilginç eserlerden biridir (Resim 36).¹³⁹İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenen eser tek kulpludur. Eserin korunma durumu kötüdür.Yetersiz, alt yüzey büyük oranda kırık ve çatlaklar ile doludur.Ayrıca üst tarafta, yan bölgedenkarın kısmına doğru uzanan büyük bir dökülme vardır.Üst tarafta boyun ile birleştiği yer ayrı bir dökülme mevcuttur.Eserin yüzeyinde büyük ölçüde dökülme ve aşınmalar vardır.Eser genel olarak yuvarlak bir formdadır.Karın kısmı bombeli ve yuvarlaktır.Tek kulpludur. Kulp boyundan çıkıp alt tarafta karın ile birleşmektedir. Eserin yüzey boyası kahverengi ve kiremit renklerinde.Bezeme durumu genel olarak konsantrik yarım dairelerden oluşmaktadır.Bezeme üst taraf ve boyunda kahverengi,alt taraftaysa kiremit rengidir.Orta kısımda dalga benzeri bombeli çizgi sırası görülmektedir.

Panaztepe’den gelen bir başka ilginç buluntu İzmir Tarih ve Sanat Müzesi’nde sergilenen kulplu bir şişedir (Resim 37).¹⁴⁰Eserin korunma durumu yetersizdir.yüzeyinde büyük oranda kırık ve çatlaklar bulunmaktadır.Omuz kısmındaki parçalardan bir eksiktir.Boyun kısmı bantla tutturulmaktadır.Eserin yüzey boyası krem rengi, bezeme boyası kırmızı ve kahverengidir.Eser genel olarak bir şişe formundadır.Boyun uzun ve silindir şeklinde, gövde ise yuvarlak ve basıktır.Kulplar omuz ve boyun arasındadır. Form karından itibaren kaideye doğru incelmektedir. Kaidesi

¹³⁷Erkanal Hayat ve Armağan, 07-09,07 2014, s. 197

¹³⁸Erkanal Hayat ve Armağan, 07-09,07 2014, s. 197

¹³⁹Bilen, 2008, s. 60

¹⁴⁰Gür, 2012, s. 61

inedir.Bezeme formu boyun ve karın kısmında çizgi bant formlarından oluşmakta, omuz kısmındaysa ağ motifi yer almaktadır.Ağız kısmında kalın kahverengi çizgi bant yer almaktadır.Bu formun hemen altında iki ince çizgi şeridi yer almakta, bunları yine kalın bir çizgi bant formu takip etmektedir.Omuz kısmında ağ motifleri yer almaktadır.Bu motifleri de ince çizgi sıraları takip etmektedir. Kulpların üzerindeki bezeme spiral şeklindeki çizgilerden oluşmaktadır.

Panaztepe’de bulunan bir Amphora’da İzmir Tarih ve Sanat Müzesi’nde sergilenmektedir(Resim 38).¹⁴¹Eserin hamur rengi bej, yüzey boyası grimsi bej, bezeme boyasıkahverengidir. Form genel olarak ters bir armuda benzemektedir.Ağız geniş ve dışa dönük.Boyun kısa ve kavislidir.Omuz kısmı diktir.Üç kulpludur. Kulplar üzengi biçimli ve diktir.Omuz kısmına kadar genişleyenform omuzdan sonra incelmektedir.Kaide dışadönük ve küçüktür.Omuz kısmında iki kulp arasında dalgalı çizgiler yer almaktadır.Gövdenin altkısımlarında çizgili bant şeritler yer almaktadır.Boyunda bulunan şeritler büyük oranda silinmiştir.Kulpların boyası da fazlası ile silinmiştir.

Panaztepe’de bulunan bir alabastron’da ilgi çekicidir (Resim 43)¹⁴²İzmir Arkeoloji Müzesi’nde sergilenen eserin yüzey boyası kayısı rengi, bezeme boyası kahverengidir.Gövde kısmında da büyük oranda solma, dökülme ve aşınmalar görülmektedir.Bezeme formu boyun ve gövdede ince ve kalın çizgi bant şeritlerinden, omuz kısmındaysa ağ motiflerinden oluşmaktadır.Üç kulpludur ve kulpları diktir.Kulplar gövdeye göre kısadır.Form yayvan ve geniştir.Omuz kısmının kavisli olması dikkat çeken bir özelliktir.Omuz ve gövdenin kesiştiği yer diktir. Form genel olarak silindir şeklindedir. Ağız kısa ve kalın, Boyun kısa ve düz, omuz kavisli ve gövde düzdür. Kulplar omuzdayer almaktadır.Kulplar dik ve gövdeye göre kısadır. Omuz ve gövdenin kesiştiği yer diktir.Kaide düzdür.Gerçek astarlıdır.Yüzeyinde astar ve çark izleri vardır. Kulpların boyası da büyük oranda aşınmış, hatta kulpların birisinde tamamen dökülmüştür.

Panaztepe’de bulunan Geç Hellas III C dönemine ait metal buluntulardan birisi de İzmir Tarih ve Sanat Müzesi’nde bulunan bir ustura’dır (Resim 50).¹⁴³Panaztepe Myken mezarlarında keşfedilen eserinkeskin yüzü oldukça aşınmış ve yer yer

¹⁴¹ Gür, 2012, s. 61

¹⁴² Akyurt, 1998, s. 39

¹⁴³ Bilen, 2008, s. 51.

kırılmıştır.Uzun ince görünümlü kör kenar profilli kesici bölüm,Bu bölüm ile kaynaşan uzun ince ve kavisli bir tutamak kısmına sahiptir¹⁴⁴.

2.4. AYASULUK

İzmir Selçuk ilçe merkezinde yer alan Ayasuluk Tepesi daha çok günümüzde ayakta olan Aydınoğulları Dönemine tarihlenen Kale ve Bizans Dönemine ait St Jean bazilikası ile tanınmaktadır. Yerleşimin bilinen bu tarihinin yanı sıra Kalenin altında kalan höyük yerleşimi Geç Kalkolitik Döneme uzanan bir iskân sürecini ortaya koymaktadır. Ayasuluk Tepesi'nde 1990 yılından sonra Efes Müze Müdürlüğü tarafından yapılan kazılar, Efes'in tarihini tamamen değiştirmiştir Ayasuluk Tepesi'nin farklı noktalarında yapılan çalışmalarda Geç Tunç Çağı'na tarihlenen arkeolojik materyaller açığa çıkartılmıştır.¹⁴⁵

MÖ 1050 yıllarında Yunan kolonistler tarafından kurulduğu söylenen ve yazılan Efes'in çevresindeki höyüklerde yaşamın Neolitik Döneme (MÖ 6500), Ayasuluk Tepesi'nde ise İlk Tunç Çağı'na (MÖ 3000) kadar indiği ve tepenin ilk Efes yerleşmelerinden biri olduğu anlaşılmıştır. Hitit İmparatorluk Dönemi'nde Batı Anadolu'da Hititlere yarı bağımlı Arzawa-Mira Krallığı'nın¹⁴⁶ başkenti olan Apaşa'nın da Ayasuluk Tepesi (I. Efes) olduğu yeni buluntularla neredeyse kesinleşmiştir. Bu durumda MÖ 1500-546 yılları arasında

Efes körfezi çevresindeki en önemli yerleşimin Ayasuluk Tepesi'ndeki kent veya kale yani Apaşa olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu buluntular Batı Anadolu Geç Tunç Çağı materyal kültürünün yanı sıra Apaşa ile ilgili tartışmalara da katkı sağlaması bakımından önem taşımaktadır.Bölgede Myken kültürüne ait önemli buluntularda ele geçmiştir.Bunların bazıları kült amaçlı objelerdir.Bölgede Myken eserlerin yoğunluğu Geç Hellas III A döneminden yani İ.Ö.15 yüzyılda artmaktadır.

Kentte bulunan Myken eserleri arasında en ilginçlerinden biri Çan şekilli bir kraterdir (Resim:15).¹⁴⁷Ahtapot motifleriyle bezenmiş olan eserde boş kalan yerlere

¹⁴⁴ Bilen, 2008, s. 51.

¹⁴⁵ Aykurt, Nisan,2010, s. 4.

¹⁴⁶Smyrna adının Mira krallığının adına dayandığı da ileri sürülmektedir.(Bu tez için BakınızJ.D.Hawkins(1998). "*Tarkasnawa King of Mira*". *Anatolian Studies. British Institute at Ankara*. 48: 1–31)

¹⁴⁷ Vaessen, 2016, s. 47.

doldurma motifi olarak konsantrik daire motifleri ve çizgi sıraları kullanılmıştır.Eser İ.Ö.15.yüzyıla yani Geç Hellas III A1 dönemine aittir.Hamur rengi sarımsı krem rengi, yüzey boyası devetüyü rengi ve bezeme boyası sarımsı kırmızı kahverengidir.

Geç Hellas III A1 dönemine ait bir diğer eserse şişkin karınlı şişedir (Resim 16)¹⁴⁸.Bu eser de çan şekilli kraterde olduğu gibi hamur rengi sarımsı krem rengi, yüzey boyası devetüyü rengi ve bezeme boyası sarımsı kırmızı kahverengidir. Eserin ağız kısmı geniş, boyun kısmıuzun ve kavisli, karın kısmı şişkindir. Eserin boyun kısmında çizgi bant şeritler yer almaktadır. Gövdenin üst kısmında spiraller yer almakta, alt kısmında yine çizgi bantlar yer almaktadır.

Bölgede bulunan önemli bir diğer eser Kült amaçlı bir buluntu da kulplu bir Rhyton'dur (Resim17)¹⁴⁹.Bu eser çok kötü durumda bulunmuştur. Genel olarak külah şeklindedir. Ağız çevresi geniştir. Ağızın hemen üstünde kulp yer almaktadır. Kulbun kandil kulbunu andıran bir formu vardır. Üst taraf çok çeşitlidir. Üçgen ve çizgi sıralarıalt alta birbirini izlemektedir. Arada noktalı bordürler yer almaktadır. Alt kısımda çeşitli kalınlıkta çizgili şeritler yer almaktadır. Kendinden astarlıdır.

Geç Hellas IIIA2 dönemine ait bezemeli seramiklerin bir örneği Ayasuluk'ta bulunmuş bir alabastron'dur(Resim 22)¹⁵⁰.Hamur rengi koyu sarıdır.Bezeme rengi koyu kahverengidir.Gövdenin omuz kısmında yatay çizgi bantlar arasında dikey kısa çizgi sırası yer almaktadır.Karın kısmındaysa Kalın ve ince yatay çizgi bant sıralarıyer almaktadır.Efes Müzesi'nde sergilenen eserin korunma durumu iyi değildir.Ağız çevresi ve boyun kısmı büyük ölçüde kırılmıştır.Renkte büyük ölçüdesararma vardır.Gerçek astarlıdır.Orta derecede fırınlanmıştır.

Ayasuluk'da bulunan Geç Hellas IIIA2 dönemine ait ilginç bir diğer bezemeli eser de üzerinde konsantrik daire motifleri bulunan matara tipi bir kaptır (Resim 26)¹⁵¹.Efes müzesinde sergilenmekte olan eser bir şişeye benzemektedir.Gövde yuvarlağa yakındır.Boynun alt ve üst kısımlarında yivler bulunmaktadır.Kulplar boyundan omuzlara uzanmaktadır.Gerçek astarlıdır. Siyah boyanın üzerine devetüyü,krem renginde astar çekilmiştir.Orta derecede fırınlanmıştır.

¹⁴⁸ Günel, 1999, s. 59

¹⁴⁹ Baran ve Gültekin, 1964, s. 124.

¹⁵⁰ Bilen, 2008, s. 81.

¹⁵¹ Bilen, 2008, s. 87

4 derece sertliktedir.Genel olarak gövdenin ortasından çıkan Konsantrik dairelerden oluşmaktadır.Yan tarafta konsantrik zigzaglar yer almaktadır.Boyunda dalgalı çizgi bezemeleri bulunmaktadır.Kulplar kahverengi boyalıdır.Ağız kısmında yine bir daire formu yer almaktadır.İyi korunamamıştır.Gövdenin çoğu yerinde çatlaklar ve çentikler bulunmaktadır.Özellikle karın kısmında dört tanederin çentik bulunmaktadır.

Ayasulukta bulunan metal buluntuların güzel bir örneği Geç Hellas II A dönemine ait bir kılıçtır (Resim 44).¹⁵²Efes müzesinde sergilenen eserin yüzeyi yer yer korozyona uğramıştır.Dümdüz bir üçgene benzeye form kavisli değildir.Sanders A tipi kılıçlara benzemektedir.Kabzanın giriş kısmı boynuz şeklindedir.

Ayasuluk'ta bulunan Geç Hellas III A dönemine ait bir kılıç daha farklı bir profil çizmektedir (Resim 45).¹⁵³ Sanders B tipi kılıçların özelliğini taşımaktadır.Namlusu geniş hem kesmek hem de saplamak için tasarlanmıştır.Kabzasına doğru genişlemektedir.Eserin korunma durumu yetersizdir.Yan tarafında içe doğru aşınmalar mevcuttur.Uç kısmı yukarı doğru kalkmıştır.

Ayasuluk'ta bulunmuş bir başka Geç Hellas III A kılıcı daha iyi durumda korunmuştur (Resim 46).¹⁵⁴.Efes Müzesi'nde sergilenen eserin formu genel olarak iyi durumda olmasına rağmen yüzeyinde yer yer lekeler vardır. Sanders B tipi kılıçların özelliğini taşımaktadır. Namlusu geniş hem kesmek hem de saplamak için tasarlanmıştır.Kabzasına doğru incelmektedir.

2.5.METROPOLİS

Metropolis ve çevresinde, Neolitik Dönem'den günümüze kadar buluntu tespit etmek mümkündür. Metropolis yakınındaki ilk yerleşim izleri Dedecik-Heybelitepe'de gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda belirlenmiştir. Metropolis'in yaklaşık 1 km. güneyinde yer alan yerleşimdeki en erken buluntular Geç Neolitik/ Erken Kalkolitik Döneme tarihlendirilmiştir. Bu alanda tespit edilen obsidyen aletlerin Melos Adası'ndan getirilen hammadde ile üretilmiş olduğu düşünülmektedir. Metropolis'in

¹⁵² Votruba, 2006, s. 96.

¹⁵³ Votruba, 2006, s. 96.

¹⁵⁴ Votruba, 2006, s. 96.

yaklaşık 8 km. güneyinde bulunan Bademgediği Tepe’de ise Neolitik Dönem’den itibaren yerleşim izlerine rastlamak mümkündür.¹⁵⁵

II. Murşili’nin Arzawa seferini içeren belgelerde adı geçen Antik Puranda kenti ile ilişkilendirilen Bademgediği Tepe¹⁵⁶, Miken saray sonrası dönemle ilgili bilgi veren Anadolu’daki en önemli merkezlerden biridir. Stratejik açıdan Karabel geçidinin izlenebildiği bir noktada bulunan kent, Hitit dönemi yerleşiminin sona ermesinden uzun bir süre sonra bir anda büyük göç dalgasının ilk yerleşim yeri haline gelmiştir.

GH IIIC evresine tarihlenen II. Katta demografik yapının değiştiğinin en büyük kanıtını GH IIIC erken evreden geç evreye kadar uzanan seramik vermektedir. GH IIIC erken evre¹⁵⁷ ile görülmeye başlayan seramikten daha erken bir evreye tarihlenen seramik bulunmaması yerleşimin bölgeye gelen yeni halklar tarafından iskan edildiğinin bir kanıtı olarak yorumlanabilmektedir.¹⁵⁸ Kente GH IIIC başında gelen yeni yerleşimcilerin kentin sur duvarını onararak güçlendirdikleri görülmektedir.¹⁵⁹¹⁶⁰

Bademgediği Tepe’de gerçekleştirilen kazılarda GH IIIC evresinde yerleşimde önemli miktarda el yapımı perdahlı seramiğin ele geçtiği bildirilmektedir. Troya VIIb1 (M.Ö. 1190- 1130) katında ve Maydos-Kilisetepe’de¹⁴ karşılaşılan bu tip seramikler Bademgediği Tepe’de GH IIIC evresine tarihlenmektedir.¹⁶¹ Kıta Yunanistan’da GH IIIC Erken evre ile birlikte birçok yerleşimde görülmeye başlayan¹⁶² ve Troya VIIB 1’de karşılaşılan karakteristik özelliği parmak baskı bezeme olan El yapımı perdahlı seramiğin Bademgediği Tepe’de de erken evreye tarihlenmesi muhtemeldir. Seramikleri kullanan Balkan kökenli halkların bölgeye gelerek yerleştikleri ya da kısa süreli konaklamanın ardından güneye doğru hareket etmiş oldukları olası gözükmektedir. (El yapımı perdahlı seramikler, Anadolu’nun dışında daha güneyde ise Kıbrıs adasında ele geçmektedir. Kition, Hala Sultan Tekke,

¹⁵⁵ Aykurt, Nisan, 2010, s. 4.

¹⁵⁶ Hawkins, 2006, s. 115-116.

¹⁵⁷ Meriç–Mountjoy, 2002, s. 83.

¹⁵⁸ Meriç, 2001, s. 232.

¹⁵⁹ Meriç–Mountjoy, 2002, s. 82.

¹⁶⁰ Gür Geç Hellas IIIC-60.

¹⁶¹ Meriç, 2003, s. 89, fig.10

¹⁶² Rahmstorf, 2011, s. 317-318.

Enkomi ve Maa-Palaeokastro, Pyla-Kokkinokremos yerleşmelerinde M.Ö. 12. yüzyılın ilk yarısında gözlemlenen bu tipteki seramikler yeni halkların Kıbrıs'a gelişi olarak tanımlanmaktadır.) Metropoliste Geç Hellas III C seramiğinin bulunduğu önemli bölgelerden biri Yeniköydür. Buradan çıkan seramiklerin çoğu İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

Bölgede bulunan Geç Hellas III C seramiklerinin en ilginç örneklerinden biri üzengi kulplu bir testidir (Resim 39).¹⁶³Genel olarak yuvarlağa yakın bir formdadır.Eserin hamur rengi bej, boya rengi şeftali rengi ve bezeme rengi turuncu ve kiremit rengidir.Omuz üzerinde kabın tam orta ekseninde yükselen“sahte ağız” kısmı, silindir biçimindeyukarıya doğru genişleyen ince ve uzun bir boyundan oluşmaktadır.Bunun tepe kısmı dışa doğru mantar şekilli olarak yükselmektedir.Form alttan ve üstten basıktır.Orta kısım düzdür. Kulplar ise sahte ağızın üzerinde birleşmektedir.¹⁶⁴Bezeme stili dikkat çekicidir. Üst tarafta göz ve damla motifleri yer almaktadır. Bu motifler kulplar ağız ve sahte ağızın bulunduğu üst kısmı çevrelemektedir. Sahte ağızın tepe kısmındaki çizgi bant bezemeleri bu kısmın bombeli profilini belirtecek şekildedir. Kulplar çizgi bantla doldurulmuştur.Orta kısımda ise zigzag üçgen ve bağlantılı dairelerden oluşan geometrik şekilleryer alır. Alt taraf ise çizgi bantlar ile bezelidir.Eserin korunma durumu iyi olmakla birlikte üzerinde yanık ve solma izleriyle dökülmeler görülmektedir.Dış yüzeyde bezemelerde yer yer atma ve solmalar vardır. Ağızlığın alt kısmında büyük oranda yanık izleri ve gözenekler yer almaktadır.Ağızın üst kısmında ise dökülmeve aşınmalar bulunmaktadır.Ağızlık,kulp ve sahte ağızın olduğu üst kısmın birleştirme yeri belirgindir. Ayrıca burası gövdenin geri kalanından daha kirlidir.

Geç Hellas III C seramiğinin bölgedeki bir diğer örneği bir alabastrondur (Resim 41).¹⁶⁵Genel olarak silindir şeklinde olan form yayvan değildir.Ağız uzundur.Üç kulpludur.Bu kulplar gövdeye çapraz ve paralel şekildedir.Bezeme koyu sarı zemin üzerine çeşitli kalınlıklarda koyu kahverengi çizgi bantlardan oluşmaktadır.Ağızın üst bölümünde kahverengi bir bordür yer alır.Ağızın geri kalanı tamamen kahverengidir. Boyun kısmındaince koyu sarı boş bir alan

¹⁶³ Gür,2012, s. 40.

¹⁶⁴ Gür,2012, s. 40.

¹⁶⁵ Gür,2012, s. 40

birakılmıştır.Gövdeningeri kalanında, incekalın kahverengi bant çizgileri birbirini takip etmektedir.Kulplarda da kısve kalın bordür sıraları yeralmaktadır¹⁶⁶.

Metropolis'te bulunan bir başka alabastron da ilginçtir (Resim 42)¹⁶⁷.İzmir Arkeoloji Müzesi'nde sergilenen eserin yüzey boyası şeftali rengi bezeme rengi kiremit rengi ve kahverengidir.Form genel olarak form bir süt güğümü şeklini, andırmaktadır.Diğer çoğu Myken dönemi Alabastronu'nun aksine yayvan değildir.Dik bir formdadır.Ağız hafifi dışa dönük, Kulpları omuzda yer alır.İki kulpludur.Kulplar gövdeye paralel ve çapraz bir şekildedir.Gövdenin geri kalan kısmı hafif incelerek aşağı doğru inmektedir.Bezeme formu yatay ve dikey çizgi sıraları ve dalga motiflerinden oluşmaktadır.Ağız kısmında çizgi sıralaları ile hemen altında kalın kahverengi çizgi formu yer almaktadır.Onun altında ise geniş dalga motifi bulunur.Bununda altında iki inceçizgi arasında yine dalga motifi yer alır.Omuz kısmında iki çizgi arasında dikey kısa çizgi sırası yer almaktadır.Bu sıra kulpların üzerinden de devam etmektedir.Bunun altında iki ince çizgi yer alır.Bu çizgilerden üst tekinin kalınlığı düzensizdir.Daha altında ise gövdenin geri kalanı koyu kahve rengi tonunda olup, üzerinde daha koyu tonda çizgiler bulunur.¹⁶⁸

2.6.MİLET

Milet (Miletos),Batı Anadolu'da Minos ve Myken buluntularının ele geçtiği önemli bir merkezdir.Hititler zamanında Milawanda olarak bilinen kent Tunç Çağı boyunca Hititlerin, Minosluların ve Mykenlerin ilgisini çekmiştir.¹⁶⁹Kent zamanında Hititler, Luviler, Minoslu ve Mykenli kolonici ve tüccarlar arasında sık sık el değiştirmiştir. Bölgede bulunan Linear A ve Luvi dilindeki yazılı eserler, bölgedeki Minos ve Luvi varlığına ve birbirleriyle ilişkilerine işaret etmektedir.

Milet'de bulunan Myken eserleri arasında en ilginç olanlar arasında üzengi kulplu bir kap dikkat çekmektedir (Resim 32)¹⁷⁰. Eser Geç Hellas III B dönemine yani İ.Ö. 1300 ila 1230 arasındaki döneme aittir. Miletos'un 5.yapı katında bulunmuştur. Genel olarak yuvarlağa yakın bir formdadır. Omuzu üzerinde kabın

¹⁶⁶ Gür,2012, s. 40.

¹⁶⁷ Gür,2012, s. 40.

¹⁶⁸ Gür,2012, s. 40.

¹⁶⁹ Büyükkolancı, Mustafa, 2008.

¹⁷⁰ Gür, 2014, s. 94.

tam orta ekseninde yükselen ‘‘sahte ağız’’ kısmı, silindir biçiminde yukarıya doğru genişleyen ince ve uzun bir boyundan oluşmaktadır.Bunun tepe kısmında dışa doğru kalınlaştırılmış bir profil izlenebilmektedir.Dik olan kulplar buradan omuzlara doğru inmektedir.Omuz kısmında, kulpların hizasında akıtacak bulunmaktadır.

Gövde omuzlara doğru genişlemekte, sonra da kaideye doğru incelmektedir. Kulp ve ağız çevresinde konsantrik yarım daireler yer almaktadır.Sahte ağzın tepe kısmında konsantrik yarım daire formları yer almaktadır.Omuz kısımdaki bezeme ‘‘V’’ harfine benzeyen iç içe geçmiş açılardan oluşmaktadır.Kulpların arka yarafında üç tane, kulplar ve akıtacak arasında ise birer tane yer almaktadır.Gövdenin geri kalan kısmında bant çizgileri yer alır.

Bölgede bulunan Kuş benzeri bezemeli bir maşrapa da oldukça dikkat çekici buluntular arasındadır (Resim 40)¹⁷¹.Eser Geç Hellas III C dönemine yani İ.Ö.1200 ila 1100 arasındaki döneme aittir.Gövde genel olarak silindire yakın iç bükey bir formdadır. Ağız dışa çekik, gövde içe doğru kavislidir.Tek kulbu vardır.Üç ayaklıdır ve bu ayaklar gövdenin yan tarafından çıkmaktadırAğız kısmında dalga motifler ve hemen altında çizgi bant formu yer almaktadır¹⁷².

Ana gövdede spirallerden oluşmuş kuş formları ve küçük ve içleri zigzaglarla doldurulmuş balık formları yer almaktadır.Bunların altında yine çizgi bant formu yer almaktadır.Çizginin altında gövdenin alt kısmında konsantrik yarım daireler ve dikey kısa çizgi sıraları yer almaktadır.Ayaklarda da kalın çizgile noktalar yer almaktadır.Hafif gözenekli olan yüzeyde esas hamur rengini gösteren aşınmalar ve bezeme renginde dökülmeler bulunmaktadır.

¹⁷¹ Gür,2012, s. 40.

¹⁷² Gür,2012, s. 40.

SONUÇ

Bu çalışmada Batı Anadolu'daki Minos ve Myken kültürlerinden kalan eserlerden bir seçkiye yer verilmiştir.Bu kültürler Kiklad, Hatti, Luvi ve Hititlerle beraber Batı Anadolu'da İ.Ö.II.binyılda etkili olmuş kültürlerdendir.

İ.Ö.II.binyılın ilk yarısında Minoslular çevrelerindeki diğer kültürlerle etkileşime geçip Deniz aşırı ülkelerle ticaret yapmaya başlamıştır.Ticari ilişkilerin izleri çeşitli yerleşimlerden çıkan buluntularda görülmektedir.Bulunan eserler arasında sadece ticari objeler değil,dini kült objeleri ve kılıçlar gibi metal eserler de bulunmuştur.Bağlararası ve Milet bu tür buluntuların ele geçtiği en önemli merkezlerdir.Bu bölgelerde göçmenler Hatti, Luvi ve Hititler gibi yerli halklarla iletişime geçmişlerdir.Bu dönemde Batı Anadolu'daki deniz aşırı kültürel etkileşimler sadece Minos kültürüyle değil,Oniki adalardaki Kiklad kültürüyle de etkileşime geçilmiştir.İ.Ö.15.yüzyılda Thera adasındaki volkanik patlamanın etkileri Minos kültürünün deniz aşırı ilişkilerini olumsuz etkilemiş,Batı Anadolu'daki ithal ürünlerin sayısında ve kalitesinde azalma görülmüştür.

İ.Ö.II.binyılın ikinci yarısında Batı Anadolu'da Minos kültürünün yerini Kıta Yunanıstanı'ndan gelen Myken kültürü almıştır.Mykenler Minoslulardan devraldıkları güzergahları ve yerleşimler üzerinden Batı Anadolu'yla iletişime geçmişlerdir.Beş yüzyıl süren bu ilişkilerin kanıtları olan buluntularda Myken seramiğinin tarihsel gelişimi görülebilmektedir.Düzenli olarak gelişen bu kap gelişimi İ.Ö.1200'lü yıllarda Geç Hellas IIIC seramik formunun ortaya çıkmasıyla farklı bir seyir izlemeye başlamıştır.Bunun sebebinin seramik gelişimini belirleyen saray ekonomisi sisteminin çökmesi olduğu düşünülmektedir.Bu form sadece Kıta Yunanıstan'da değil,Batı Anadolu'da da bulunmuştur.Ayrıca yerel halk da bu formları taklit etmeye çalışmıştır.

Baklatepe, Panaztepe, Bağlararası ve Ayasuluk gibi merkezlerden gelen buluntular bu döneme ilişkin yeni bilgiler sunmaktadır.Bu bölgeler Anadolu ve Ege kültürleri arasında iletişimin ve ticaretin gerçekleştiği birer merkez konumundadır.Bu bölgelerdeki çalışmalar ileride yeni keşiflerin de gerçekleşeceğini göstermektedir.

KAYNAKÇA

Aydingün, Haldun. **Uygarlığın İlk Yıkılışı M.Ö.1200**. Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2014.

Aykurt, Ayşegül. “İzmir Bölgesi Orta Tunç Çağı Seramiği”, **Belleten** Cilt: LXXIV, Sayı: 269, Türk Tarih Kurumu, Nisan, 2010.

Bachhuber, Christoph Stephen. **Aspects of Late Helladic Sea Trade**. 2004. PhD Thesis. Texas A&M University.

Basedow, M. Maureen. “**Besik-Tepe: Das spatbronzezeitliche Graberfeld.**”, *Studia Troica Monographien* 1. 2000.

Beckman, Gary, T. Bryce ve E. Cline “The Ahhiyawa Texts” Atlanta, 2011.

Bennet, John. “**The Geography of Mycenaean Kingdoms.**” A Companion to Linear B; Mycenaean Greek Texts and Their World, Vol: 2, Edt: Y. Duhoux,

Morpurgo Davies, Leuven: Peters, 2011, s.137-168.

Benter, Mathias. **Milas'taki Pilavtepe Miken Oda Mezarı. Belleten-Türk Tarih Kurumu**, 2010, 74.270.

Benzi, Mario. “Mycenaean Figurines From Iasos”, *La Parola del Passato*, Sayı: 54, s.269-282, 1999.

Benzi, Mario, “Mycenaean Rhodes: A Summary.”, Edt: S. Dietz,

I. Papachristodoulou, **Archaeology in the Dodecanese**. Copenhagen, s.59-72, 1988.

Benzi, Mario. “**Rodi e La Civiltà Micenea.**”, Vol. I-II, Roma 1992.

Benzi, Mario. "Mycenaean at Iasos? A Reassessment of Doro Levi's Excavations.", **Emporia: Aegeans in the Central and Eastern Mediterranean: Proceedings of the 10th International Aegean Conference**, Italian School of Archeology, 14-18 Nisan 2004, Atina, Edt: R. Laffineur, E. Greco, Liege, s.205-216, 2005.

Benzi, Mario. "The Southeast Aegean in the Age of the Sea People.", **The Philistines and Other "Sea Peoples" in Text and Archeology**, Edt: Ann E. Killam, Gunnar Lehman, Atlanta, s.509-542, 2013.

Betancourt, Philip P. **Middle Minoan Objects in the Near East**. The Aegean and the Orient in the Second Millennium. *Aegaeum*, 1998, 18: 5-11.

Bilen, Umut. **"Anadoluda Myken Buluntu Merkezleri."** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Ana bilim Dalı, 2008.

Bittel, Kurt ve Alfons Maria. Schneider. *Archäologische Funde aus der Türkei* 1942. 1943.

Blegen Carl. William, Caskey Lion, Rawson, Marion. **"Troy The Sixth Settlement Volume III."** Princeton University Press, Princeton, 1953.

Bossert Helmut. **Altanatolien**. Verlag Ernst Wasmuth, 1942.

Bouzek, Jan. "The Aegean, Anatolia and Europe; Cultural Interrelations in the Second Millennium B.C.." **Studies in Mesopotamian Archeology**. Volume:29. House of Czechoslovak Academy of Sciences, Prag, 1985.

Boysal, Yusuf, Katalog. "Karya Bölgesinde Yeni Araştırmalar/New Excavations in Caria." **Anadolu/Anatolica**. Sayı:11, s.1-30, 1967.

Boysal, Yusuf. "Müskebi 1963 Kısa Raporu", *Belleten* XXXI, s.67-76, 1967.

Boysal,Yusuf. “Batı Anadoluda son araştırmalar Ahhiyawa Sorunu”**Anadolu.**

Sayı:15, s.63-72,1971.

Bucholz ,Hans, G., Vasos Karageorgis, “**Prehistoric Greece and Cyprus.**”
Londra,1973.

Bryce, Trevor. “Ahhiyawans and Mycenaeans.” An Anatolian Viewpoint, **OJA**,
Sayı:8,s.297-310,1989.

Bryce, Trevor. “The Nature of Mycenaean Involvement in Western Anatolia.”

Historia,Sayı:38, s.1–21,1989.

Bryce Trevor. “The Late Bronze Age in the West and the Aegean.”,The Oxford
Handbook of Aegean.,Oxford,s.360-375,Oxford,2011.

Büyükkolancı Mustafa. “Eski Efes-Ayasuluk Tepesi”, **Ramazan Özgan’a**
Armağan. Yay. M. fiahin - H.Mert, s.65-77.2005.

Cook, J. M., “Archaeology in Greece 1951.” **JHS** Sayı:72: s.92-112,1951.

Crossland, Ronald Arthur. “Bronze Age Migrations in the Aegean.” **Archaeological
and Linguistic Problems in Greek Prehistory.** Edt:A. Birchall,London,1973.

Cullen, Tracey. “**Aegean Prehistory: A Review.**”Archaeological Institute of
America, Boston, 2001.

Davis, Jack L. “The Earliest Minoans in the South-East Aegean: A Reconsideration
of the Evidence”**AS** Sayı:32,s.33-41,1982.

Deger-Jalkotzy, Sigrid."The Aegean Iaslands and the Breakdown of the
Mycenaean Palaces Around 1200B.C."Edt: V.Karageorghis,N.Stampolidis,s.105-
120,1998.

Dickinson, Oliver Thomas Pilkington Kirwin."The Origins of Mycenaean Civilisation." **SIMA**, Sayı:XLIX. Göteborg. 1977.

Dickinson, Oliver Thomas Pilkington Kirwin."The Aegean Bronze Age." Cambridge University Press,1994.

Dietz, Davis.**Asine II,Results of the Excavations East of the Acropolis.** 1970-74, 2: The Middle Helladic Cemetery, The Middle Helladic and Early Mycenaean deposits, Paul Åströms Förlag.1980.

Doumas, Christos. "The Wall Paintings of Thera" Athens.1999.

Drews Robert. "Coming of The Greeks,Indo-European Conquests in the Aegean and Near East."Princeton University Press, Princeton,New Jersey,1988.

Drews Robert. **Tunç Çağının Sonu**,Çev:Gürkan Ergin, İş Bankası Yayınları.

Ekmen Hamza. "Anadolu'da M.Ö.II.Binde Mezarlara Silah Bırakma Geleneği." **Kubaba Dergisi**, Yıl:10, Sayı:21,s,19,24 Mayıs 2013.

Erkanal Hayat. "Geç Tunç Çağında Limantepe, Hacettepe Üniversitesi, Arkeoloji Bölümü, 10.Yıl Kuruluş Etkinliği." **Batı ve Doğu Akdeniz Geç Tunç Çağı Kùltürleri Üzerine Yeni Araştırmalar Sempozyumu**.24-25 Nisan 2007.

Erkanal Hayat ve Armağan Erkanal. Kùltürlerin Köprüsü Anadolu; Türk -Alman Eski Çağ Bilimlerinde Güncel Bilimsel Araştırmalar ve Yeni Bakış Açıları ve Orta Batı Anadolu'da Yeni Tarih Öncesi Araştırmaları; Baklatepe, Limantepe,Çeşme Bağları, Panaztepe,7-9 Temmuz 2014'de Bonn'da yapılan Kùltürlerin Köprüsü Anadolu konulu Uluslararası Sempozyumun Kitabı, Ed:Ünsal Yalçın & Hans Dieter Bienert, Bonn, 07-09,07,2014

Erkanal, Armağanve Hayat Erkanal. "Batı Anadolu'da Yeni Bir Arkeolojik Kazı: Panaztepe" Edt:T. Çongur ,s.115-124,1987.

Erkanal Hayat ve Turan Özkan.“**Tahtalı Barajı Kurtarma Projesi**”, Kültür Bakanlığı, İzmir,1999.

Erkanal Hayat ve Turan  zkan. “1998 Baklatepe Kazıları”, XXI. Kazı Sonuçları Toplantısı, cilt:1, 2000, Ankara.

Erkanal Hayat. “Limantepe Kazıları”, ** zmir Kent Kültür Dergisi**, sayı: 5,  zmir, 2002.

Erkanal, Hayat ve Sevinç Günel. “**1994 Panaztepe Kazı Sonuçları.**”29 Mayıs-2 Haziran,1995.

Erkanal Hayat ve Turan  zkan. “1996 Baklatepe Kazıları”, **XIX. Kazı Sonuçları Toplantısı**, cilt:1, 1998.

Erkanal Hayat ve Turan  zkan. 1997 Baklatepe Kazıları”, **XX. Kazı Sonuçları Toplantısı**, cilt:2, 1999.

Erkanal Hayat ve Turan  zkan. “1998 Baklatepe Kazıları.” **XXI. Kazı Sonuçları Toplantısı**.Cilt:1, 2000.

Erkanal Armağan."1993 Panaztepe Kazıları Sonuçları." **XVI. Kazı Sonuçları Toplantısı**.Cilt:I,s.281-285,1995.

Erkanal Armağan,"1995 Panaztepe Kazıları Sonuçları." **XVIII. Kazı Sonuçları Toplantısı**. Cilt: I,s:281-290,1997.

Erkanal, Armağan. "1996 Panaztepe Kazıları Sonuçları.”**XIX.Kazı Sonuçları Toplantısı**. Cilt:I s:455-466,1998.

Erkanal Armağan. “2000 Panaztepe Kazı sonuçları” **XXIII.Kazı Sonuçları Toplantısı**.Cilt:I s:305-312, 2002.

Erkanal Hayat, Lale Keskin, "**Relations Between the Urla Peninsula and the Minoan World.**", Edt. E. Hallager, C.F.Macdonald ve W.-D. Niemeier.2009.

Erkanal, Hayat. "Erken Tunç Çağı'nda İzmir Bölgesinin Siyasi Yapısı", **IV. Türk Tarih Kongresi**. Cilt:1, Ankara, 2005.

Erkanal Armağan ve Armağan Öktü "2002 Yılı Panaztepe Kazıları." **XXV. Kazı Sonuçları Toplantısı**, Cilt:II, s.245-252, 2004.

Erkanal, Hayat ve Lale Keskin. "Relations between the Urla Peninsula and the Minoan World." **In The Minoans in the Central, Eastern and Northern Aegean—New Evidence**, Edt. C. McDonald, W.-D. Niemeier, E. Hallager, Athens, S.97–110. 2009.

Ersoy, Yaşar. "Finds from Menemen/Panaztepe in the Manisa Museum," **BSA**, Sayı:83, 1988

French, David H. "Prehistoric sites in the Göksu Valley" **AS**, s.15,1965.

French, Elizabeth ve Jeremy Ruttery. "The Handmade burnished Ware of The Late Helladic III C, Its Modern Historical Context." **American Journal of Archeology**. Sayı:81.s.111-112,1977.

Furtwangler, Adolf. "**Mykenische Vasen, Vorhellenische Thongefäße aus dem Gebiete des Mittelmeeres.**" Berlin,1886.

Furtwangler, Adolf. "**Aegina. Das Heiligtum der Aphaia.**", München,1906.

Furumark Adolf. "**The Settlement at Ialysos and Aegean History 1550-1400 B.C.**" Op Ath,s.6, 1950.

Furumark, Adolf. "**Mycenaean Pottery, Analysis and Classification**",

Stockholm, 1972.

Furumark, Adolf. **Mycenaean Pottery II**, Chronology, Stockholm, 1972.

Forsdyke, Edgar John “The Pottery Called Minyan Ware. “**The Journal of Hellenistic Studies**, Sayı:134,Sayfa:126-156, 1914.

Gadner Max. An Alternate View on the Location of Arzawa Kingdom”,

Hittitology Today;Studies on Hittite and Neo-Hittite Anatolia in Honor of Emmanuel Laroche’s 100.Birthday,Ed:Alice Mouton,21-22 November,İstanbul, 2014.

Gültekin, Hakkı ve Musa Baran. “Selçuk Tepesinde Bulunan Miken Mezarı”,**Türk Arkeoloji Dergisi**, Cilt: II,1964.

Günel,Sevinç. “**Panaztepe 2,M.Ö.II.Bin'e Tarihlendirilen Panaztepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisiindeki Yeri ve Önemi.**”Türk Tarih Kurumu Matbaası,Ankara,1999.

Günel, Sevinç. “Orta Hellas Dönemi Mat Boyalı Seramiği ve Liman Tepe’de Ele Geçen Mat Boyalı Seramiğin Ege Arkeolojisi Kültürel Gelişimindeki Önemi”, **TÜBA- AR**,Sayı:7, s.197-204. 2004.

Günel, Sevinç. “Mycenaean cultural impact on the Çine (Marsyas) plain, Southwest Anatolia: The Evidence From Çine-Tepecik.”**Anatolian Studies**,British Institute at Ankara,Vol. 60,s.25-49,2010.

Gür, Barış. “Anadoluda Geç Hellas IIIC seramiğine ilişkin bazı gözlemler” **Arkeoloji ve Sanat Dergisi**,Mayıs-Ağustos,Sayı:140,Arkeoloji ve Sanat Yayınları ,2012.

Gür,Barış. “Myken Buluntulu Batı Anadolu Mezarlarının Tanımlanmasına Yönelik Öneriler.”,**Arkeoloji ve Sanat Dergisi**, Cilt: 142, 2012.

Gür,Barış. “Hititler,Mikenler ve Batı Anadolu’daki Kültür Etkileşimleri.”, **Arkeoloji ve Sanat Dergisi**, Cilt: 1,Sayı:2, 2012.

Gür, Barış. “**Deniz Kavimleri Göçü.**”, Arkeoloji ve Sanat Yayınları”,2012.

Gür, Barış. “Geç Hellas IIIC Seramiği.”,**Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dergisi**,Cilt:1,Sayı:1,İzmir, 2012.

Gür, Barış, **Miken Uygarlığı ve Ahhiyawa**,Arkeoloji ve Sanat Yayınları 2014.

Gür, Barış, “Miken Buluntulu Batı Anadolu Mezarlarının Tanımlanmasına Yönelik Öneriler.”, **Arkeoloji ve Sanat Dergisi**, Sayı:142, Ocak-Nisan 2013.

Güterbock, Hans Gustav. “The Hittites and the Aegean World: the Ahhiyawa Problem Reconsidered.”, **American Journal of Archaeology**. Sayı.87 s.133-38,1983.

Hall, Henry Reginald. ”**The Civilization of Greece in the Bronze Age.**” Londra, 1923.

Hallager,Birgitta. “Mycenaean Pottery in LM III A deposits at Khania,Western Crete.”**Problems in Greek Prehistory,Pappers presented at the Centenary Conference of British School at Athens**,s.173-184,1988.

Hawkins, David,“Anatolia: the end of the Hittite empire and after, in.”**Die nahöstlichen Kulturen und Griechenland an der Wende vom 2. zum 1. Jahrtausent v.Chr.** Edt: Braun-Holzinger, E. A., H. Mattäus, Mainz, s.143–151,2002.

Hawkins, David,“Thepolitical Geography of Arzawa (Western Anatolia).”,

NOSTOI. Indigenous Culture, Migration and Integration in the Aegean Islands and Western Anatolia during the Late Bronze and Early Iron Age. Proceedings of an International Symposium Held at the Koç Research Center for Anatolian

Civilizations.Istanbul, March 31–April 3 2011, Edt: N.C. Stampolides,Ç.Maner, K. Kopanias, İstanbul, s.15–36,2015.

Huxley, George Leonard.“**Achaean and Hittites.**” Oxford,1960.

Jung, Reinhard,“Die Mykenische Keramik von Tell Kazel (Syrien)”, **Damaszener Mitteilungen**. Sayı:15, s.147-218.2008.

Karantzali, Efthimia,“**Mycenaeans at Ialysos: Trading Station or Colony?**” Edt: R. Laffineur ve E. Greco,s.141-151,2005.

Kelder, Jorrit, (2010), The Kingdom of Mycenae. A Great Kingdom in the Late Bronze Age Aegean, Bethesda.

Kempinski, Aharon,“**The Middle Bronze Age**” Edt: Ben-Tor.s.159-210,1992.

Killen, John T.“Mycenaean economy.” **A Companion To Linear B. Mycenaean Greek Texts and Their World**.Volume 1, Leuven, Edt: Duhoux Y., A. Morpurgo Davies, s.159–200,2008

Konakçı, Erim,“Geç Tunç Çağı’nda Ayasuluk Tepesi.”**Pamukkale**

Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:25,s:135-165,01-2016.

Korfmann, Manfred. “Beşik-Tepe, 1984.”**AS**,s.25,1985.

Kozal, Ekin. “Son Tunç Çağı Anadolu ve Komşuları.”**ArkeoAtlas**, No1, s.291, 2012

Laviosa, Clelia,“Iassos,Anatolian Studies.Sayı:33,s.247-248,1982.

Levi, Doro,“Festos,E la Civiltà,” **Minoica Testo I**,Roma,1976.

Llyod, Seton, Mellaart James,“Beycesultan Excavation”, **AS**,s.5,1955.

MacGillivray, Joseph Alexander, **Knossos; Pottery Groups of the Old Palace Period**, British School of Athens, : Fig. 2.24, Lev. 47, 148-149, 1998.

MacQueen, James G., "The First Arrival of Indo-European Elements in Greece Fig. 2.24, Lev. 47, 148-149. 1998.

Mellaart, John, "The End of Early Bronze Age in Anatolia and Aegean, **American Journal of Archeology**, Sayı:62, s.9-33, 1958.

Mellink, Machteld, J., "Archaeology in Asia Minor." **AJA**, sayı.68, 1964.

Mellink, Machteld J., "Archaeology in Asia Minor." **AJA**, sayı.71, s.155-174, 1967.

Mellink, Machteld, J., "Archaeology in Asia Minor." **AJA**, sayı.76, s.165-188, 1972.

Mellink, Machteld J., "Archaeology in Asia Minor." **AJA**, sayı.89, s.547-567, 1985.

Meriç, Recep. Metropolis Yakınındaki Hitit Çağdaşı bir Arzava Kenti, "İzmir Kent Kültürü Dergisi, (Journal of City Culture, Special Issue on Archeology.), s.230-234, 2001.

Meriç, Recep. "Küçük Menderes Havzası'nın Tarihsel Coğrafyası." Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, İzmir, 1982.

Meriç, Recep. "1984 Yılı İzmir ve Manisa İlleri Yüzey Araştırmaları." **III. Araştırma Sonuçları Toplantısı**, Ankara, 1985.

Meriç, Recep ve Penelope Mountjoy. "Three Mycenaean vases from Ionia" 5.Istanbuler Mitteilungen. 2001

Meriç, Recep ve Mountjoy Penelope. "Mycenaean Pottery from

Bademgediği Tepe (Puranda) in Ionia: A Preliminary Report", Ist.Mitt (52), 2002.

Meriç, Recep. “Metropolis Yakınındaki Hitit Çağdaşı Bir Arzawa Kenti: Puranda”, **İzmir Kent Kültür Dergisi**, sayı: 5,2002.

Meriç, Recep. “Excavations at Bademgediği Tepe (Puranda).”**1999-2002:A Preliminary Report. Istanbul Mitteilungen**. Sayı: 53, 79-98. s. 89, fig.10,2003.

Mountjoy, Penelope. “Late Helladic III B1 pottery dating the construction of the South House at Mycenae” **The Annual of the British School at Athens** sayı:71,s.77-111,1976.

Mountjoy, Penelope. “Mycenaean Decorated Pottery: a Guide to identification.” **Studies in Mediterranean Archaeology**, s.73, Gothenburg, 1986.

Mountjoy Penelope. “**Mycenaean Pottery: An Introduction, Committee for Archaeology**”, Oxford, 1993.

Mountjoy, Penelope. “The East Aegean-West Anatolian Interface in the Late Bronze Age: Mycenaeans and the Kingdom of Ahhiyawa.”**AS**,s.48, 1998.

Mountjoy, Penelope. “**Regional Mycenaean Decorated Pottery Vol. II, Rahden/Westf.**”1999.

Muhly,James David,“Hittites and Achaeans:AhhiyawaRedomitus.” **Historia**, sayı:23, s.129-145,1974

Niemeier,WolfDietrich, “Mycenaean and Hittites in War in Western Anatolia.” **Polemos: Le contexte guerrier en Égée à l'âge du bronze, Actes de la 7e Rencontre égéenne internationale, Université de Liège**. 14-17Nisan 1998, Edt.R. Laffineur, Aegeum 19, Liège and Austin, s.141-154,1999.

Niemeier, Wolf Dietrich, “Westkleinasien und Agais von den Anfängen bis zur Ionische Wanderung: Topographie, Geschichte und Beziehungen nach dem archaologischen Befund und den hethitischen Quelle, in: Cobet,”**Frühes Ionien:**

eine Bestandsaufnahme. Panionion-Symposion Güzalçamlı. 26 Eylül-1Ekim 1999. Edt: J.V. Von Graeve, W.-D. Niemeier, K. Zimmerman Mainz am Rhein, s.37–96, 2007.

Niemeier, Wolf Dietrich, “**The Minoans and Mycenaeans in Western Asia Minor: Settlement, Emporia or Acculturation**”, R.Laffineur and E.Greco, 2005.

Niemeier Wolf Dietrich, “The Mycenaeans in western Anatolia and the problem of the origins of the Sea Peoples.” Edt: A. Mazar, E. Stern, S. Gitin. **Mediterranean Peoples in Transition: Thirteenth to Early Tenth Centuries BCE: In Honor of Professor Trude Dothan**, Jerusalem, s.17-65, 1998.

Ökse, A. Tuğba. “**Ön Asya Arkeolojisi Seramik Terimleri**.” İstanbul, 1999.

Özgünel, Coşkun, “Batı Anadolu ve İçerlerinde Miken Etkinlikleri.” **Belleten**, Sayı:47, 1983.

Özgünel, Coşkun, “Batı Anadolu ve içerlerinde Miken etkileri.” **Belleten**, Sayı:47, s. 697-743. 1983.

Özgünel, Coşkun, “Selçuk Arkeoloji Müzesinde saklanan Miken Pyxisi vedüşündürdükleri.” **Belleten**, Sayı 51, s.535-547, 1987.

Özgünel, Coşkun, Mykenische Keramik in Anatolien, **Asia Minor Studien Band 23**, Bonn., 1996.

Pulak, Cemal, “Uluburun Batığı”, **Arkeoatlas**. Sayı:3, 2004.

Rahmstorf, Lorenz, “Handmade pots and crumbling loomweights: Barbarian elements in the eastern Mediterranean in the last quarter of the 2nd millenium BC. On Cooking Pots, Drinking Cups, Loomweights And Ethnicity In Bronze Age Cyprus and Neighbouring Regions.”, **An International Archaeological Symposium held in Nicosia, 6.-7. Kasım 2010**, Ed: Vassos Karageorghis and Ouraina Kouka, Nicosia,

s.315-330,2011.Rutter Jeremy B., “**The Prehistoric Archeology of The Aegean**, Hannover, New Hampshire.

Sanders, Nancy,"The First Aegean Swords and Their Ancestry" **AJA**,Sayı: 65,s.17-29,1961.

Sanders, Nancy, "Later Aegean Bronze Swords." **AJA**, Sayı:67,s.117-53. 1963.

Schiering, Wolfgang,"**The Connections Between the Oldest Settlement at Miletus and Crete,**" Edt: R. Hägg, N. Marinatos, s.187-188, 1984.

Schofield, Louise, **The Mycenaeans.**" The British Museum Press, London,2007

Siedentopf, Heinrich Bernhard,"**Matbemalete Keramik der Mittleren Bronzezeit.**" Mainz am Rhein, 1991.

Stos-Gale, Zofia A.,C.F. Macdonald,"**Sources of Metals and Trade in the Bronze Age Aegean.**"Edt:N. H. Gale s.249-288,1991.

Stubbings, Frank H.,“**Mycenaean Pottery from the Levant.**”Cambridge.1951.

Şahoğlu, Vasıf,"Çeşme-Bağlararası: A New Excavation in Western Anatolia"**Proceedings of the International Workshop Middle Helladic Pottery and Synchronisms**,Salzburg,31Ekim-2 Kasım,2004.

Şahoğlu, Vasıf,"Çeşme-Bağlararası: A New Excavation in Western Anatolia." **In Middle Helladic Pottery and Synchronisms.** Proceedings of the International Workshop held at Salzburg, 31 Ekim-2 Kasım 2004, Edt. F. Felten, W. Gauss, R. Smetana, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, s.309–22. 2007.

Şahoğlu, Vasıf, Hayat Erkanal,"Baklatepe",**Anadolu,AnkaraÜniversitesi, Dil ve Tarih- Coğrafya Fakültesi,Arkeoloji Bölümü Dergisi**,2012.

Şahoğlu,Vasıf. Hayat Erkanal,“Baklatepe.” **Anadolu,Ankara Üniversitesi,Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü Dergisi**,Ek III.2Anı, Armağan Serisi Ed: Orhan Bingöl, Aliye Öztan, Harun Taşkiran, 2012.

Şahoğlu, Vasıf,“**The Anatolian Trade Network and the Izmir Region During the Early Bronze Age.**” Oxford Journal of Archaeology 24/4, 339-361,2005.

Şahoğlu, Vasıf, “**2012 Yılı Çeşme-Bağlararası Kazıları**”, Anadolu: Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü Dergisi, Cilt:40, 2014.

Taylour, Lord William,“**The Mycenaeans.**” Revised edition, London,1995.

Thomson, George,“**Eski Yunan Toplumu Üzerine incelemeler, Tarih Öncesi Ege II.**” Çev: Celal Üster, İstanbul, Paye Matbaası,1985.

Turanlı, Tufan,“**The History in Our Seas. Sunken Treasures of Turkey.**” İstanbul,1999.

Tzonou-Herbst, Ioulia N.,“Figurines.”**The Oxford Handbook of the Bronze Age Aegean**, Edt. Eric H. Cline, s.210-222.2010.

Ünal, Ahmet,“Batı Cephesinde Ne Var Ne Yok? Miken-Anadolu ve Ahhiyawa-Aka İlişkilerinde Son Durum.”**Cevdet Bayburtluoğlu için yazılar / Essays in Honour of C.Bayburtluoğlu.** Et. C.Özgünel – O. Bingöl – V. İdil – K. Görkay – M. Kadioğlu, İstanbul, s.244-251,2001.

Ünsal, Nur Deniz “**Anadolu Miken Seramik Geometrik Repertuarına Bir Bakış**” Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt :9, Sayı:1, s.109-122,2016.

Vaessen,Rik,“Cosmopolitanism, Comunallity and Appropriation of Mycenaean Pottery in Western Anantolia.”**Anatolian Studies**, Cambridge University Press,Volume: 66, Ocak 2016.

Vortuba (Mangaloğlu), Dilşat Sıla,“**M.Ö. II. Binde Batı Anadolu’nun Deniz Ticareti**”(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi),Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,2006.

Wace, Alan.J.B.,“**Prehistoric Thessaly**.”Cambridge University, Cambridge,1912.

Wachsmann, Shelley,"Werethe Sea Peoples Mycenaeans?"**"The Evidence of Ship Iconography**. Edt:S. Swiny,s.339-356,1997.

Wachsmann, Shelley,“**Sea Going Ships ans Seamanship in the Bronze Age Levant**.”College Station: Texas A&M University Press,1998.

Wiener, M.,“**Crete and the Cyclades in LMI: the Tale of the conical cups**.” Edt:R. Hägg,N.Marinatos,s. 17-26.,1984.

Wiener, Malcolm H.,"**The Nature and Control of Minoan Foreign Trade**."

Edt: N. H. Gale, s. 325-350,1991.

Woolley, Leonard C.“**Alalakh.An Account of the Excavations ant Tell Atchana,in Hatay, 1937-1949**.” Oxford,1955.

Yakar, Jak.“The IndoEuropeans and Their Impacton Anatolain Cultural Development.”**JIES**, . Sayı:9,s.94-112,1981.

Zerner, Carol, “**New Perspectives on Trade in the Middle and Early Late Helladic Periods on the Mainland**”, Edt: C. Zerner, s.39-55,1993.

Zerner, Carol,“**Wace and Blegen: Pottery as Evidence for Trade in The Aegean BronzeAge**.”.Edt:J.WinderAmsterdam,1993.

EKLER

Ek 1: Batı Anadolu Müzeleri'nde Bulunan Minos ve Myken Eserleri Kataloğu

No. 1: Baklatepe buluntusu pyxis.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksti: Baklatepe, Erken Tunç Çağı III A mezarı (Troia II Kültür tabakası ile çağdaş).

Korunma durumu: Genel olarak iyi durumdadır. Bazılarında yer yer toprak lekeleri bulunmakta, renk solmaları görülmektedir.

Renkler: **Hamur:** Metal görünmesi için boyanmıştır.

Boya: Bej ve gri rengi. **Bezeme:** Bezeme yer almamaktadır.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırın: **lana durumu:** İyi pişirilmiş.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir. 5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Gerçek astarlı, çark yapımı ve perdahlı.

Form: Genel olarak koni biçiminde olup, metal görünümü verilmeye çalışılmıştır. "Kykklad" etkisi taşımaktadır. Aşağı doğru genişleyen form üç ayak üzerinde durmaktadır. Yan taraflarında ip geçirilecek delikler yer almaktadır. Eser iki ayrı kata ayrılmıştır. Katların arasında çizgi şeritleri ve yivler yer almaktadır. Mezar eşyaları arasında önemli bir grubu oluşturmaktadırlar. Bu tür kapların tam paralelleri olmasa bile benzerleri Ege de yaygın olarak görülmektedir.

Bezeme durumu: Katların arasında dekoratif çizgi bezeme motifleri yer almaktadır. Metalik bir görünüm verilmeye çalışılmıştır.

Tarihlendirme: Erken Hellas II (İ.Ö.2650-2200)

Bibliyografya: Hayat Erkanal ve Turan Özkan, "Tahtalı Barajı Kurtarma Projesi", Kültür Bakanlığı, İzmir, 1999, s.18-19.

Benzerleri: Üç ayaklı Pyxis, Orta Kiklad Dönemi (İ.Ö.2000-1500), Aegina Buluntusu.

Resim 1: Baklatepe pyxisi; İzmir Arkeoloji Müzesi (A. Özgen, 2016).

No.2: Bağlararası buluntusu üç ayaklı kap.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: Çeşme Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Çeşme Bağlarası – 2B Tabakası.

Korunma durumu:Aşınmış ve hasarlı görünmekle birlikte genel olarak iyi durumda denebilir.

Renkler: Hamur:Bej.**Boya:** Kavuniçi.**Bezeme:** Kazı bezek (carving) tekniğiyle yapılmıştır.Nemli kap yüzeyi sivri uçlu bir cisimle çizilmiş yada yarılmıştır. Bezeme kap yüzeyi nemli iken yapılmış, çizgilerde akma ve taşkın izleri görölmektedir.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Az derece sertliktedir.3 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzey gözeneklidir.Astarın altından kil rengini gösteren oyuklar vardır.Bezemede akma ve taşmalar görölmektedir.

Form: Silindire benzeyen bir şekle sahiptir. Alta doğru form genişlemektedir.Ağız kısmının iki yanında tutacaklar yer almaktadır.Tutacakların üzerinde ip geçirmek için delikler vardır. Kaideye üç tane ayak yer almaktadır. Yan tarafları yivlidir.

Bezeme durumu: Kazı bezek uygulanmıştır.Oyuklar paralel olmakla birlikte akma ve taşmalar nedeni ile düzensizdir.

Tarihlendirme: Orta Hellas I (İ.Ö.2200-1900)/Erken Minos (İ.Ö. 2300-2160.), Prepalatial (Saray öncesi) dönem,

Bibliyografya:Vasıf Şahoğlu, “2012 Yılı Çeşme-Bağlarası Kazıları”, Anadolu: AnkaraÜniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakóltesi, Arkeoloji Bölümü Dergisi,Cilt:40, 2014, s. 88.

Benzerleri: Silindir Pyxis, (M.Ö.2800-2700), Kiklad buluntusu, Getz-Preziosi, Pat. “Sculptors of the Cyclades”, Ann Arbor,1987, pl. Vc.

Resim 2: Bağlararası üç ayaklı kabı; Çeşme Müzesi (A. Özgen, 2016)

No.3: Panaztepe buluntusu Fincan

Bulunduğu müze: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri: Panaztepe.

Korunma durumu: Genel olarak iyi durumda olmasına rağmen dış yüzeyinde yer yer çatlaklar bulunmaktadır.

Renkler: Hamur: Bej. **Boya:** Gri. **Bezeme:** Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmaktadır.

Astar durumu: Gerçek astarlıdır.

Fırınlanma durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.5 derecedir.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.5 derecedir.

Yüzey işleme: Yüzeyde astar ve çark izleri görülmektedir.

Bezeme: Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmaktadır.

Form: Obje “s” biçiminde gövdeye sahiptir, düz diplidir. Ağız kenarından yükselen dikey kulpları gövdenin üstüne bağlanmaktadır.

Tarih: Orta Hellas II (İ.Ö.1900-1700.).

Bibliyografya: İzmir Bölgesi Orta Tunç Çağı Seramiği Ayşegül Aykurt, **Belleten** Cilt: LXXIV Nisan 2010 Sayı: 269, Türk Tarih Kurumu. Sayfa:12.

Benzerleri: Ilıca Buluntusu, Yayvan fincan Metin Akyurt, M.Ö.2.Binde Ölü Gömme Gelenekleri, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1999, s.43.

Resim 3: Panaztepe buluntusu Fincan (A.Özgen, 2016).

No.4: Panaztepe buluntusu, Fincan tipi kap

Buluntu yeri: Panaztepe, Nekropol alanı

Bulunduğu Müze: İzmir Arkeoloji Müzesi

Korunma Durumu: Genel olarak korunma durumu iyi değildir. İç yüzeyde kulbun olduğu kısımda aşınma görülmektedir.

Renkler: Hamur: Bej rengi, **Yüzey Boyası:** Gri, **Bezeme:** Bezemesi bulunmamaktadır.

Astar: Kendinden astarlıdır.

Fırınlanma Durumu: Fazla fırınlanmıştır.6 derecedir.

Sertlik Derecesi: Orta sertliktedir.5 derecedir.

Yüzey İşleme: Yüzey çok gözenekli ve çatlaklıdır.

Form: Vapheio kap formunu andırmaktadır. Çok dar bir kaide üzerinde yükselen form ağız kısmına doğru genişlemektedir. Kulp kısmı ağızda karına doğru “S” formunu andıran bir şekilde inmektedir.

Bezeme Durumu: Bezemesi bulunmamaktadır.

Tarikhlendirme: Geç Hellas I (İ.Ö.1700-1625)

Bibliyografya: Erkanal Hayat, Seviç Günel, XVII. Kazı Sonuçları Toplantısı Metini,1994 Panaztepe Kazı Sonuçları, 29 Mayıs,2 Haziran 1995,T.C. Kültür Bakanlığı, Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü,Yayın No:1808,Sayfa 329-335,s.333.

Benzerleri:

Resim 4: Panaztepe Fincanı, İzmir Arkeoloji Müzesi, (A.Özgen,2016).

No. 5: Bağlararası buluntusu buhurdanlık.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: Çeşme Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksti: Çeşme Bağlarıası.

Korunma durumu: Yer yer aşınma izleri taşımasına ve renkteki solmaya rağmen iyi durumdadır. Az da olsa karbon izleri hala korunmuştur.

Renkler: Hamur: Bej rengi. **Boya:** Koyu Kahve rengi. **Bezeme:** Gövdesi buhurdanlık olarak kullanılmasına olanak verecek şekilde delinmiştir.

Astar: Kendinden astarlıdır. (Genel anlamda kap hamuru içinde bulunan astara bu ad verilir.)

Fırınlama durumu: Fazla fırınlanmış ve rengi koyulaşmıştır.

Sertlikderecesi: Orta sertliktedir. 4 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Boyun kısmında yoğun gözenekli. Gövde kısmında ise daha az gözeneklidir. Ancak bu kısımda da asıl kil rengini gösteren aşınmalar bulunmaktadır.

Form: Dar ağızlı, geniş bir şişeye benzemektedir. Ağız kısmı silindirik şekilli, gövde şişkin, gövdenin üzerindedelikler yer almaktadır.

Bezeme durumu: Buhurdanlık amaçlı kullanılan kabın üzerinde yakılan buhurun dışarı çıkmasını sağlayacak çok sayıda delik sıralanmıştır.

Tarihlendirme: Geç Hellas II (İ.Ö. 1500-1400.)

Bibliyografya: Vortuba (Mangaloğlu) Dilşat Sıla, “**M.Ö. II. Binde Batı Anadolu’nun Deniz Ticareti**” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006, s.58.

Benzerleri: Minos Buhurdanlığı, Hara S. Georgiou, American Journal of Archaeology, Vol. 83, No. 4 (Ekim.1979), s. 427-435.

Resim 5: Bağlararası buhurdanlığı; Çeşme Müzesi (A. Özgen, 2016)

No. 6: Bağlararası buluntusu buhurdanlık.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: Çeşme Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksti: Bağlarası.

Korunma durumu: Kenar kısmında çatlaklar yer almakta, ağız kısmında çentik ve gözenekler oluşmuştur. Yer yer aşınma izleri göze çarpmaktadır.

Renkler: Hamur: Bej, kahverengi. **Boya:** toprak rengidir. **Bezeme:** Yüzey boyası dışında bezemesi yoktur.

Astar: Kendinden astarlı.

Fırınlama durumu: Fazla fırınlanmış.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Kenar kısımlarından çatlaklar bulunmaktadır. Ağız kısmında ise gözenekler ve çentikler yer almaktadır. Sap kısmı daha az gözenekli ve düzgündür.

Form: Şekil olarak tavaya benzemektedir. Yayvan ve incedir. Ağız kısmı yüksek, kenarları geniş, kaidesi incedir. Tutacak sap kısmı köşelidir.

Bezeme durumu: Üzerinden bezeme yer almayan bir formdadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas II (İ.Ö 1500-1400)

Bibliyografya: Vortuba (Mangaloğlu) Dilşat Sıla, **M.Ö II. Binde Batı Anadolu'nun Deniz Ticareti** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,2006, s.58.

Benzerleri:J.A.MacGillivray,1998: Fig. 2.24, Lev. 47, 148-149.

Resim 6: Bağlararası buhurdanlığı; Çeşme Müzesi (A. Özgen, 2016).

No.7:Panaztepe Buluntusu Gaga ağızlı testi

Bulunduğu Müze: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri: Panaztepe

Korunma Durumu: Yüzeyinde yer yer aşınmalar ve yüzey renginde solmalar görülmese de rağmen genel olarak iyi durumdadır.

Astar:Kendinden astarlı.

Fırınlanma derecesi: Orta derecede fırınlanmıştır.5 derecedir.

Sertlik derecesi:Orta sertliktedir.5 derecedir.

Renkler: **Hamur:** Turuncu-Kiremit. **Boya:** Turuncu. **Bezeme:** Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Yüzey işleme: Renkte yer yer solmaların görüldüğü yüzeyde ayrıca çentik ve oyuklar da görülmektedir.

Form: Dışa dönük olan ağız kısmı arkadan V şekilli bir çentikle bölünmektedir. Kulp bu çentiğin hemen altından başlamaktadır. Kulp boyundan gövdeye kadar inmektedir. Gövde kısmı çan şekline benzerdir. Gövde omuzdan karın kısmına kadar genişlemektedir. Karından sonra eğimli bir biçimde kaideye doğru incelmektedir. Kaide kısmı incedir.

Tarihlendirme: Geç Hellas II (İ.Ö.1500'ler).

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö II. Bine tarihlendirilen Panaztepe seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası,1999,Levha:160,Resim:2.

Benzerleri: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö II. Bine tarihlendirilen Panaztepe seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası,1999,Levha:105,Resim:5.

Resim 7: Panaztepe Buluntusu Gaga ağızlı testi (A.Özgen,2017).

No.8: Panaztepe buluntusu, Alabastron

Bulunduğu Müze: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri: Panaztepe.

Korunma Durumu: Genel olarak iyi durumda korunmuştur.

Renkler: Hamur: Bej rengi. **Boya:** Kiremit rengi.

Bezeme: Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Astar: Gerçek astarlıdır.

Fırınlama durumu: Orta derece fırınlanmıştır.5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzeyde gözenekler yoğundur.

Ayrıca gövdede astar ve çark izleri de görülmektedir.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir. Beş derecedir.

Form: Form genel olarak dar ve diktir.

Ağız kısmı dışa dönüktür. Boyun kısmı kısa ve kavislidir.Gövde boyundan omza kadar genişleyerek iner. Omuzdan sonra form kaideye kadar hafif bombeli olarak inmektedir

Tarihlendirme: Geç Hellas II (İ.Ö.1500'ler).

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö II. Bine tarihlendirilen Panaztepe seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası,1999. **Benzerleri:**

Resim 8:Panaztepe buluntusu, Alabastron. (A.Özgen,2017)

No:9, Panaztepe buluntusu Kapaklı kap

Bulunduğu Müze: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri: Panaztepe.

Korunma Durumu: Genel olarak iyi durumda korunmuştur.

Renkler: **Hamur:** Bej rengi.**Boya:** Kavun içi rengi. **Bezeme:** Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Astar: Gerçek astarlıdır. Altın mika astarlıdır.

Fırınlama durumu: Orta derece fırınlanmıştır.5 derecedir.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.Beş derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzey çok az pürüzlü ve parlaktır.Yüzey astar ve çark izlerivar.

Form: Genel olarak üçgene benzer bir formdadır.Kapak kısmı bir Çin şapkasına benzer.Ağız kısmı dışa dönük ve incedir.Boyun kısmı ince ve kavislidir. Omuzdan itibaren karına doğru genişleyen bir forma sahiptir.Karın kenarı yuvarlak ve keskin hatlıdır. Bu kısımda form değişiyor ve kaideye doğru kase şeklini alarak inceliyor.

Kaide ve dardır.Kulplar gövdeye bitişik,düz ve keskin formludur.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas II (İ.Ö.1500).

Bibliyografya: Vaessen Rik, “Cosmopolitanism, comunallity and appropriation of Mycenaean Pottery in Western Anatolia”, Anatolian studies/ Cambridge University Press, Volume: 66, Ocak 2016, sayfa 47.

Benzerleri: Marchese, R.T. 1978: ‘Late Mycenaean ceramic finds in the Lower Maeander river valley and a catalogue of Late Bronze painted motifs from Aphrodisias’ The Archaeological Journal135: 15–31,s.23.

Resim 9: Panaztepe buluntusu, Kapaklı kap. (A.Özgen, 2017)

No: 10, Panaztepe buluntusu yivli Alabastron

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe.

Korunma durumu: Genel olarak çok iyi durumda korunmuş.

Renkler: Hamur: Bej rengi.**Boya:** Kavun içi rengi.

Bezeme: Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Astar: Gerçek astarlıdır.Altın mika astarlıdır.

Fırınlama durumu: Orta derece fırınlanmıştır.5 derecedir.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.Beş derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzey çok az pürüzlü ve parlaktır.

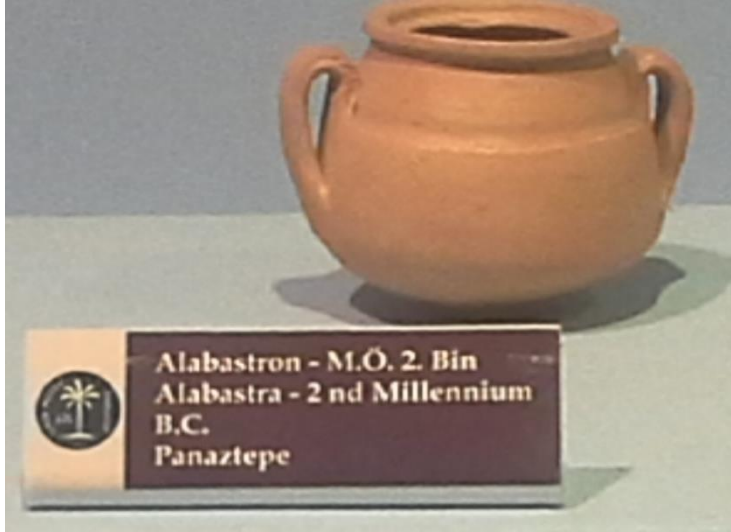
Form: Genel olarak yuvarlağa yakın bir formdadır.Ağız kısmı dışa dönük ve köşelidir. Kulplar bedene yapışık durmaktadır.Kulplar köşelidir ve yan taraflarında yiv yer almaktadır. Form yukarıdan aşağı doğru genişlemektedir. Kulpların hizasındaki omuz kısmında geniş bir yiv yer almaktadır. Kaide kısmı incedir.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas II (İ.Ö 1500).

Bibliyografya: Vaessen Rik, “Cosmopolitanism, comunallity and appropriation of Mycenaean Pottery in Western Anatolia”, Anatolian studies/ Cambridge University Press, Volume: 66 Ocak 2016, sayfa 47.

Benzerleri: Mac Sweeney, N. 2009,Beyond ethnicity: the overlooked diversity of group identities.Journal of Mediterranean Archaeology 22,s. 101–26.

Resim 10: Panaztepe buluntusu, yivli Alabastron. (A.Özgen, 2017)

No.11: Baklatepe buluntusu Çanak.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Tarih ve Sanat Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Baklatepe, Oda mezarı.

Korunma durumu: Yetersiz, çoğu yerinde kırık ve aşınmalar var.

Renkler: Hamur: Krem rengi. **Boya:** Şeftali rengi. **Bezeme:** Kahverengi, kiremit rengi.

Astar: Gerçek astarlı, astar rengi içte ve dışta şeftali rengi.

Fırınlama durumu: İyi derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.4 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzeyde dökülmeler ve bezemede solmalar mevcuttur.

Form: Genel olarak yarım daire şeklindedir.Ağızdan başlayarak genişleyen form kaideye doğru yeniden daralır.Ağız kısmı diktir.

Bezeme durumu: Üstte dalgalı çizgili altta bant çizgili.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A 2 (İ.Ö.1400-1300)

Bibliyografya: Şahoğlu Vasıf, Hayat Erkanal,“Baklatepe”, **Anadolu, Ankara Üniversitesi,**

Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Arkeoloji Bölümü Dergisi, Ek III.2 Anı, Armağan Serisi (Ed: Orhan Bingöl, Aliye Öztan, Harun Taşkiran), 2012, sayfa.97.

Benzerleri:Yayvan Çanak,Kazankaya buluntusu,M.Akyurt,M.Ö.II.Binde Anadoluda Ölü Gömme Adetleri,1999.s.55.

Resim 11: Çanak, Baklatepe buluntusu. (A.Özgen,2016).

No.12: Ephesos buluntusu Çan şekilli krater.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: Efes Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Ephesos, Ayasuluk tepesi Bizans Sitadeli.

Korunma durumu: Yetersizdir. Ağzın sağ kısmı ile sağ kulbun üst tarafında esas hamur rengini gösteren büyük ölçüdeki aşınmaya ve dış yüzeydeki çoğu kırık izine rağmen genel olarak iyi durumda sayılabilir.

Renkler: Hamur: Sarımsı krem rengi. **Boya:** Deve tüyü rengi. **Bezeme:** Sarımsı kırmızı kahve rengi.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlanma durumu: Fazla fırınlanmış. Ağız kısmında ve sol kulpda yer yer kararmalar mevcuttur.

Sertlik Derecesi: Orta sertliktedir. 4 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzeyde hiçbir gözenek bulunmamaktadır. Boyada yer dökülmeler ve solmalar görülmektedir.

Form: Çan şekilli form yuvarlağa yakındır. Ağız kısmı dışa dönük, gövde kısmı şişkindir. Kulplar, boyundan karın kısmına dek uzanmaktadır. Form kaideye doğru incelmektedir.

Bezeme durumu: Gövdenin ana kısmı ahtapot motifleri ile kaplanmış, aradaki yerler doldurma motifleri olan konsantrik daireler, çizgi sıraları ve benzeri motifler ile doldurulmuştur. Alt kısmında çizgi bant şeritleri yer almaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A (İ.Ö 1400-1300).

Bibliyografya: Gültekin Hakkı ve Musa Baran, “Selçuk Tepesinde Bulunan Miken Mezarı”, **Türk Arkeoloji Dergisi**, Cilt: II, 1964, s.123.

Benzerleri: Spiralli Krater, “M.Ö. II. Binde Batı Anadolu’nun Deniz Ticareti” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dilşat Sıla Vortuba (Mangaloğlu), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006, Levha: 19, Resim: 1

Resim 12: Ephesos çan şekilli krateri. (A.Özgen,2016).

No.13: Panaztepe buluntusu Amphora.

Bulunduğu müze ve envanternumarası: İzmir Tarih ve Sanat Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe.

Korunma durumu: Aşınmış ve hasarlı görünmekle birlikte genel olarak iyi durumda denebilir.

Renkler: Hamur: Bej rengidir. **Boya:** Koyu gri renktedir. **Bezeme:** Yüzey boyası dışında bezememsi bulunmamaktadır. **Astar:** Kendinden astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.5 derece.

Yüzey işleme durumu: Dış yüzeyin çoğu esas kil rengini gösteren aşınmalarla doludur. İç yüzeyde de bu tip aşınma izleri vardır.

Form: Ağzı dışa dönük, boyun kısmı dar, omuz kısmı geniş ve kulplar diktir. Gövde omuzlardan kaideye doğru incelmektedir. Kaide daha geniş bir taban şeklindedir. Bu Amphora formu hem Myken hem de Minyas seramiklerinde yaygındır.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışında bezeme bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A (İ.Ö 1400' ler).

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö.II.Bin'e Tarihlendirilen**

Panaztepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi,

Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara,1999,s.59.

Benzerleri: Troia Buluntusu,M.Akyurt, M.Ö.II.Binde Ölü Gömme Adetleri,Türk Tarih Kurumu,Ankara,1999,s.11.

Resim 13: Amphora, Panaztepe buluntusu (A.Özgen,2016).

No.14: Panaztepe buluntusu Matara.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe

Korunma durumu: Yetersizdir.Üzerinde büyük oranda aşınma vardır.

Renkler: Hamur: Devetüyü rengindedir.**Boya:** Kiremit rengi ve kahverengi.

Bezeme: Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Astar durumu: Kendinden astarlıdır.

Fırınlama durumu:Fazla fırınlanmıştır.Gövde kısmı boyun kısmından daha çok yanmış, yine bu bölümde renkte yanma sebebi ile oluşmuş koyulaşma vardır. **Sertlik derecesi:**Yüksek sertliktedir.6 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzeyde büyük ölçüde renk farklılıkları göz çarpmaktadır. Gövdede kir lekeleri, esas hamur rengini gösteren aşınma lekeleri vardır.

Form: Form şişeye benzer bir şekildedir.İnce boyunlu, tek kulplu ve şişkin karınlıdır.Yan tarafı çerçeve benzeridir.Üst kısmı kaplumbağa kabuğunu andıran, boyun kısmına doğru incelen bir form göstermektedir.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışında bezeme bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A 1 (İ.Ö.1400'ler).

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö. II. Bin'e Tarihlendirilen Panaztepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara, 1999, sayfa 102.

Benzerleri:Matara,Boğazköy,Osmankayası mezarlık buluntusu, M.Akyurt, M.Ö. II.Binde Ölü Gömme Adetleri, 1999,s.51.

Resim 14: Panaztepe matarası,(A.Özgen,2016).

No.15:Panaztepe buluntusu Alabastron.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe.

Korunma durumu:Yüzeyi üzerinde yer yer görülen aşınmalara rağmen iyi durumda sayılabilir.

Renkler: Hamur:Krem rengi. **Boya:** Devetüyü rengi. **Bezeme:** Kahverengi.kiremit rengi.

Astar: Gerçek astarlı.Astar boyası düzgün, yüzeyinde astar izleri görülmektedir ve gözeneksizdir.İç tarafı açık kahverengidir.

Fırınlama durumu: İyi fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.4 derecedir.

Yüzey işleme durumu:Yüzey durumu genel olarak çok az hasar görmüştür.Gövde kısmında astar ve çark izleri belirgindir. Kiremit rengi boyanın az miktarda aktığı ve bulaştığı farkedilebilir.

Form:Genel olarak köşelidir.Ağız kısmı dışa dönük, omuzlar dik, gövde silindir formdadır.Üç kulpludur.Üzengi şekilli ve dik olan kulplar, omuz hizasında yer almaktadır.

Bezeme durumu:Çizgi bant şeritlerden oluşmaktadır.Üst kısımda hizasında dikey çizgi sırası yer alır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A 1 (İ.Ö. 15. yüzyıl).

Bibliyografya:Sevinç Günel,**Panaztepe 2,M.Ö. II.Bine Tarihlendirilen Panazatepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi**,Türk Tarih Kurumu Matbaası,Ankara,1999, sayfa 59.

Benzerleri:Müskebi buluntusu, Alabastron,Metin Akyurt,M.Ö.II.Binde Anadolu'da Ölü Gömme Teknikleri,Türk Tarih Kurumu.,Ankara,1999,Sayfa:30.

Resim 15: Panaztepe alabastronu (A.Özgen,2016).

No. 16: Ephesos buluntusu şişkin karınlı şişe.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: Efes Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Ephesos, Ayasuluk Tepesi, Bizans Kalesi.

Korunma durumu: Karın kısmında kırıklar ve aşınmalar yoğun olarak görülmektedir.

Renkler:Hamur: Sarımsı krem rengi. **Boya:** Sarı ve krem rengi.

Bezeme:Kiremit rengi.

Astar: Kendinden astarlıdır.

Fırınlama durumu: Normal fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.4 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Karın kısmında renkte solmalar ve aşınmalar görülmektedir.

Form: Ağız kısmı geniş, boyun kısmı uzun ve karın kısmı şişkindir.

Bezeme durumu: Boyun kısmı çizgi bantlar ile bezeli, gövdenin üst kısmında spiraller yer almaktadır.Gövdenin alt kısmında yine çizgi bantlar yer almaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A 1 (İ.Ö. 15. yüzyıl).

Bibliyografya: Gültekin Hakkı ve Musa Baran, “Selçuk Tepesinde Bulunan Miken Mezarı”,

Türk Arkeoloji Dergisi, Cilt: 2,1964, sayfa 124.

Benzerleri:

Resim 16: Ephesos buluntusu şişkin karınlı şişesi (A.Özgen,2016).

No.17: Ephesos buluntusu Rhyton.

Bulunduğu Müze: Selçuk Müzesi

Buluntu yeri ve Konteksi: Ephesos, Ayasuluk tepesi, Bizans Kalesi.

Koruma durumu: Kötü. Kırılmış eserin parçaları bir araya getirilmiş, ama gövdenin ağız ve dip kısımlarındaki çoğu parçası eksiktir.

Renkler: Hamur: Beyaz. **Boya:** Koyu Sarı. **Bezeme:** Kahverengi.

Astar: Kendinden astarlıdır.

Bezeme Durumu: Üst taraf çok çeşitlidir. Üçgen ve çizgi sıraları alt alta birbirini izlemektedir. Arada noktalı bordürler yer almaktadır.

Alt kısımda çeşitli kalınlıkta çizgili şeritler yer almaktadır.

Fırınlanma durumu: İyi durumda fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta derece sertliktedir. 5 derecedir.

Yüzey İşleme Durumu: Yüzeyin çoğu yerinde renkte solma ve atmalar söz konusudur.

Form: Genel olarak külah şeklindedir. Ağız çevresi geniştir. Ağzın hemen üstünde kulp yer almaktadır. Kulbun kandil kulbunu andıran bir formu vardır.

Tipoloji: Myken Dönemi ayin amaçlı sunu kabı.

Tarihlendirme: Geç Hellas IIIA.2, (İ.Ö.15.yüzyıl.)

Bibliyografya: Gültekin Hakkı, Musa Baran, Selçuk Tepesinde Bulunan Miken Mezarı,

Türk Arkeoloji Dergisi, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1964, s.123.

Benzerleri: Konik Rhyton, “M.Ö. II. Binde Batı Anadolu’nun Deniz Ticareti”

(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dilşat Sıla Vortuba (Mangaloğlu), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006, s.50.

Resim 17: Ephesos buluntusu Rhyton (A.Özgen, 2016)

No.18: Panaztepe buluntusu Alabastron.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe

Korunma durumu: İyi durumda korunmuştur.

Renkler: Hamur: Bej rengi. **Boya:** Sarımsı koyu gri rengi.

Bezeme: Yüzey boyası dışında bezemesi yok.

Astar: Gerçek astarlıdır. Yüzeyinde astarlama izleri yer almaktadır

Fırınlama durumu: Fazla fırınlanmış, iç yüzey renginde kararma belirgin.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.4 derece.

Yüzey işleme durumu: Dış yüzey ve ağız esas kil rengini gösteren aşınma izleri ile kaplıdır. Ayrıca astarlama ve çark izleri de vardır.

Form: Ağız kısmı dışa dönüktür. Küçük dipli, geniş omuzlu, dik kulplu ve köşeli gövdelidir. Bu alabastron formu hem Minyas hemde Myken seramiklerinde yaygındır.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışından bezeme bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas IIIA 2 (İ.Ö. 1400-1300)

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö II. Bin'e tarihlendirilen Panazatepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege arkeolojisindeki Yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara,1999,s.58.

Benzerleri: Troya VII BBuluntusu,Alabastron,Umut Bilen,Anadolu'da Miken Buluntu Merkezleri,2008,Levha:13,Şekil:2.

Resim 18: Alabastron, Panaztepe buluntusu. (A.Özgen,2016)

No.19: Panaztepe buluntusu Alabastron.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe

Korunma durumu: İyi durumda korunmuştur. Ancak Kulpların rengi büyük oranda solmuştur.

Renkler: Hamur: Açık Bej. **Boya:** Sarımsı koyu gri. **Bezeme:** Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Astar: Kendinden astarlıdır.

Fırınlama durumu: İyi derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Kalın dercededir. 6 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzeyde katkı maddelerinin neden olduğu lekeler ve yer yer boyanın döküldüğü kısımlar vardır. Ayrıca yüzeyde gözenek ve oyuklar da mevcuttur.

Form: Dip kısmı düz, gövde silindire yakın formdadır. Karın çevresi köşelidir. Boyun kısa ve silindir şeklindedir. Ağız dışa dönüktür. Üç kulpludur. Kulplar dik ve katkılıdır.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışında bezeme bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas IIIA 2 (İ.Ö 1400-1300)

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö II. Bine tarihlendirilen Panazatepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara, 1999, s. 59.

Resim 19: Alabastron, Panaztepe buluntusu. .(A.Özgen,2016)

No.20: Panaztepe buluntusu Alabastron.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe.

Korunma durumu: Genel olarak iyi durumda olmakla birlikte yüzeyinde lekeler mevcuttur.

Renkler: Hamur: Bej. **Boya:** Sarımsı gri **Bezeme:** Yüzey boyası dışında Bezemesi bulunmamaktadır.

Astar: Kendinden astarlı.

Fırınlama durumu: Fazla fırınlanmış. İç ve dış yüzeyinde yer yer yanık izleri var.

Sertlik derecesi: Kalın derecededir.6 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Dış yüzeyde ağız çevresinde esas kil rengini gösteren leke, aşınma ve gözeneklerle birlikte fırınlanma sırasında oluşmuş lekeler yer almaktadır. Kulpların rengi daha açıktır. Ağız çevresinde de renkte solma vardır. Karın kısmında aşınmalar yoğunlaşmaktadır.

Form: Dip kısmı yuvarlak, gövde silindire yakın, basık bir formdadır ve şişkindir. Boyun kısa ve silindirik şeklindedir. Ağız kısmı dışa dönüktür. Kulplar diktir.

Bu Alabastron formu hem Myken hem de Minyas seramiklerinde yaygındır.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışında bezeme bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas IIIA 2, (İ.Ö 1400-1300).

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö II.Bine tarihlendirilen Panazatepe seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara,1999,Sayfa.59.

Benzerleri: Şişkin karınlı Alabastron, Müskebi buluntusu, M.Akyurt, M.Ö.II.Binde Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri, 1999, Şekil30,C.

Resim 20: Alabastron, Panaztepe buluntusu. .(A.Özgen,2016)

No. 21: Panaztepe buluntusu Çift kulplu kase.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe

Korunma durumu: İyi durumda korunmuştur.

Renkler: Hamur: Açık Bej rengidir. **Boya:** Sarımsı gri renktedir.

Bezeme: Yüzeyinde yüzey boyası dışında bezeme bulunmamaktadır.

Astar: Gerçek astarlıdır.

Fırınlama durumu: Fazla fırınlanmış, iç yüzey dıştan daha çok yanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta setlik derecesindedir. 4 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Dış yüzeyin çoğu esas kil rengini gösteren aşınmalarla doludur. Sol kulbun içtarafından aşınmış yerler vardır. Dış yüzeyde yanmış yerler vardır. Ağız kısmında da yer yer koyu lekeler bulunmaktadır. İç tarafın büyük kısmı yanmaktan dolayı kararmıştır.

Form: Gövde "S" şeklindedir. Ağız geniş ve dışa dönüktür. Boyun kısmı dardır. Gövde yukarıdan aşağı doğru daralmaktadır. Kaide kısmı ince ve dardır. Her iki yanda kulplar yer almaktadır. Bu kap formu hem Minyas, hemde Myken seramiklerinde yaygındır.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışında bezeme bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A 2/(İ.Ö 1400-1300)

Bibliyografya: Vortuba (Mangaloğlu) Dilşat Sıla, **M.Ö. II. Binde Batı**

Anadolu'nun Deniz Ticareti, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi Basımevi, 2006, s.64.

Resim 21: Çift Kulplu Kase Panaztepe buluntusu. (A.Özgen,2016)

No.22: Halkapınar Buluntusu Alabastron.

Bulunduğu müze ve envanternumarası: Efes Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Halkapınar Myken mezarı

Korunma durumu: Hiç iyi değildir. Yüzey büyük ölçüde aşınmıştır.

Ağız çevresi ve boynun çoğu kırılmıştır. Renkte büyük ölçüde sararma vardır.

Renkler: Hamur: Koyu sarı. **Boya:** Sarımsı bej. **Bezeme:** Koyu kahverengi.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta derecedir. 4 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Gerçek astarlı, yüzey büyük ölçüde pürüzsüzdür. Boyada yer yer dökülme ve çentikler mevcuttur.

Form: Genel olarak köşelidir. Ağız kısmı dışa dönük ve geniş kenarlı, boyun kısa, omuz kavisli, gövde geniş ve uzundur.

Bezeme durumu: Çoğunlukla bant bezemeleri ile kaplı, üst kısımda dikey kısa çizgiler vardır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A 2 (İ.Ö 15.yüzyıl.)

Bibliyografya: Bilen Umut, **Anadoluda Myken Buluntu Merkezleri.**

(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Ana bilim Dalı, 2008, s.81.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu, Alabastron, M.Akyurt, “M.Ö. II. Binde Anadolu’da Ölü Gömme Adetleri”, Ankara, 1998, Şekil:30, Resim:1.

Resim 22: Alabastron, Halkapınar Buluntusu.(A.Özgen,2016)

No.23: Panaztepe buluntusu Kulplu Şişe.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Tarih ve Sanat Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe.

Korunma durumu: İyi durumda korunmuştur.

Renkler: Hamur: Açık gri. **Boya:** Koyu gri. **Bezeme:** Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta derecedir. 4 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Gövde çok az gözeneklidir. Yüzey renginin değişik tonlarında izler görülmektedir. Gövdede çark ve astar izleri mevcuttur.

Form: Genel olarak gövde ince uzun bir formdadır. Ağız dışı dönük ve kalın, boyun ince uzun ve içe doğru kavislidir. Omuzlara kadar olan kısım tam bir şişe formundadır. Gövdenin en geniş yeri olan omuzdan sonra form tabana doğru incelmektedir. Gövdenin alt kısmı koni biçimine benzer bir form oluşturmaktadır. Kaide hafif dışı dönük ve halka dipli olarak adlandırılan bir formdadır. Omuz üzerinde karşılıklı gelecek şekilde dikine yerleştirilmiş ip delikli tutamak biçimli iki kulp yer alır.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A (İ.Ö 15. Yüzyıl.).

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö II. Bine Tarihlendirilen Panaztepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara, 1999, sayfa:365.

Resim 23: Kulplu Şişe Panaztepe buluntusu .(A.Özgen,2016)

No:24, Panaztepe Buluntusu Yonca ağızlı maşrapa.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksti: Panaztepe

Korunma durumu: Yetersiz, yüzeyde büyük oranda gözenek ve lekeler görülmektedir. Boyada büyük oranda aşınmalar vardır.

Renkler: Hamur: Bej **Boya:** Kavuniçi **Bezeme:** Bezemesi bulunmamaktadır.

Astar: Kendinden astarlıdır.

Fırınlama durumu: Yetersiz ve hatalı fırınlanmıştır. 3 derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzeyde büyük ölçüde gözenek ve aşınmalar mevcuttur.

Yüzey boyasında dökülmeler vardır.

Form:Yüzey form dip kısmından başlayıp, gövdede devam etmektedir. Yarım küre biçimini alan form boyun kısmına doğru gittikçe daralarak ağızda son bulmaktadır. Yonca biçimli ağız formunun bu şeklinin, kabın profilinden aşağı doğru genişleyerek gövdede devam eden bir süreklilik içerdiğini görmek mümkündür.Kabın ayrıca ağız kısmında başlayan ve gövdede birleşen dikey bir kulbu bulunmaktadır.Kulp elips kesitlidir.Ağızda yonca biçimini oluşturan akıtacak kısmı ise solda yer alır.Kabın tamamı incelendiğinde boyun, omuz ve gövdenin, ayırım yapılmaksızın bir bütün halinde yekpare işlendiği göze çarpmaktadır.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A 2 (İ.Ö 1400 ler.).

Bibliyografya:Günel Sevinç, Panaztepe II, M.Ö II Bin'e tarihlendirilen Panaztepe seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi.

Türk Tarih Kurumu Yayınları.1999, sayfa: 50.

Benzerleri:Yonca ağızlı kap, Yanarlar buluntusu, M.Akyurt, M.Ö.II. Binde Anadoluda Ölü Gömme Adetleri,1999,s.38.

Resim 24:Yonca ağızlı testi,Panaztepe buluntusu (A.Özgen,2017)

No:25, Panaztepe Buluntusu,Kulplu şişe.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksti: Panaztepe

Korunma durumu: Korunma yetersizdir.Yüzeyde yer yer kabarma ve aşınmalar görülmektedir.Gövdenin çoğu yerinde esas kil rengi boyanın altından kendini göstermektedir.

Renkler: **Hamur:**Bej rengi.**Boya:**Turuncu.**Bezeme:**Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Astar:Kendinden astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.5 derecedir.

Sertlik derecesi: Orta derecedir. 4derecedir.

Yüzey işleme durumu:Yüzey çok pürüzlü ve gözeneklidir.Çoğu yerinde yüzey rengi solmuş yada kil rengi boyanın altından görülmeye başlamıştır.

Form: Gövde genel olarak ince ve uzun bir formdadır. Ağız dışa dönük ve kalın boyun ince uzun ve içe doğru kavislidir.Omuzun üst kısmında bir yiv bulunmaktadır.Gövdenin en geniş yeri olan karından sonar form tabana doğru incelmektedir.Gövdenin alt kısmı koni biçimine benzer bir form oluşturmaktadır.Kaide hafif dışa dönük ve halka dipli olarak adlandırılan bir formdadır.Omuz üzerinde karşılıklı gelecek şekilde yerleştirilmiş ip delikli tutamak biçimli iki kulp yer almaktadır.

Bezeme durumu:Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A 2 (İ.Ö 15. Yüzyıl)

Bibliyografya:Sevinç Günel,**Panaztepe 2, M.Ö.2.Bin'e tarihlendirilen Panaztepe seramiğinin Batı Anadolu ve Ege arkeolojisindeki yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara, 1999 , s.365.

Benzerleri:Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö.2.Bin'e tarihlendirilen Panaztepe seramiğinin Batı Anadolu ve Ege arkeolojisindeki yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara, 1999,Levha:158.

Resim 25: Kulplu şişe, Panaztepe Buluntusu.(A.Özgen,2016)

No: 26, Ephesos buluntusu Matara tipi kap.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: Efes Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksti: Ephesos, Ayasuluk tepesi, Bizans Kalesindeki Myken mezarı

Korunma durumu: İyi Korunamamıştır. Gövdenin çoğu yerinde çatlaklar ve çentikler bulunmaktadır. Özellikle karın kısmında dört tane derin çentik bulunmaktadır.

Renkler: Hamur: Krem rengi. **Boya:** (Dış): Deve tüyü rengi (İç): Siyah.

Bezeme: Kiremit rengi.

Astar: Gerçek astarlı. Siyah boyanın üzerine devetüyü, krem renginde astar çekilmiştir.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır. 5 derecededir.

Sertlik derecesi: Orta derece. 4 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzey genel olarak hafif pürüzlüdür. İç tarafta renkte yer yer soyulmalar vardır.

Form: Gövde yuvarlağa yakın, ön arkadan basık matara biçimlidir. Ağız dışa dönüktür, boynun alt ve üst kısımlarında yivler bulunmaktadır. Kulplar boyundan omuzlara uzanmaktadır. Dışa dönük konik bir kaidesi vardır.

Bezeme durumu: Genel olarak gövdenin ortasından çıkan Konsantrik dairelerden oluşmaktadır. Yan tarafta konsantrik zigzaglar yer almaktadır. Boyunda dalgalı çizgi bezemeleri bulunmaktadır. Kulplar kahverengi boyalıdır. Ağız kısmında yine bir daire formu yer almaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A 2 (İ.Ö 1400-1300)

Bibliyografya: Bilen Umut, **Anadoludaki Myken Buluntu merkezleri,**

(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.) Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın 2008, sayfa: 87.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu, Matara tipi kap, M.Akyurt, “M.Ö.II.Bin’de Ölü Gömme Teknikleri”, 1998, Şekil:31, Çizim:4.

Resim 26: Matara tipi kap Ephesos buluntusu (A.Özgen,2016).

No. 27: Panaztepe buluntusu Amphora.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe.

Korunma durumu: İyi durumda korunmuştur.

Renkler: Hamur: Bej, koyu sarı.**Boya:** Koyu gri, Kahverengi.

Bezeme: Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlanma Durumu: Fazla fırınlanmış, dış yüzeyinde yer yer yanık izleri vardır

Sertlik derecesi: Yüksek derece sertliktedir. 7 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Dış yüzeyde esas kil rengini gösteren leke, aşınma ve gözenekler birlikte fırınlanma sırasında oluşmuş lekeler yer almaktadır.

Form: Genel olarak form inceve uzundur. Boyun kısmı uzundur. Omuz kısmı yivlidir ve kulpları üst hizasına gelmektedir. Kulplar gövdenin orta kısmından çıkıp, omuz hizasına kadar yükselmektedir. Boyundan gövdeye kadar genişleyen form gövdeden itibaren tabana doğru yine daralmaktadır. Taban geniştir.

Bezeme durumu: Yüzey boyası dışında bezemesi bulunmamaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas IIIA 2 (İ.Ö.1400- 1300).

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2; M.Ö.II. Bine tarihlendirilen Panaztepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege arkeolojisindeki Yeri ve Önemi,**

Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara, 1999, s.66.

Benzerleri: Panaztepe buluntusu, Çömlek Sevinç Günel, **Panaztepe 2; M.Ö.II. Bine tarihlendirilen Panaztepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege arkeolojisindeki Yeri ve Önemi,** Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara, 1999, s.67.

Resim 27: Amphora, Panaztepe buluntusu. (A.Özgen,2016).

No.28: Panaztepe buluntusu Amphora.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe mezarlık buluntusu

Korunma durumu: Genel olarak yetersiz derecede korunmuştur.Yüzeyde birleştirilme yerleri belirgindir. Gövdenin alt kısmında ve ağızda esas hamur rengini gösteren aşınmalar mevcuttur. Gövdenin tamamı yoğun bir kir tabakası ile kaplıdır.

Renkler: Hamur: Koyu sarı. **Boya:** Şeftali rengi.**Bezeme:** Kırmızı kiremit rengi.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta derecedir. 4 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Hafif pürüzlü olan yüzeyde bezemede aşınma ve solma yoğun olarak görülmekte ve aşınma ile birlikte çentiklerde artık görülmektedir.

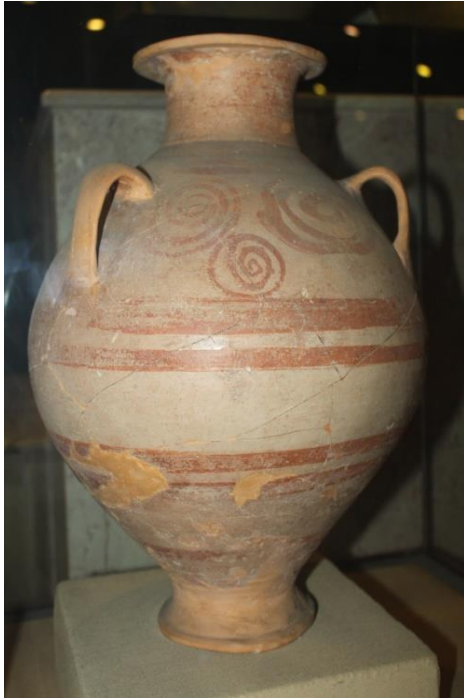
Form: Genel olarak yuvarlağa yakın armuda benzer bir formdadır. Ağız düz ve geniş, boyun kavislidir. Form omuzlardan karına doğru genişlemektedir. Üç kulpludur. Dik olan kulplar omuz kısmında yer almaktadır.Form karından sonra kaideye doğru incelmektedir. Kaide dışa dönük ve düzdür.

Bezeme durumu: İki sıra halinde düzenlenmiş ve birbirine bağlı spirallerden oluşmaktadır. Omuzun üzerinde ve boyun kısmındaki çizgi bantlar, gövdede ve diptede görülmektedir. Gövdenin en geniş kısmında, birbirine paralel çizilmiş iki kalın çizgi bant arasında, ince çizgilerin çizildiği bir düzenleme yer almaktadır. Gövdenin en alt kısmında ve dipte yer almak üzere yine birbirine paralel çizgi bant yer almaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A2 (İ.Ö 1400)

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2; M.Ö. 2. Bin'e Tarihlendirilen Panaztepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi**, Türk Tarih Kurumu Matbaası, Ankara, 1999, s.220.

Benzerleri: Mountjoy, Benzi, Tombe, s.236, no.1.a.

Resim 28: Amphora, Panaztepe buluntusu.(A.Özgen,2016)

No.29: Panaztepe buluntusu, Oinochoe

Bulunduğu Müze ve envanter numara: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri: Panaztepe.

Korunma Durumu: Korunma durumu oldukça yetersizdir.

Yüzeyinde yer yer dökülme ve aşınmalar bulunmaktadır.

Renkler: Hamur: Bej-sarı rengi. **Boya:** Şeftali rengi.

Bezeme: Kiremit rengi.

Bezeme durumu: Yüzeyinde ince ve kalın çizgi bant şeritleri bulunmaktadır.

Astar: Gerçek astarlıdır.

Fırınlama durumu: Orta derece fırınlanmıştır.5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzeyinde çatlak ve aşınmalar bulunmaktadır.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir. Beş derecedir.

Form: Form genel olarak yuvarlak ve basıktır.

Ağız kısmı geniş, boyun kısmı uzun ve kavislidir.Gövde yuvarlak ve hafifçe basıktır.Karın kısmına kadar genişleyen form, karından sonra kaideye doğru incelmektedir.Kaide ince ve küçüktür.

Tarihlendirme: Geç Hellas III B (İ.Ö.1400'ler).

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö II. Bine tarihlendirilen**

Panaztepe Seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi,Türk Tarih Kurumu Matbaası,1999

Benzerleri:Yuvarlak ağızlı testi,Beşiktepe buluntusu,M.Aykurt,M.Ö.II.Binde Ölü Gömme Adetleri,1999,Şekil:14.

Resim 29: Panaztepe buluntusu,Oinochoe, (A.Özgen,2017)

No. 30: Baklatepe buluntusu Kyliks.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Baklatepe.

Korunma durumu: Gövdenin genelinde kırıklar ve çatlaklar bulunmaktadır.

Renkler: Hamur: Açık Bej. **Boya:** Sarımsı bej. **Bezeme:** Kahverengi.

Astar: Gerçek astarlıdır.

Fırınlama durumu: Fazla fırınlanmış, iç taraf dıştan daha fazla yanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir. 5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzeyde, bezeme boyasında yer yer akma ve solmalar vardır.

Form: Çan şeklinde, dik kulplu, küçük kaide tabanlıdır.

Bezeme durumu: Üstte kahverengi bant şeritlerin arasında yarım daireler ve çizgiler yer almaktadır. Yatay ve dikey çizgilerin oluşturduğu boşluk dalga motifleriyle doldurulmuştur. Alt kısımda kaidede ve iç tarafta yine kahverengi bant şeritleri yer almaktadır.

Tarikhlendirme: Geç Hellas III B (İ.Ö 1300-1320).

Bibliyografya: Vasıf Şahoğlu, Hayat Erkanal, (Baklatepe), **Anadolu, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Bölümü Dergisi**, 2012, sayfa 97.

Benzerleri: Myken Kyliksi. Dikey zigzag ve triglif motifli, 1300-1190 BC. Ashmolean Museum, Oxford, L 1960. 4.

Resim 30: Kyliks Baklatepe buluntusu. (A.Özgen,2017)

No.31: Baklatepe Buluntusu Dinos.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Baklatepe, Oda mezarı

Korunma durumu: Yetersizdir. Çoğu yerindeki izlerden kırılıp tekrar birleştirildiği görülmektedir.

Renkler: Hamur: Bej rengidir. **Boya:** Devetüyü rengidir. **Bezeme:** Açık kahverengi ve kiremit rengidir. **Astar:** Gerçek astarlıdır.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir. 5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzey durumu genel olarak iyi olmakla birlikte, yer yer kırık izler ve gözeneklerle kaplıdır.

Form: Genel olarak yuvarlağa yakındır. Ağız kısmı hafifçe kavislidir.

Bezeme durumu: Ağızda kahve rengi ve kiremit rengi çizgi bantlar yer almaktadır, altında açık kahverengi dalga formu yer almaktadır. Dalga formu altında yine çizgi formu yer almakta, onun altında da esas önemli bezeme formu bulunmaktadır. Bu üçgen şekilli bir motiftir. Yan tarafındaki içi çizgili üçgenler Anadolu formunu hatırlatmaktadır. İç taraf koyu kahverengidir. Alt kısmında yine çizgi bant motifleri yer almaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III B (İ.Ö 1300-1230)

Bibliyografya: Hayat Erkanal ve Turan Özkan, **Tahtalı Barajı Kurtarma Projesi**, Kültür Bakanlığı, İzmir, 1999, s.16, /Kapak çalışması.

Resim 31: Dinos, Baklatepe Buluntusu. (A.Özgen, 2017)

No.32: Miletos Buluntusu Üzengi Kulplu Kap.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Miletos / 5.kat.

Korunma durumu: Yetersiz.Yüzeyde çoğu yerde aşınma ve dökülmeler mevcuttur.

Renkler: Hamur:Koyu sarı. **Boya:**Şeftali rengi.**Bezeme:**Kahverengi kiremit.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derece fırınlanmış olmasına rağmen yüzeyinde yer yer is lekeleri vardır. **Sertlik derecesi:** Orta derecedir.5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzeyde bezeme renginde yer yer akmalar görülmektedir.

Ayrıca çatlak, çizik ve oyuklar da mevcuttur.

Form: Genel olarak yuvarlağa yakın bir formdadır.Omuzu üzerinde kabın tam orta ekseninde yükselen ‘sahte ağız’ kısmı, silindirik biçiminde yukarıya doğru genişleyen ince ve uzun bir boyundan oluşmaktadır.Bunun tepe kısmında dışa doğru kalınlaştırılmış bir profil izlenebilmektedir.Dik olan kulplar buradan omuzlara doğru inmektedir.Omuz kısmında, kulpların hizasında akıtacak bulunmktadır.Gövde omuzlara doğru genişlemekte, sonra da kaideye doğru incelmektedir.

Bezeme durumu: Kulp ve ağzı çevresinde konsantrik yarım daireler yer almaktadır. Sahte ağzın tepe kısmında konsantrik daire formları yer almaktadır.Omuz kısımdaki bezeme V harfine benzeyen iç içe geçmiş açılardan oluşmaktadır.Kulpların arka yarafında üç tane, kulplar ve akıtacak arasında ise birer tane yer almaktadır. Gövdenin geri kalan kısmında bant çizgileri yer alır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III B (İ.Ö 1300-1230)

Bibliyografya: Barış Gür, **MikenUygırlığı ve Ahhiyawa**, Arkeoloji ve Sanat Yayınları 2014,s.94.

Benzerleri: Müskebi buluntusu, Üzengi Kulplu Kap, M.Akyurt,”M.Ö.II.Binde Anadolu’da Ölü Gömme Adetleri”,Ankara,1998,Şekil:29,Resim:3.

Resim 32: Üzengi Kulplu Kap, Miletos Buluntusu. (A.Özgen,2016)

No.33: Panaztepe Buluntusu Amphora.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Myken Pitos Mezarı/ Panaztepe

Korunma durumu: İyi durumda korunmuştur.

Renkler: Hamur: Sarımsı krem. **Boya:** Şeftalı rengi. **Bezeme:** Kahverengi, Turuncu, Sarı.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.5 derecedir.

Sertlik derecesi: Yüksek derece sertliktedir 6 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzeyde az miktarda gözenek ve renkte koyulaşmış yerler bulunmaktadır. Bezeme boyasında yer yer dökülmeler görülmektedir. Kulpların boyasında dökülmeler göze çarpmaktadır.

Form: Genel olarak armuda benzer bir formdadır. Ağız kısmı geniş ve düz, boyun kısmı kısa ve kavislidir. Omuz diktir. Kulplar omuzda yer almaktadır. Omuzdan itibaren form, kaideye doğru oldukça içe dönük kavisli bir biçimde inmektedir. Kaide kısmı çok geniş değildir.

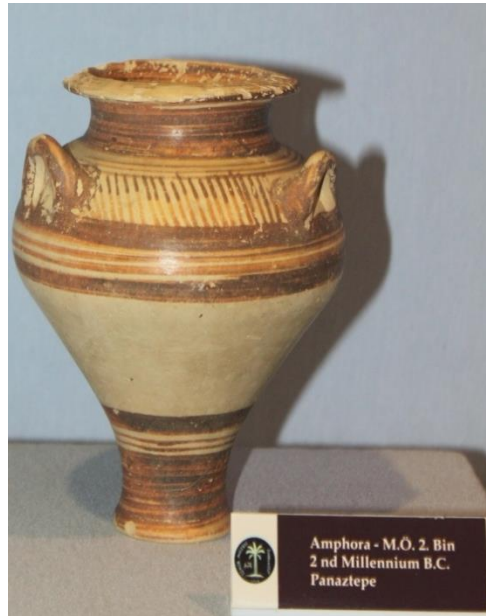
Bezeme durumu: Bezeme formunun çoğunu ince ve kalın yatay çizgi bant şeritler oluşturmaktadır. Omuz kısmında çapraz ince çizgi dizisi yer almaktadır. Omzun hemen altında yine çizgi bantlar yer almaktadır. Karın kısmı boştur. Gövdenin alt kısmında yer alan ince turuncu çizgiler, kalın kahverengi çizgilerle iç içedir. Kaidenin üzerinde ince turuncu bir çizgi bulunmaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III B (İ.Ö 1300-1230)

Bibliyografya: Sevinç Günel, **Panaztepe 2, M.Ö II. Bine tarihlendirilen**

Panaztepe seramiğinin Batı Anadolu ve Ege Arkeolojisindeki Yeri ve Önemi, Türk Tarih Kurumu Matbaası,1999,s.57.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu, Amphora, M.Akyurt,"M.Ö.II.Bin'de Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri", Ankara,1998,Şekil:32,Resim:3.

Resim 33: Amphora Panaztepe Buluntusu.(A.Özgen,2017)

No.34: Panaztepe Buluntusu Alabstron.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Tarih ve Sanat müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe Tholos Mezarı

Korunma durumu: Yüzeyinde büyük orandan silinme mevcuttur.

Sol kulpun altında aşınma yer almaktadır.Omuz kısmında çok sayıda çatlak bulunmaktadır.

Renkler: Hamur: Sarımsı Bej. **Boya:** Grimsi Bej. **Bezeme:** Kahverengi

Astar: Kendinden astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.5 derecedir.

Sertlik derecesi: Orta derece sertliktedir. 5 derecedir

Yüzey işleme durumu: Yüzey fazla pürüzlüdür.Bezemelerde solma ve silinmeler yoğundur.

Form: Gövde genel olarak beşgen formundadır. Boyun kısa ve iç bükeydir.Ağız geniş ve dışa dönük, boyun kısa ve kavislidir.İki kulpludur ve kulplar diktir.

Bezeme durumu: Boyundan omuza kadar çizgili bant şeritler vardır.Omuz kısmında iki kulp arasında dalgalı çizgiler yer almaktadır.Bu dalga formlarının ardından gövdenin alt kısmında yine çizgi bant şeritleri yer almaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III B (İ.Ö. 1300-1230)

Bibliyografya:Erkanal Hayat ve Armağan Erkanal,Kültürlerin Köprüsü Anadolu; Türk - Alman Eski Çağ Bilimlerinde Güncel Bilimsel Araştırmalar ve Yeni Bakış Açıları ve Orta Batı Anadolu'da Yeni Tarih Öncesi Araştırmaları; Baklatepe, Limantepe,Çeşme Bağlarası, Panaztepe,7-9 Temmuz 2014 de Bonn da yapılan Kültürlerin Köprüsü Anadolu konulu Uluslararası Sempozyumun Kitabı, Ed:Ünsal Yalçın& Hans Dieter Bienert, Bonn, 07-09,07,2014,s:197.

Benzerleri:Müskebi Buluntusu, „M.Akyurt,“M.Ö.II.Binde Ölü Gömme Adetleri”, Ankara,1998,şekil:30,B.

Resim 34: Alabstron, Panaztepe Buluntusu.(A.Özgen,2017)

No.35: Baklatepe buluntusu Kyliks.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Baklatepe, Myken Oda mezarı

Korunma durumu: Ön kısmın yüzeyinde bezeme üzerinde, bezemeyi bozan çizik ve dökülmeler yer almaktadır.Tabanda da yine büyük oranda aşınma vardır.

Renkler: Hamur: Pembemsi kremrengi. **Boya:** Sarımsı krem.

Bezeme: Kahverengi.

Astar: Gerçek astarlı

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi: Orta derece sertliktedir. 4 derecedir

Yüzey işleme durumu: Hafif pürüzlü olan yüzeyde bezeme boyasında yer yer aşınmalar mevcuttur.Ayrıca yüzey boyasındada yer yer dökülmeler mevcuttur.

Form: Genel olarak kavisli bir formda olan kadeh, ağızdan boyna doğru incelmektedir.Boyun kısmı düz ve silindirik şeklindedir.Kaide basık ve düzdür. Kulplar ağzın iki yanındadır.

Bezeme durumu: Üst kısımda ahtapot motifi yer almakta, alt kısımda doldurma motifi olarak çizgi bantlar yer almaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III B (İ.Ö. 1300-1230)

Bibliyografya:Hayat Erkanal ve Turan Özkan,Tahtalı Barajı Kurtarma Projesi, Kültür Bakanlığı, İzmir,1999,s.16.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu, Kylix, M. Akyurt,"M.Ö.II.Bin'de Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri, Ankara,1998,Şekil:28,Resim:6.

Resim 35: Kyliks, Baklatepe buluntusu. (A.Özgen,2017)

No.36: Panaztepe Buluntusu Matara tipi Kap.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe

Korunma durumu: Yetersiz, alt yüzey büyük oranda kırık ve çatlaklar ile doludur. Ayrıca üst tarafta, yan bölgeden karın kısmına doğru uzanan büyük bir dökülme vardır. Üst tarafta boyun ile birleştiği yer ayrı bir dökülme mevcuttur.

Renkler: Hamur: Koyu sarı. **Boya:** Devetüyü rengi. **Bezeme:** Koyu Kahve rengi, Kiremit rengi.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır. 5 derecedir.

Sertlik derecesi: Orta derece sertliktedir. 5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Hafif pürüzlü olan yüzeyde yer çentik ve aşınmalar vardır. Bezemede dökülmeler üst tarafta yoğundur.

Form: Genel olarak yuvarlak bir formdadır. Ağız kısmı dışa dönüktür. Boyun kısmı içe bükey ve uzundur. Karın kısmı bombeli ve yuvarlaktır. Tek kulpludur. Kulp boyundan çıkıp alt tarafta karın ile birleşmektedir.

Bezeme durumu: Genel olarak konsantrik yarım dairelerden oluşmaktadır. Bezeme Üst tarafta ve boyunda kahverengi, alt tarafta kiremit rengidir. Orta kısımda dalga benzeri bombeli çizgi sırası görülmektedir.

Tarihlendirme: Geç Hellas III B (İ.Ö 1300-1230)

Bibliyografya: Bilen Umut, **Anadoludaki Myken Buluntu merkezleri**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın 2008, s.60.

Benzerleri: Matara tipi kap, Boğazköy, Osmankayaşı Urne mezarlığı, M.Akyurt, M.Ö.II.Bin'de Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri, 1999, s.55, şekil C.

Resim 36: Matara tipi Kap, Panaztepe Buluntusu. (A.Özgen, 2017)

No.37: Panaztepe buluntusu Kulplu Şişe.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Tarih ve Sanat Müzesi

Buluntu yeri ve konteksti: Panaztepe

Korunma durumu: Yetersiz, yüzeyinde büyük oranda kırık ve çatlaklar bulunmaktadır. Omuz kısmındaki parçalardan bir eksiktir.

Boyun kısmı bantla tutturulmaktadır.

Renkler: Hamur: Krem rengi. **Boya:** Krem rengi. **Bezeme:** Kızıl kahverengi

Astar: Gerçek astarlıdır.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır. 5 derecedir.

Sertlik derecesi: Orta derece sertliktedir. 5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Eserin yüzeyi çok az pürüzlü ve parlaktır.

Bezeme formunda yer yer dökülmeler bulunmaktadır.

Form: Genel olarak bir şişe formundadır. Boyun uzun ve silindirik şeklinde, gövde ise basıktır. Kulplar omuz ve boyun arasındadır. Form karından itibaren kaideye doğru incelmektedir. Kaidesi incedir.

Bezeme durumu: Ağız kısmında kalın kahverengi çizgi bant yer almaktadır. Bu formun hemen altında iki ince çizgi şeridi yer almakta, bunları yine kalın bir çizgi bant formu takip etmektedir. Omuz kısmında ağ motifleri yer almaktadır. Bu motifleri de ince çizgi sıraları takip etmektedir. Kulpların üzerindeki bezeme spiral şeklindeki çizgilerden oluşmaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas IIIB (İ.Ö 1300-1230)

Bibliyografya: Barış Gür, Geç Hellas IIIC Seramiği, **Dokuz Eylül Üniversitesi,**

Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt: 1, Sayı: 1, İzmir, 2012, s. 61.

Benzerleri: Maşathöyük buluntusu, Kulplu Şişe, Umut Bilen, Anadolu'da Miken Buluntu Merkezleri, 2008, Levha: 79, Resim: 1.

Resim 37: Kulplu Şişe, Panaztepe buluntusu. (A. Özgen, 2017)

No.38: Panaztepe buluntusu Amphora.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Tarih ve Sanat Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe, 5. Kat buluntusu

Korunma durumu: Yüzeyinde yer alan çatlak aşınma ve kırık izleri ile büyük oranda silinme mevcuttur.Omuz kısmındaki bezemede solma ve silinme görülmektedir.

Renkler: Hamur: Krem rengi.**Boya:** Grimsi bej rengi.**Bezeme:** Kahverengi.

Astar: Gerçek astarlı

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır.

Sertlik derecesi:Orta derecedir.5 derecedir.

Yüzey işleme durumu:Yüzey genel olarak fazla pürüzlü değildir.Bezemelerde dökülmeler büyük orandadır.Ayrıca solma ve silinmelerde yoğundur. Ağız kısmında ve tabanın hemen üzerinde esas hamur rengini gösteren aşınmalar vardır.

Form: Üzengi kulplu dik Myken amphorası.Ağız geniş ve dışa dönük.Boyun kısa ve kavislidir.Omuz kısmı diktir.Üç kulpludur.Kulplar diktir. Omuz kısmına kadar genişleyen form omuzdan sonra incelmektedir.Kaide dışa dönük ve küçüktür.

Bezeme durumu:Omuz kısmında iki kulp arasında dalgalı çizgiler yer almaktadır.Gövdenin alt kısımlarında çizgili bant şeritler yer almaktadır.Boyunda bulunan şeritler büyük oranda silinmiştir.Kulpların boyası da fazlası ile silinmiştir.

Tarihlendirme: Geç Hellas III B (İ.Ö 1300-1230)

Bibliyografya:Barış Gür, Anadolu'da Geç Hellas IIIC Dönemi, **Dokuz Eylül Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, Cilt:2, 2012,s.61.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu, Amphora, M.Akyurt,"M.Ö.II.Bin'de Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri", Ankara,1998,Şekil:32,Resim4.

Resim 38: Amphora Panaztepe buluntusu. (A.Özgen,2017)

No.39: Metropolis BuluntusuÜzengi Kulplu Testi.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Yeniköy/Metropolis

Korunma durumu: Ağızlık kısmındaki dökülmelere ve kulpların alt kısmındaki kirlere rağmen genel olarak iyi durumdadır.

Renkler: Hamur: Bej rengi.**Boya:** Şeftali **Bezeme:** Turuncu,kiremit rengi.

Astar: Gerçek astarlıdır

Fırınlama durumu: Fazla fırınlanmıştır. Ağızlık kısmının altında hafif kararma vardır.**sertlik derecesi:** Orta derece sertliktedir.5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Dış yüzeyde bezemelerde yer yer atma ve solmalar vardır.Ağızlığın alt kısmında büyük oranda yanık izleri ve gözenekler yer almaktadır.Ağzın üst kısmında ise dökülme ve aşınmalar bulunmaktadır. Ağızlık, kulp ve sahte ağızın olduğu üst kısmın birleştirme yeri belirgindir.Ayrıca burası gövdenin geri kalanından daha kirlidir.

Form: Genel olarak yuvarlağa yakın bir formdadır.Omuz üzerinde kabın tam orta ekseninde yükselen ‘sahte ağız’ kısmı, silindir biçiminde yukarıya doğru genişleyen ince ve uzun bir boyundan oluşmaktadır.Bunu tepe kısmı dışı doğru mantar şekilli olarak yükselmektedir.Form alttan ve üstten basıktır.Orta kısım düzdür.Kulplar ise sahte ağızın üzerinde birleşmektedir.

Bezeme durumu: Üst tarafta göz ve damla motifleri yer almaktadır.

Bu motifler kulplar ağız ve sahte ağzın bulunduğu üst kısmı çevrelemektedir. Sahte ağzın tepe kısmındaki çizgi bant bezemeleri bu kısmın bombeli profilini belirtecek şekildedir.Kulplar çizgi bantla doldurulmuştur.Orta kısımda ise zigzag üçgen ve bağlantılı dairelerden oluşan geometrik şekiller yer alır. Alt taraf ise çizgi bantlar ile bezelidir.

Tarihlendirme: Geç Hellas IIIC (İ.Ö.1230-1100)

Bibliyografya: Barış Gür, Anadolu'da Geç Hellas III C seramiğine ilişkin bazı gözlemler, **Arkeoloji ve Sanat Dergisi**, Mayıs-Ağustos, Sayı:140,Arkeoloji ve Sanat Yayınları ,2012,s:40.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu, Üzengi Kulpu Kap,M.Akyurt,”M.Ö.II.Binde Ölü Gömme Adetleri”, Ankara,1998,Şekil:29,Resim:1.

Resim 39: Üzengi Kulplu Testi- Metropolis Buluntusu.(A.Özgen,201

No.40: Miletos Buluntusu Maşrapa.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Miletos, III.Kat.

Korunma durumu: Yüzeyde büyük oranda çatlaklar bulunmaktadır.Eserin yan tarafında bezemede dökülme ve lekeler mevcuttur.

Renkler: Hamur: Bej-Krem.**Boya:** Krem.**Bezeme:** Kahverengi.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmıştır 5derecedir.

Sertlik derecesi: Azdır.3 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Hafif gözenekli olan yüzeyde esas hamur rengini gösteren aşınmalar ve bezeme renginde dökülmeler bulunmaktadır.

Form: Gövde genel olarak silindire yakın iç bükey bir formdadır. Ağız dışı çekik, gövde içe doğru kavislidir.Tek kulbu vardır. Üç ayaklıdır ve bu ayaklar gövdenin yan tarafından çıkmaktadır

Bezeme durumu: Ağız kısmında dalga motifler ve hemen altında çizgi bant formu yer almaktadır.Ana gövdede spirallerden oluşmuş kuş formları ve küçük ve içleri zigzaglarla doldurulmuş balık formları yer almaktadır.Bunların altında yine çizgi bant formu yer almaktadır.Çizginin altında gövdenin alt kısmında konsantrik yarım daireler ve dikey kısa çizgi sıraları yer almaktadır.Ayaklarda da kalın çizgiver noktalar yer almaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III C (İ.Ö.1230-1100)

Bibliyografya:Barış Gür, (Anadoluda Geç Hellas III C Seramiğine İlişkin Gözlemler.),**Arkeoloji ve Sanat Dergisi**, Mayıs-Ağustos 2012,**Arkeoloji ve Sanat Yayınları**, s.40.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu Sepet Kulplu Kap, M.Akyurt,"M.Ö.II.Binde Ölü Gömme Adetleri", Ankara,1998,Şekil33,Resim 1.

Resim 40: Maşrapa Miletos Buluntusu. (A.Özgen,2017)

No.41: Metropolis Buluntusu Alabastron.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Yeniköy Metropolis

Korunma durumu: Yetersiz. Ağız kısmının yarısı kırıktır. Gövde kısmında ise aşınma ve dökülme izleri görülmektedir.

Renkler: **Hamur:** Koyu sarı. **Boya:** Koyu sarı. **Bezeme:** Koyu kahverengi.

Astar: Kendinden astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmasına rağmen, yer yer renkte koyulaşmalar vardır.

Sertlik derecesi: Orta derecedir. 5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Hafif pürüzlü olan yüzeyin çoğu yerinde lekeler vardır. Bu lekelerin bazıları beyazdır. Gövde kısmındaki geri kalanı ise yüzey renginin koyulaşmış tonlarındadır.

Form: Genel olarak silindir şeklinde olan form yayvan değildir. Ağız uzundur. Üç kulpludur. Bu kulplar gövdeye çapraz ve paralel şekildedir.

Bezeme durumu: Bezeme koyu sarı zemin üzerine çeşitli kalınlıklarda koyu kahverengi çizgi bantlardan oluşmaktadır. Ağız üst bölümünde kahverengi bir bordür yer alır. Ağızın geri kalanı tamamen kahverengidir. Boyun kısmında ince koyu sarı boş bir alan bırakılmıştır. Gövdenin geri kalanında, ince kalın kahverengi bant çizgileri birbirini takip etmektedir. Kulplarda da kısa ve kalın bordür sıraları yer almaktadır.

Tarihlendirme: Geç Hellas IIIC (İ.Ö 1230-1100)

Bibliyografya: Barış Gür, Anadolu'da Geç Hellas IIIC seramiğine ilişkin bazı gözlemler, **Arkeoloji ve Sanat Dergisi** Mayıs-Ağustos 2012, sayı: 140, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, s. 40.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu, Alabastron, Umut Bilen, Anadolu'da Miken Buluntu Merkezleri, 2008, Levha: 13, Şekil: 2.

Resim 41: Alabastron Metropolis Buluntusu. (A.Özgen, 2017)

No.42: Metropolis buluntusu Alabastron.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Yeniköy- Metroplis

Korunma durumu: Genel olarak yetersizdir. Yüzeyinde esas kil rengini ve boya rengini gösteren aşınmalar bulunmaktadır. Ayrıca bezemede de, özellikle alt kısmında dökülme ve aşınmalar yer almaktadır.

Renkler: Hamur: Bej. **Boya:** Şeftali rengi. **Bezeme:** Kahverengi, Kiremit rengi.

Astar: Gerçek astarlı.

Fırınlama durumu: Orta derecede fırınlanmış. 5 derecedir.

Sertlik derecesi: Orta derecedir. 5 derecedir.

Yüzey işleme durumu: Yüzey genel olarak dökülme çizik ve lekeler ile kaplıdır. Yüzeyde astar izleri görülmektedir.

Form: Genel olarak form bir süt güğümü şeklini, andırmaktadır. Diğer Myken dönemi Alabastronları'nın aksine, yayvan değildir. Dik bir formdadır. Ağız hafif dışa dönük, boyun kısa ve içe dönük, omuzda dik şekildedir. Kulpları omuzda yer alır. İki kulpludur. Kulplar gövdeye paralel ve çapraz bir şekildedir. Gövdenin geri kalan kısmı hafif incelerek aşağı doğru inmektedir.

Bezeme durumu: Ağız kısmında çizgi sıralaları ile hemen altında kalın kahverengi çizgi formu yer almaktadır. Onun altında ise geniş dalgamotifi bulunur. Bunun altında iki ince çizgi arasında yine dalga motifi yer alır. Omuz kısmında iki çizgi arasında dikey kısa çizgi sırası yer almaktadır. Bu sıra kulpların üzerinden de devam etmektedir. Bunun altında iki ince çizgi yer alır. Bu çizgilerden üst tekinin kalınlığı düzensizdir. Daha altında ise gövdenin geri kalanı koyu kahve rengi tonunda olup, üzerinde daha koyu tonda çizgiler bulunur.

Tarihlendirme: Geç Hellas III C (İ.Ö 1230-1100)

Bibliyografya: Barış Gür, Anadoluda Geç Hellas IIIC seramiğine ilişkin bazı gözlemler. **Arkeoloji ve Sanat Dergisi**, Mayıs-Ağustos, Sayı: 140, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2012, sayfa: 40.

Benzerleri: Myken Pyksisi, İ.Ö.1200, Filistin Buluntusu, The Brainerd Lemon Antik Seramik Koleksiyonu, Louisville Presbyterian Theological Seminary

Resim 42: Alabastron-Metropolis buluntusu. (A.Özgen, 2017)

No.43:Panaztepe buluntusu, Alabastron.

Bulunduğu Müze: İzmir Arkeoloji Müzesi

Buluntu yeri: Panaztepe

Korunma Durumu: Yetersiz, omuz kısmında bezemede büyük oranda silinme vardır.

Hamur rengi: Bej. **Boya:** Kayısı rengi. **Bezeme:** Kahverengi

Fırınlanma Durumu: Orta derece fırınlanmıştır.5 derecedir.

Sertlik derecesi: Orta sertliktedir.5 derecedir.

Astar: Gerçek astarlıdır. Yüzeyinde astar ve çark izleri görülmektedir.

Kulpların boyası da büyük oranda aşınmış, hatta kulpların birisinde tamamen dökülmüştür.

Gövde kısmında da büyük oranda solma, dökülme ve aşınmalar görülmektedir.

Bezeme: Omuz kısmında ince çizgi bant şeritlerinin arasında Ağ motifleri görülmektedir.

Gövde kısmında İnce ve kalın çizgi bant bezemeler yer almaktadır.

Form: Form genel olarak silindir şeklindedir. Ağız kısa ve kalın, Boyun kısa ve düz, omuz kavisli ve gövde düzdür. Kulplar omuzda yer almaktadır. Kulplar dik ve gövdeye göre kısadır. Omuz ve gövdenin kesiştiği yer diktir. Kaide düzdür.

Tarihlendirme: Geç Hellas III C (İ.Ö.1230-1100).

Bibliyografya: M.Akyurt,"M.Ö.II.Binde Ölü Gömme Adetleri", Ankara,1998,s.21.

Benzerleri: Düver Buluntusu,Alabastron, M.Akyurt,"M.Ö.II.Binde Ölü Gömme Adetleri", Ankara,1998,Şekil:39, Resim:2.

Resim 43: Panaztepe buluntusu Alabastron,(A.Özgen,2017)

No.44: Ayasuluk Buluntusu Bronz Kılıç.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: Efes Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Selçuk, Ayasuluk tepesi.

Korunma durumu: Yüzeyi yer yer korozyona uğramıştır.

Form: Dümdüz bir üçgene benzeye form kavisli değildir.Sanders A tipi kılıçlara benzemektedir.Kabzanın giriş kısmı boynuz şeklindedir.

Tarihlendirme: Geç Hellas IIA (İ.Ö.16. yüzyıl.)

Bibliyografya: Vortuba (Mangaloğlu) Dilşat Sıla, **M.Ö. II. Binde Batı Anadolu'nun Deniz Ticareti** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,2006, s.96.

Benzerleri: Sarımeşetepe buluntusu, Bronz Kılıç,N.Gençer,"Erkanal'a Armağan; Kùltürlerin Yansıması ;Sarımeşe Madeni Buluntuları,2006,Sayfa:378.

Resim 44: Bronz Kılıç Ayasuluk Buluntusu.(A.Özgen,2017)

No.45: Ephesos buluntusu Bronz Kılıç.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: Efes Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Ephesos, Ayasuluk tepesi.

Korunma durumu: Yetersiz, yan tarafında içe doğru aşınmalar mevcuttur.

Uç kısmı yukarı doğru kalkmıştır.

Form: Sanders B tipi kılıçların özelliğini taşımaktadır. Namlusu geniş hem kesmek hem de saplamak için tasarlanmıştır. Kabzasına doğru genişlemektedir.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A (İ.Ö.1400'ler)

Bibliyografya: Vortuba (Mangaloğlu) Dilşat Sıla, M.Ö. II. Binde Batı Anadolu'nun Deniz Ticareti (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006, s.96.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu, Bronz Kılıç, Umut Bilen, Anadolu'da Miken Buluntu Merkezleri, 2008, Levha: 56, Şekil: 1.

Resim 45: Ephesos buluntusu bronz kılıç, (A.Özgen, 2017).

No.46: Ephesos buluntusu Bronz Kılıç.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: Efes Müzesi

Buluntu yeri ve konteksi: Ephesos, Ayasuluk tepesi.

Korunma durumu: Form genel olarak iyi durumda olmasına rağmen yüzeyinde yer yer lekeler vardır.

Form: Sanders B tipi kılıçların özelliğini taşımaktadır. Namlusu geniş hem kesmek hem de saplamak için tasarlanmıştır.Kabzasına doğru incelmektedir.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A (İ.Ö.1400'ler)

Bibliyografya:Vortuba (Mangaloğlu) Dilşat Sıla, M.Ö. II. Binde Batı Anadolu'nun Deniz Ticareti (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,Ankara,2006, s.96.

Benzerleri:Müskebi Buluntusu,Bronz Kılıç,Umut Bilen,Anadolu'da Miken Buluntu Merkezleri,2008,Levha:56,Şekil:2.

Resim 46: Ephesos buluntusu bronz kılıç,(A.Özgen,2017).

No.47: Panaztepe buluntusu hançer.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Tarih ve Sanat Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe, Myken mezarları.

Korunma durumu: Yetersiz. Yüzeyi büyük ölçüde korozyona uğramıştır. Yan taraflarında aşınmalar yoğundur. Kabza kısmı eksiktir.

Form: Genel olarak dümdüz bir gen Őekilindedir. EĞimli bir form taŐımamaktır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A (İ.Ö. 1400-1300).

Bibliyografya: Barış Gr, “Myken Buluntulu Batı Anadolu Mezarlarının Tanımlanmasına Yönelik neriler”, Arkeoloji ve Sanat Dergisi, Cilt: 142, 2012, s.5.

Benzerleri: Y. E. Ersoy, “Finds from Menemen / Panaztepe in the Manisa Museum” The Annual of the British School at Athens, Cilt: 83, 1988, s.58, res.3/1.

Resim 47: Hançer, Panaztepe buluntusu.(A.Özgen,2017)

No.48: Panaztepe buluntusu Mızrakbaşı.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Tarih ve Sanat Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe.

Korunma durumu: Genel olarak iyi durumda olmakla birlikte, yer yer aşınmaya uğramıştır.

Form: Genel olarak form çok geniş değildir. Kanatlar gövdeye yapışıktır.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A (İ.Ö. 1400'ler)

Bibliyografya: Vortuba (Mangaloğlu) Dilşat Sıla, **M.Ö. II. Binde Batı Anadolu'nun Deniz Ticareti** (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2006, s.74.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu, Mızrakbaşı, Metin Akyurt, M.Ö. II. Binde Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1999, s.30.

Resim 48: Panaztepe buluntusu mızrak başı (A.Özgen,2017).

No.49: Panaztepe buluntusu Kanatlı ok başı.

Bulunduğu müze ve envanter numarası: İzmir Tarih ve Sanat Müzesi.

Buluntu yeri ve konteksi: Panaztepe.

Korunma durumu: Yoğun bir biçimde korozyona uğradığı halde, genel olarak iyi durumdadır. Her iki kanadın uç bölümleri eksiktir.

Form: Genel olarak, geniş ve kanatlı bir üçgen formundadır. Oldukça uzun ve kare kesitli sap bölümü bulunmaktadır. Sapa göre enli ve delici kısım, sap geçişi ile keskin bir biçimde birleşen kanatlar alçak ve düz profilli orta çizgiye sahiptir.

Tarihlendirme: Geç Hellas III A (İ.Ö. 15. yüzyıl).

Bibliyografya: Vortuba (Mangaloğlu) Dilşat Sıla, **M.Ö.II. Binde Batı Anadolu'nun Deniz Ticareti**(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,2006, s.51.

Resim 49: Panaztepe buluntusu kanatlı ok ucu (A.Özgen, 2016).

No.50: Panaztepe buluntusu Ustura.

Bulunduğu müze: İzmir Tarih ve Sanat Müzesi

Buluntu Yeri: Panaztepe, Myken mezarları.

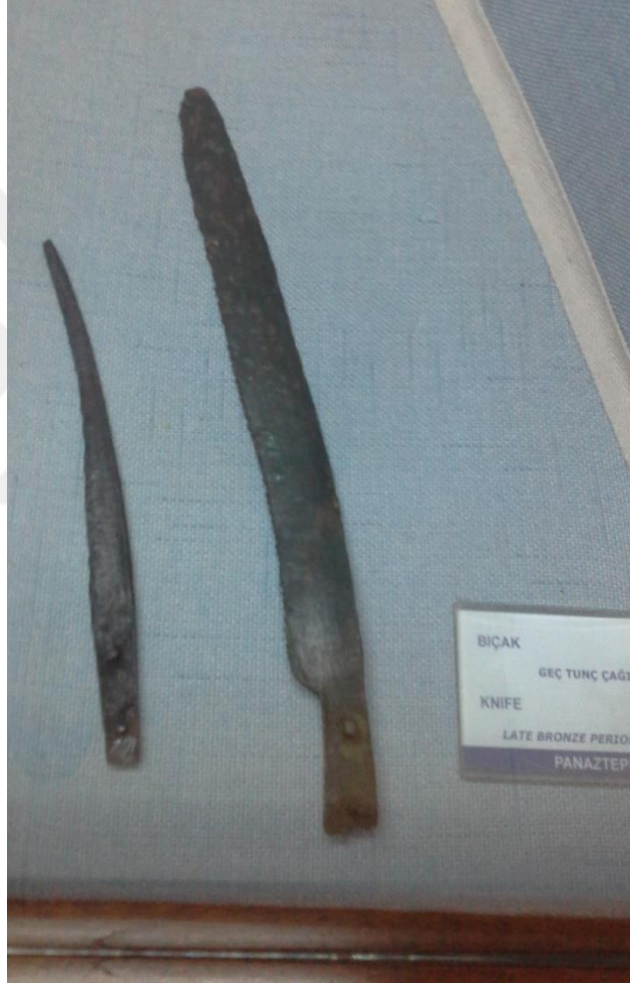
Korunma durumu: Keskin yüzü oldukça aşınmış ve yer yer kırılmıştır.

Form: Uzun ince görünümlü kör kenar profilli kesici bölüm, Bu bölüm ile kaynaşan uzun ince ve kavisli bir tutamak kısmına sahiptir.

Tarihlendirme: Geç Hellas III C (İ.Ö.1230-1000)

Bibliyografya: Bilen Umut, **Anadoludaki Myken Buluntu merkezleri**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın 2008, s.51.

Benzerleri: Müskebi Buluntusu Tunç Bıçak, Metin Akyurt, M.Ö.II.Bin'de Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri, Türk Tarih Kurumu, 1998, Ankara, Sayfa:30.

Resim 50: Ustura, Panaztepe buluntusu.(A.Özgen,2017)

T.C.
ÇEŞME KAYMAKAMLIĞI
Çeşme Müze Müdürlüğü

Sayı : 72006722/155 - 94
Konu : Bilimsel Müze Araştırmaları.

26/01/2017

Sayın Kerim Özgür ÖZGEN
Şehitnihatbey Caddesi, No:5 Gözde Apt.
Dai:2 Karataş/Konak/İZMİR

- İlgi:** a) 10/08/1984 tarih ve 18485 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili Olarak Yapılacak Araştırma, Sondaj ve Kazılar Hakkında Yönetmelik.
b) 26 /01/1984 tarih ve 18293 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Müzelerle Müzelere Bağlı Birimlerde ve Örenyerlerindeki Kültür Varlıklarının Film ve Fotoğraflarının Çekilmesi Mulaj ve Kopyalarının Çıkarılması Hakkında Yönetmelik.
c) Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 27/03/2001 tarih ve 2487 sayılı yazısı.
d) Bakanlığımız, Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'nün 20/04/2009 tarih ve B. 16.I.DÖS.0.05.00.00/75250 sayılı yazısı.
e) Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 06/05/2010 tarih ve 95218 sayılı yazısı eki Bakanlık Makamının 06/05/2010 tarih ve 95217 sayılı onayı.
f) 09.01.2017 tarihli dilekçeniz.

İlgi başvurunuzda Müzemiz ve bağlı birimlerinde bulunan Minos ve Myken uygarlıklarına ait tüm eserlerin fotoğraflarını öğrenci çalışması yapmak üzere çekme izni talep edilmekte olup anılan araştırmayla ilgili olarak çalışmanın ilgi (a), (b), (c) (d) ve (e)'de kayıtlı yazı, genelge ve yönetmelikler kapsamında gerçekleştirilmesi,

-Çalışmanın başlayacağı tarihin Müze Müdürlüğü'ne bir hafta önceden bildirilmesi ve randevu alınarak çalışılması,

-Çalışılacak eserlerin kazı malzemesi olması durumunda kazı başkanından yazılı izin alınması ve müzeye ibraz edilmesi,

-Müze Müdürlüğü'nün belirleyeceği şartlara uyulması ve gerekli güvenlik önlemlerine riayet edilmesi,

-Müze Müdürlüğü'nce uygun görülen eserler üzerinde çalışılması ve teşhir düzeninin bozulmaması, koşullarıyla, 2017 yılında araştırma yapılması ve fotoğraf çekilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Çalışmanın tamamlanmasının ardından hazırlanacak araştırma metni, çizim, fotoğraf vb. belgeyi içeren, mümkünse CD ortamına aktarılmış çalışma raporu ile ileride yayımlanması halinde kitap ve ayrı basımların Müze Müdürlüğüne gönderilmesi gerekmektedir.

Söz konusu çalışmanın tamamlanamaması ve 2018 yılında da araştırmaya devam edilmesinin istenmesi halinde, öngörülen çalışma tarihinden 3 ay önce olmak üzere, 31 Aralık tarihine kadar araştırmacının mensubu bulunduğu bilimsel kurum veya kuruluş vasıtasıyla talepte bulunması hususunda bilgi ve gereğini rica ederim.

Sevgi SOYAKER
Müze Müdürü

T.C

SELÇUK KAYMAKAMLIĞI
Efes Müzesi Müdürlüğü

Sayı :84400790-155.02/ 158
Konu :Bilimsel Müze Araştırması

15/02/2017

Kerim Özgür ÖZGEN
Şehitnihatbey Cad.No:5
Gözde Apt.Daire :2
Karataş/Konak/İZMİR

İlgi: a) 10/08/1984 tarih ve 18485 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili olarak Yapılacak Araştırma, Sondaj ve Kazılar Hakkında Yönetmelik.

b)26/01/1984 tarih ve 18293 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Müzelerle Müzelere Bağlı Birimlerde ve Örenyerlerindeki Kültür Varlıklarının Film ve Fotoğraflarının Çekilmesi Mulaj ve Kopyalarının Çıkarılması Hakkındaki Yönetmelik.

c) Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün 27.03.2001 tarih ve 2487 sayılı yazısı.

d) Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü’nün 20.04.2009 tarih ve B.16.1.DÖS.0.05.00.00/75250 sayılı yazısı.

e) Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün 06.05.2010 tarih ve 95217 sayılı onayı.

f) 09.Ocak.2017 tarihli başvurunuz.

“Müzemize bağlı birimlerinde bulunan Minos ve Myken uygarlıklarına ait tüm eserlerin fotoğraflarını çekme talebiniz” Müdürlüğümüzce 2017 yılı Haziran ayı itibariyle uygun bulunmaktadır. Ancak çalışmaya başlamadan 15 gün önceden Müze Müdürlüğümüze bilgi verilmesi gerekmektedir.

- Çalışmanın ilgi (a), (b), (c), (d) ve (e)’de kayıtlı yazı, genelge ve yönetmelikler kapsamında gerçekleştirilmesi,
- Çalışmanın başlayacağı tarihin Müze Müdürlüğü’ne 15 gün önceden bildirilmesi ve randevu alınarak çalışılması,
- Çalışılacak eserlerin kazı malzemesi olması durumunda kazı başkanından yazılı izin alınması ve müzeye ibraz edilmesi,
- Müze Müdürlüğü’nün belirleyeceği şartlara uyulması ve gerekli güvenlik önlemlerine riayet edilmesi,
- Müze Müdürlüğü’nce uygun görülen eserler üzerinde çalışılması ve teşhir düzeninin bozulmaması,

Koşullarıyla, 2017 yılında araştırma yapılması ve fotoğraf çekilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Çalışmanın tamamlanmasının ardından hazırlanacak araştırma metni, çizim, fotoğraf vb. belgeyi içeren, mümkünse CD ortamına aktarılmış çalışma raporu ile ileride yayımlanması halinde kitap ve ayrıbasımların Müze Müdürlüğüne gönderilmesi gerekmektedir.

Türkiye

Adres : Atatürk Mahallesi, Uğur Mumcu Sevgi Yolu Üzeri No: 28, 35920 SELÇUK/İZMİR
Tel. : (0232) 892 6010 – 892 6011 (Sant.) Fax : 892 7002

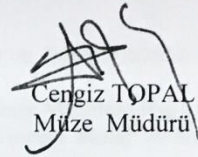

T.C

SELÇUK KAYMAKAMLIĞI
Efes Müzesi Müdürlüğü

Söz konusu çalışmanın tamamlanmaması ve 2018 yılında da araştırmaya devam edilmesinin istenmesi halinde, öngörülen çalışma tarihinden 3 ay önce olmak üzere 31 Aralık 2017 tarihine kadar araştırmacının mensubu bulunduğu bilimsel kurum veya kuruluş vasıtasıyla talepte bulunması hususunda bilgi ve gereğini rica ederim.

Cengiz TOPAL
Müze Müdürü

Adres : Atatürk Mahallesi, Uğur Mumcu Sevgi Yolu Üzeri No: 28, 35920 SELÇUK/İZMİR
Tel. : (0232) 892 6010 – 892 6011 (Sant.) Fax : 892 7002

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ
TİRE MÜZESİ MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI : 90722764-155- 55
KONU : Bilimsel Çalışma İzni

23.02.2016

Sayın : Kerim Özgür ÖZGEN
Şehit Nihat Bey Cad. No:5
Gözde Apt. D:2 Karataş Konak / İZMİR

GSM : 0 532 562 43 43

- İlgi : a) 10/08/1984 tarih ve 18485 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili Olarak Yapılacak Araştırma, Sondaj ve Kazılar Hakkında Yönetmelik.
b) 26/01/1984 tarih ve 18293 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Müzelerle Müzelere Bağlı Birimlerde ve Örenyerlerindeki Kültür Varlıklarının Film ve Fotoğraflarının Çekilmesi Mulaj ve Kopyalarının Çıkarılması Hakkında Yönetmelik.
c) Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün 27/03/2001 tarih ve 2487 sayılı yazısı.
d) Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü’nün 20/04/2009 tarih ve B.16.1.DÖS.0.05.00.00/75250 sayılı yazısı.
e) Bakanlığımız Kültür varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün 06/05/2010 tarih ve 95218sayılı yazısı eki Bakanlık Makamının 06/05/2010 tarih ve 95217 sayılı onayı.
f) 08/02/2016 tarihli başvurunuz.

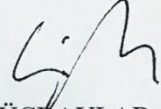
“Minos ve Myken Uygarlıklarına ait tüm eserlerin fotoğraf çekimleri ” ile ilgili olarak ;

- Çalışmanın ilgi (a), (b), (c), (d) ve (e) ‘de kayıtlı yazı, genelge ve yönetmelikler kapsamında gerçekleştirilmesi,
- Çalışmanın başlayacağı tarihin Müze Müdürlüğü’ne 30 gün önceden bildirilmesi ve randevu alınarak çalışılması,
- Çalışılacak eserlerin kazı malzemesi olması durumunda ‘kazı başkanından yazılı izin alınması ve müzeye’ ibraz edilmesi,
- Müze Müdürlüğü’nün belirleyeceği şartlara uyulması ve gerekli güvenlik önlemlerinin riayet edilmesi,
- Müze Müdürlüğü’nün uygun görülen eserler üzerinde çalışılması ve teşhir düzeninin bozulmaması,

Koşullarıyla, 2016 yılında araştırma yapılması ve fotoğraf çekilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Çalışmanın tamamlanmasının ardından hazırlanacak araştırma metni, çizim, fotoğraf vb. belgeyi içeren, mümkünse CD ortamına aktarılmış çalışma raporu ile ileride yayımlanması halinde kitap ve ayrıbasımların Müze Müdürlüğüne gönderilmesi gerekmektedir.

Söz konusu çalışmanın tamamlanamaması ve 2017 yılında da araştırmaya devam edilmesinin istenmesi halinde, öngörülen çalışma tarihinden 3 ay önce olmak üzere, 31 Aralık 2016 tarihine kadar araştırmacının mensubu bulunduğu bilimsel kurum veya kuruluş vasıtasıyla talepte bulunması hususunda bilgi ve gereğini rica ederim.

Enis ÜÇBAYLAR
Tire Müze Müdürü

T.C.
FETHİYE KAYMAKAMLIĞI
Müze Müdürlüğü

SAYI : 43210214- 155.03/294
KONU: Öğrenci Çalışma İzni

22/02/2016

Sr: Kerem Özgür ÖZGEN
Şehitmuhatbey Cad. No:5 Gözde Apt. Daire:2
Karataş Konak/İZMİR

İlgi: 08.02.2016 tarihli dilekçeniz.

İlgide kayıtlı dilekçeniz ile yapmak istediğiniz öğrenci çalışması Müdürlüğümüzce olumlu değerlendirilmekte olup, Mart-Nisan 2016 tarihinde Müdürlüğümüze gelmeden 1 hafta önce mutlaka telefon ile irtibata geçmeniz ve karşılıklı belirlenecek tarihte Müdürlüğümüze gelmeniz hususunda;

Gereğini rica ederim.

Emel ÖZKAN
Müze Müdürü